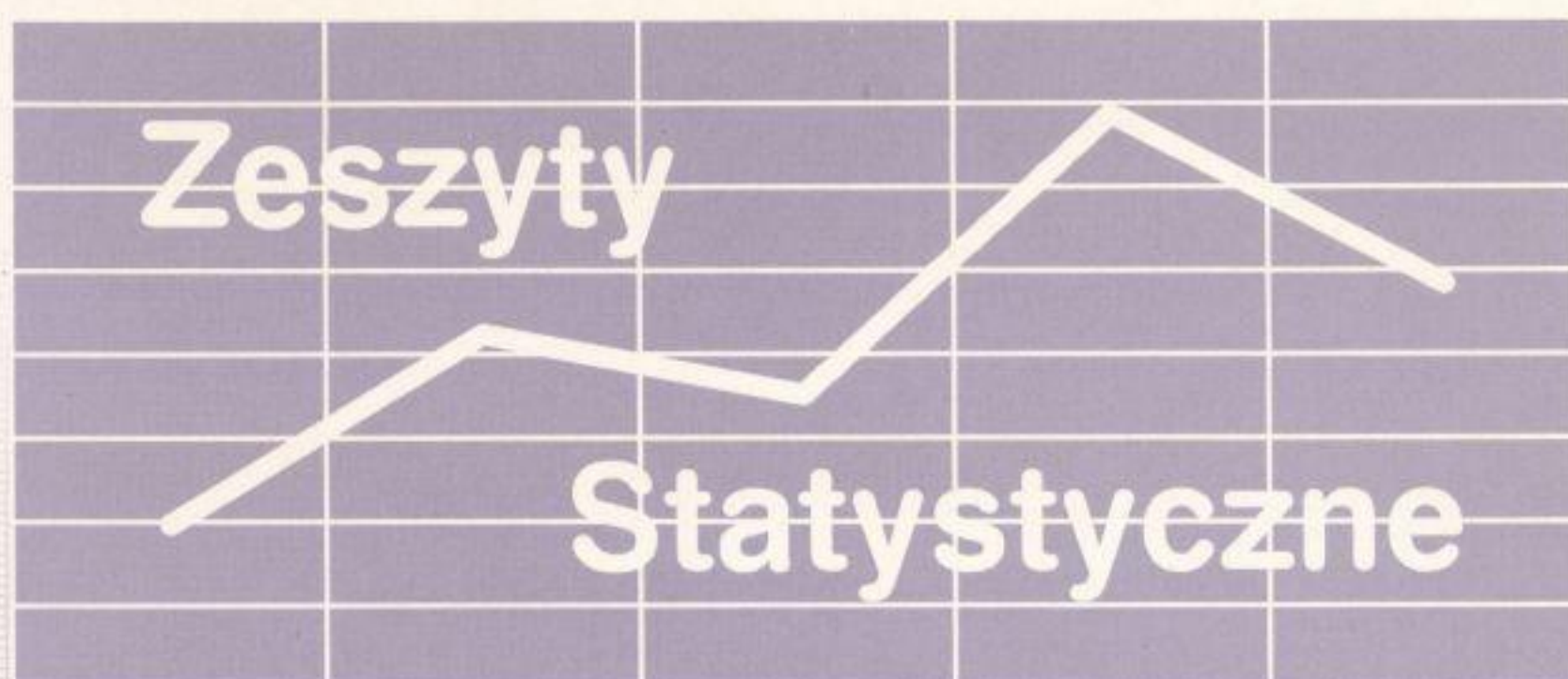

**Kazimierz Klementowski
Zbigniew T. Werner**

**Baza gastronomiczna
i urządzenia sportowo-rekreacyjne
w obiektach noclegowych turystyki
w Polsce w 1999 roku**

Warszawa 2000

Instytut Turystyki

**Kazimierz Klementowski
Zbigniew T. Werner**

**Baza gastronomiczna
i urządzenia sportowo-rekreacyjne
w obiektach noclegowych turystyki
w Polsce w 1999 roku**

640.41/.42 : 640.43/.44 : 796](438)"1999"

Warszawa 2000

8942

Praca przygotowana w ramach *PROGRAMU BADAŃ STATYSTYCZNYCH*

STATYSTYKI PUBLICZNEJ NA ROK 2000 poz. 1.30.04 (100) w serii: publikacje resortowe

Pozycja finansowana przez Ministerstwo Gospodarki, Dep. Turystyki

ISBN 83-88376-25-X

Instytut Turystyki, ul. Merliniego 9a, 02-511 Warszawa

tel. + 48 22 8446347

Pow. IT, zam. nr 220/2000/W

Nakład 200 egz.

Spis treści

I. Wprowadzenie	7
II. Turystyczna baza noclegowa	9
1. Wielkość i struktura bazy noclegowej	9
2. Zmiany wielkości bazy noclegowej w latach 1998–1999	10
III. Baza gastronomiczna	13
1. Ogólne zasoby bazy gastronomicznej w Polsce	13
1.1. Uwagi ogólne	13
1.2. Wielkość i struktura bazy gastronomicznej	14
1.3. Wielkość i struktura przychodów	15
2. Baza gastronomiczna w obiektach noclegowych objętych sprawozdawczością KT-1 w 1999 roku	17
2.1. Wielkość i struktura rodzajowa	17
2.2. Zróżnicowanie bazy gastronomicznej w turystycznych obiektach noclegowych według województw	22
IV. Wyposażenie bazy noclegowej w urządzenia sportowo-rekreacyjne	27
1. Uwagi ogólne	27
2. Urządzenia sportowo-rekreacyjne w turystycznych zakładach zakwaterowania zbiorowego	29
3. Urządzenia sportowo-rekreacyjne w pokojach gościnnych i kwaterach agroturystycznych	31
4. Zmiany wyposażenia bazy noclegowej w urządzenia sportowo-rekreacyjne w latach 1998–1999	32
5. Wyposażenie obiektów w urządzenia sportowo-rekreacyjne w województwach	35
5.1. Wielkość wyposażenia	35
5.2. Struktura wyposażenia	35
5.3. Zmiany w wyposażeniu obiektów w województwach w latach 1998–1999	37
5.4. Wyposażenie obiektów w urządzenia sportowo-rekreacyjne według form własności bazy noclegowej	37
5.5. Zmiany w wyposażeniu obiektów w urządzenia sportowo- rekreacyjne według form własności	43
V. Podsumowanie	45
VI. Załączniki tabelaryczne	47

Spis załączników tabelarycznych

1. Turystyczna baza noclegowa w 1999 r.	47
2. Zasoby turystycznej bazy noclegowej w województwach w 1999 r.	48
3. Ogólna struktura rodzajowa i liczbowa zasobów bazy gastronomicznej w Polsce w 1999 r.	48
4. Ogólna wielkość i struktura przychodów bazy gastronomicznej w Polsce w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 1999 r.	49
5. Struktura rodzajowa i liczbowa bazy gastronomicznej w różnego rodzaju turystycznych obiektach noclegowych w Polsce według stanu na 31 lipca 1999 r.	50
6. Stopień wyposażenia w zakłady gastronomiczne obiektów turystycznej bazy noclegowej w Polsce w 1999 r. (w układzie rodzajowym)	51
7. Zakłady gastronomiczne w turystycznych obiektach noclegowych według województw	52
8. Stopień wyposażenia w zakłady gastronomiczne turystycznych obiektów noclegowych według województw	53
9. Wyposażenie turystycznych obiektów noclegowych w urządzenia sportowo-rekreacyjne w 1999 r. .	54
10. Urządzenia sportowo-rekreacyjne w turystycznych obiektach noclegowych w 1999 r.	55
11. Struktura wyposażenia turystycznych obiektów noclegowych w urządzenia sportowo-rekreacyjne w 1999 r.	56
12. Zmiany w wyposażeniu turystycznych obiektów noclegowych w urządzenia sportowo-rekreacyjne w latach 1998–1999	57
13. Wyposażenie w urządzenia sportowo-rekreacyjne turystycznych obiektów noclegowych w województwach w 1999 r.	58
14. Urządzenia sportowo-rekreacyjne w turystycznych obiektach noclegowych w województwach w 1999 r.	59
15. Struktura wyposażenia w urządzenia sportowo-rekreacyjne turystycznych obiektów noclegowych w województwach w 1999 r.	60
16. Zmiany w wyposażeniu w urządzenia sportowo-rekreacyjne turystycznych obiektów noclegowych w województwach w latach 1998–1999	61
17. Wyposażenie w urządzenia sportowo-rekreacyjne turystycznych obiektów noclegowych według rodzajów własności w 1999 r.	62

18. Urządzenia sportowo-rekreacyjne w turystycznych obiektach noclegowych według rodzajów własności w 1999 r.	63
19. Struktura wyposażenia turystycznych obiektów noclegowych w urządzenia sportowo-rekreacyjne według rodzajów własności w 1999 r.	64
20. Zmiany w wyposażeniu turystycznych obiektów noclegowych w urządzenia sportowo-rekreacyjne według rodzajów własności w latach 1998–1999	65
21. Wyposażenie w urządzenia sportowo-rekreacyjne turystycznych obiektów noclegowych Skarbu Państwa w 1999 r.	66
22. Wyposażenie w urządzenia sportowo-rekreacyjne turystycznych obiektów noclegowych państwowych osób prawnych w 1999 r.	67
23. Wyposażenie w urządzenia sportowo-rekreacyjne komunalnych turystycznych obiektów noclegowych w 1999 r.	68
24. Wyposażenie w urządzenia sportowo-rekreacyjne turystycznych obiektów noclegowych krajowych osób fizycznych w 1999 r.	69
25. Wyposażenie w urządzenia sportowo-rekreacyjne turystycznych obiektów noclegowych innych krajowych podmiotów prywatnych w 1999 r.	70
26. Wyposażenie w urządzenia sportowo-rekreacyjne w 1999 r. turystycznych obiektów noclegowych właścicieli zagranicznych	71

I. Wprowadzenie

W opracowaniu przedstawiono analizę ilościową, strukturalną i przestrzenną bazy gastronomicznej i urządzeń sportowo-rekreacyjnych funkcjonujących w turystycznych obiektach noclegowych. Wyposażenie w urządzenia pokazano także według właścicieli tych obiektów. W analizach wykorzystano dane GUS¹. Są one efektem corocznej sprawozdawczości prowadzonej za pomocą arkusza statystycznego KT-1, który poza rejestracją wielkości zasobów noclegowych i ruchu turystycznego, uwzględnia także dodatkowe elementy zagospodarowania obiektów, między innymi bazę gastronomiczną i urządzenia sportowo-rekreacyjne. Dane obrazują stan tego wyposażenia na 31 lipca 1999 roku.

Sprawozdawczością objęte były wszystkie rodzaje obiektów świadczących usługi noclegowe z wyjątkiem domów wczasów dziecięcych i obiektów adaptowanych na cele zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży, szkół, internatów oraz innych placówek oświatowo-wychowawczych.

Ponadto w opracowaniu przedstawiono dane dotyczące placówek gastronomicznych funkcjonujących poza obiektami noclegowymi oraz wielkość przychodów uzyskanych przez nie od 1 stycznia do 31 grudnia 1999 roku. Dane te są efektem tzw. badania reprezentatywnego sieci placówek gastronomicznych (z uwzględnieniem małych, średnich i dużych placówek)².

Przy interpretacji przedstawionych w tym opracowaniu danych GUS należy pamiętać, że sprawozdawczością statystyczną KT-1 nie są objęte wszystkie zasoby turystycznej bazy noclegowej. Szacuje się, że ewidencją statystyczną nie objęto co najmniej 20% krajowych zasobów noclegowych³. Niemniej, przedstawione dane dość sugestywnie ilustrują omawiane zagadnienia, a sformułowane tu wnioski można uogólnić na wszystkie zasoby turystycznej bazy noclegowej w Polsce. Dla zilustrowania wielkości zasobów bazy noclegowej, w opracowaniu zastosowano podział rodzajowy przyjęty przez GUS, z uwzględnieniem wymogów klasyfikacyjnych Światowej Organizacji Turystyki⁴.

¹ System OTMC 12, Urząd Statystyczny w Krakowie, 2000.

² Rynek wewnętrzny. Informacje i opracowania statystyczne. GUS Warszawa 2000.

³ K. Klementowski, Z.T. Werner: Ocena wiarygodności sprawozdawczości GUS w zakresie bazy noclegowej i rejestrowanego ruchu turystycznego w Polsce. ZGT IT Wrocław 1996.

⁴ Terminologia turystyczna, Zalecenia WTO. ONZ- WTO, Warszawa 1995.

II. Turystyczna baza noclegowa

1. Wielkość i struktura bazy noclegowej

Baza noclegowa w Polsce, według stanu na 31 lipca 1999 roku, liczyła 13 592 obiektów, w których znajdowało się 771 592 miejsc⁵, a w jej strukturze wyróżnia się osiemnaście rodzajów obiektów (tab. 1). Jest ona zróżnicowana pod względem okresu użytkowania i standardu. W zasobach całorocznych znajduje się 341 376 miejsc, tj. 44,2% ogółu. Obiektami o niższym standardzie są domki turystyczne, w których znajduje się 21,5% miejsc. Stanowią one zasoby kilku rodzajów bazy. Zaliczyć tu można jeszcze pola biwakowe, które oferują 6,9% miejsc, i campingi, których udział w ogólnej podaży wynosi 5% miejsc.

Największymi zasobami noclegowymi dysponują nadal ośrodki wczasowe, liczące 207 043 miejsc (tab. 1), które stanowią 26,8% miejsc w polskiej bazie noclegowej. Przyjmują one turystów przede wszystkim w sezonie letnim; tylko 29,8% obiektów i 30,4% miejsc udostępniane jest przez cały rok. Oferują też wczasowiczom zróżnicowany standard: jest on niższy w prawie połowie ośrodków, ponieważ 43% miejsc znajduje się w domkach turystycznych. Następne pod względem wielkości zasobów są hotele. W 1999 roku działało ich 908, liczących 92 044 miejsc noclegowych, co stanowi 11,9% miejsc całej bazy. Wśród nich 59,6% to placówki o niższym standardzie: jedno-, dwugwiazdkowe. Najwyższe kategorie reprezentuje 35 hoteli czterogwiazdkowych i tylko jeden hotel pięciogwiazdkowy, które łącznie udostępniają 11 793 miejsc, co stanowi 12,8% ogółu miejsc w hotelach.

Kolejną pozycję, po ośrodkach wczasowych i hotelach, zajmują „inne obiekty wykorzystywane do turystyki” (tab. 1). Zasoby te liczą 80 175 miejsc, tj. 10,4% miejsc w całej bazie, a większość z nich (53,2%) udostępniana jest przez cały rok. Jest to specyficzna grupa, obejmująca nadal m.in. obiekty szkoleniowe, hotele robotnicze, internaty, domy studenckie, a więc te placówki, które w okresie niepełnego wykorzystania prowadzą usługi noclegowe dla turystów. Ponadto zaszeregowane są tu obiekty nie spełniające warunków określonych w rozporządzeniu prezesa Rady Ministrów⁶, które jest aktem wykonawczym do ustawy o usługach turystycznych. Ujmowana jest tu również baza hotelarska, która dotąd zaliczana była do pokoi gościnnych.

Pokoje gościnne oferują obecnie 71 808 miejsc, tj. 9,3% ogółu. W większości działają sezonowo: w podaży całorocznej znajduje się tylko 33,1% miejsc. Pod względem liczby obiektów (4 522) są to największe zasoby w całej bazie (33,3%). Trzeba zaznaczyć, że ten rodzaj zasobów jest bardzo zróżnicowany, gdyż oprócz typowych pokoi gościnnych obejmuje również biura zakwaterowań i inne jednostki wynajmujące pokoje. W 1999 roku baza ta liczyła 26 046 pokoi.

⁵ System OTMC 12, US Kraków 2000.

⁶ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z 29 stycznia 1999 r. w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie (Dz. U. nr 10, poz. 87).

Wymienione cztery rodzaje obiektów skupiają 58,5% miejsc noclegowych i zajmują obecnie dominującą pozycję w podaży tych miejsc w Polsce. Wśród pozostałych czternastu segmentów bazy wyróżniają się pola biwakowe i ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe. Pierwsze, działające wyłącznie w sezonie letnim, skupiają 6,9% miejsc. Niewiele mniej (6,3%) oferują ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe. Od kilku lat wyraźnie poprawia się ich struktura użytkowania: przygotowały 66% miejsc całorocznych i jest to oferta nieco większa niż w poprzednim roku (64,8%). Inne zasoby są jeszcze mniejsze i także zróżnicowane. Zakłady uzdrowiskowe, schroniska młodzieżowe, ośrodki kolonijne i campingi oferują 3–5% miejsc. W przedziale 1,9–2,9% miejsc znajdują się pensjonaty i domy wycieczkowe. Udziały poniżej 1% miejsc mają: motele, schroniska, domy pracy twórczej, ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego oraz kwatery agroturystyczne.

2. Zmiany wielkości bazy noclegowej w latach 1998–1999

W latach 1998–1999 w bazie przybyło 141 obiektów, ubyło zaś 20 747 miejsc. Zmniejszyła się także dynamika rozwoju: w 1998 roku zasoby obiektów wzrosły o 11,9%, a w 1999 roku tylko o 1%. Poprawiła się również struktura użytkowania bazy, ponieważ przybyło 4 859 miejsc całorocznych (tab. 1).

Zmiany wielkości bazy mogą być spowodowane różnymi czynnikami. Podejmują działalność nowe obiekty, likwidowane są dotychczas funkcjonujące. Zmiany w strukturze zasobów należy wiązać z rozpoczętą w 1999 roku nową kategoryzacją, prowadzoną zgodnie ze wspomnianym już rozporządzeniem do ustawy o usługach turystycznych. Proces ten obejmuje hotele, motele, pensjonaty, campingi, domy wycieczkowe i schroniska młodzieżowe. Wymagania określone w rozporządzeniu obejmują również schroniska i pola biwakowe, choć nie podlegają one kategoryzacji. Wymienione rodzaje obiektów, jeśli nie spełniają określonych warunków, oraz pozostała część bazy rejestrowane są zgodnie z ustawą w grupie „innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie”. Wyróżnia ona dziewięć rodzajów turystycznej bazy noclegowej, GUS zaś — osiemnaście rodzajów.

Proces ten skutkuje dość istotnymi zmianami w strukturze rodzajowej bazy noclegowej. Są one stosunkowo nieduże w zasobach ośmiu grup obiektów hotelarskich objętych procedurą kategoryzacyjną, ale w różnej skali występują we wszystkich pozostałych rodzajach. Bardzo duży spadek, o około 16 tys. miejsc, zarejestrowano w pokojach gościnnych, które były dotychczas rozwojowym segmentem bazy. Należy sądzić, że zostały one wraz z wymienioną wcześniej bazą zaliczone do „innych obiektów wykorzystywanych do turystyki” (według ustawy — do „innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie”); w tej grupie, w porównaniu z poprzednim rokiem, liczba miejsc zwiększyła się aż o 31 tys., a liczba obiektów o 889.

Mimo działania nowych przepisów kategoryzacyjnych, najbardziej stabilnymi zasobami w bazie hotelarskiej są hotele. W porównaniu z 1998 rokiem, w ogólnym bilansie ubył tylko jeden obiekt, ale zwiększyła się o 1 866 liczba miejsc. Skutki działania ustawy o usługach turystycznych są bardziej widoczne w ich strukturze według standardu, zwłaszcza w niższych kategoriach. Zmiany te objęły wszystkie kategorie oprócz pięciogwiazdkowej. W 1999 roku zarejestrowano wzrost zarówno pod względem liczby obiektów, jak i miejsc noclegowych, w segmencie hoteli cztero-, trzy- i dwugwiazdkowych. Zmniejszyła się natomiast wyraźnie grupa hoteli jednogwiazdkowych, z której ubyło 49 obiektów (15%) i 3 517 miejsc

(16,8%). Jeszcze w 1998 roku w grupie tej znajdowało się najwięcej obiektów. Obecnie miejsce to zajmują placówki trzygwiazdkowe.

W 1999 roku rozwojowymi segmentami bazy były też ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych, kwatery agroturystyczne, pola biwakowe i zakłady uzdrowiskowe. Tych pierwszych przybywa dzięki wzrastającemu popytowi na szkolenia pracownicze.

W większości bazy zarejestrowano jednak spadek liczby obiektów i miejsc noclegowych. Objął on motele, pensjonaty, schroniska, schroniska młodzieżowe, domy wycieczkowe, ośrodki wczasowe i kolonijne, domy pracy twórczej, campingi, ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego oraz pokoje gościnne. Warto podkreślić, że niekorzystny, długoletni proces nadal obejmuje największą polską bazę, jaką są ośrodki wczasowe. W 1999 roku ubyło 324 obiekty i 21 711 miejsc (odpowiednio 12,4% i 9,5%). Część wysokostandardowych placówek została przeszeregowana do kategorii ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych lub hoteli, a te o niższym standardzie zakwalifikowano do zespołów domków turystycznych lub zlikwidowano. Nie można wykluczyć, że część z nich zaliczono do „innych obiektów wykorzystywanych do turystyki”. Następnym segmentem bazy charakteryzującym się znaczącym zmniejszeniem zasobów były pokoje gościnne. Do 1998 roku były one najbardziej rozwojową kategorią. Ich liczba ich zmalała o 430 placówek (8,7%), a liczba miejsc o 16 926 (19,1%). Część z nich przeszeregowana została do kategorii „innych obiektów wykorzystywanych do turystyki”.

Przedstawiona tu krótka charakterystyka turystycznej bazy noclegowej wykazuje, że poszczególne rodzaje zasobów są zróżnicowane pod względem wielkości, funkcji, sezonowości, standardu, a także nie omówionej tu lokalizacji w różnych typach krajobrazu. Czynniki te rzutować mogą na poziom i rodzaj ich wyposażenia w urządzenia sportowo-rekreacyjne. Z kolei zmiany w przedstawionej dalej ofercie rekreacyjnej tych zasobów wynikać mogą nie tylko z rozwoju lub regresu wyposażenia, ale również z przeszeregowania obiektów do innego rodzaju bazy.

III. Baza gastronomiczna

1. Ogólne zasoby bazy gastronomicznej w Polsce

1.1. Uwagi ogólne

Zgodnie z terminologią stosowaną przez GUS, w niniejszym opracowaniu za placówki gastronomiczne uznaje się zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne to zakłady uruchamiane okresowo i działające nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym. Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

GUS wyróżnia następujące rodzaje placówek gastronomicznych:

1. restauracje, za które uznaje zakłady gastronomiczne dostępne dla ogółu konsumentów, z pełną obsługą kelnerską, oferujące codzienne wyżywienie o szerokim asortymencie potraw i napojów;
2. bary, tj. placówki gastronomiczne prowadzące działalność o charakterze zbliżonym do restauracji z asortymentem ograniczonym do potraw i towarów popularnych. Są to zazwyczaj placówki samoobsługowe, jak jadalnie i bary: uniwersalne, szybkiej obsługi, przekąskowe, mleczne i bistra. Do tej grupy zaliczono również działalność kawiarni, herbaciarni i piwiarni;
3. stolówki — to placówki zbiorowego żywienia zapewniające w pierwszym rzędzie określonym grupom konsumentów posiłki: obiadowe, śniadaniowe, jednodaniowe itp.;
4. punkty gastronomiczne — placówki prowadzące ograniczoną działalność gastronomiczną, takie jak: smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety w kinach, na stadionach.

W prezentacji wielkości przychodów uzyskiwanych przez sieć zakładów gastronomicznych, GUS wyróżnia przychody uzyskiwane:

- ♦ ze sprzedaży towarów handlowych (bez napojów alkoholowych),
- ♦ z produkcji gastronomicznej,
- ♦ ze sprzedaży napojów alkoholowych,
- ♦ z pozostałej działalności gastronomicznej.

W Polsce sprawozdawczością statystyczną nie obejmuje się wszystkich placówek gastronomicznych. Obowiązkowi temu podlegają jedynie te zakłady, które zatrudniają co najmniej dziewięciu pracowników (do 1998 r. — 6 pracowników). Dlatego prezentowane poniżej dane nie są bezpośrednim efektem spra-

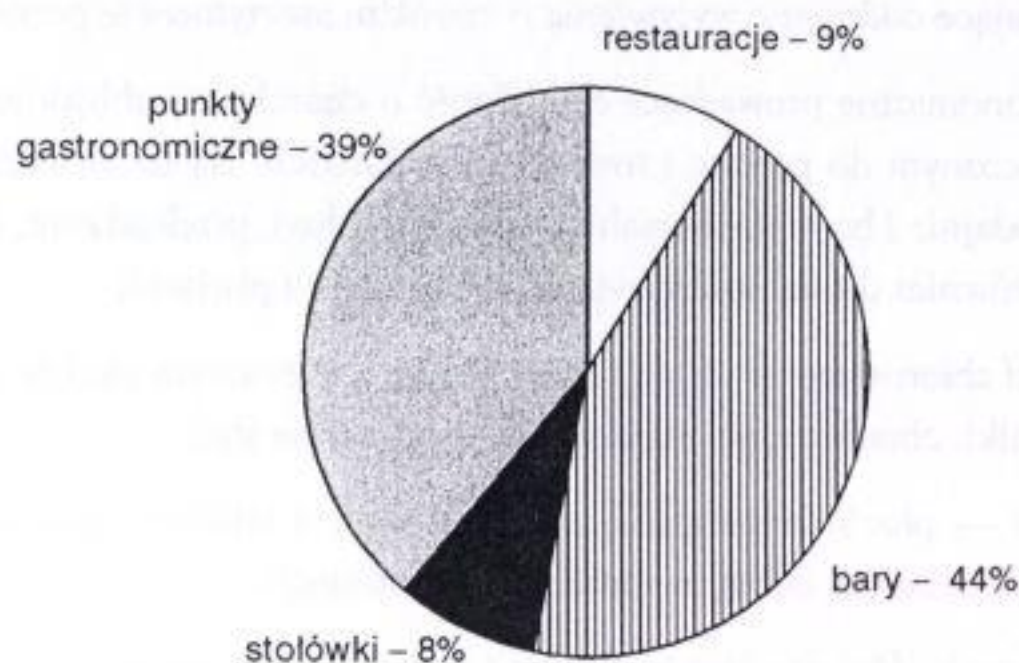
wozdawczości, lecz pośredniego wnioskowania, dokonanego na podstawie analizy wyników corocznie przeprowadzanych przez GUS badań reprezentatywnych.

1.2. Wielkość i struktura bazy gastronomicznej

Zgodnie z danymi GUS, na koniec grudnia 1999 roku w Polsce funkcjonowało około 73,1 tys. placówek gastronomicznych (stałych i sezonowych), w tym 6,4 tys. restauracji, 32,4 tys. barów, 5,6 tys. stolówek i 28,6 tys. punktów gastronomicznych. Widocznym rezultatem urynkwienia polskiej gospodarki i dotychczasowej prywatyzacji jest między innymi duża rola sektora prywatnego w polskiej gastronomii. W 1999 roku obejmował on 95,6% wszystkich placówek gastronomicznych w Polsce. Do tego sektora należało około 98,5% barów, 97,5% punktów gastronomicznych, 96,9% restauracji i 67,8% stolówek. Sektor prywatny różni się od publicznego strukturą rodzajową placówek: przeważają w nim bary, większy jest udział punktów gastronomicznych (ponad dwukrotnie) i restauracji (tab. 3, rys. 1–3).

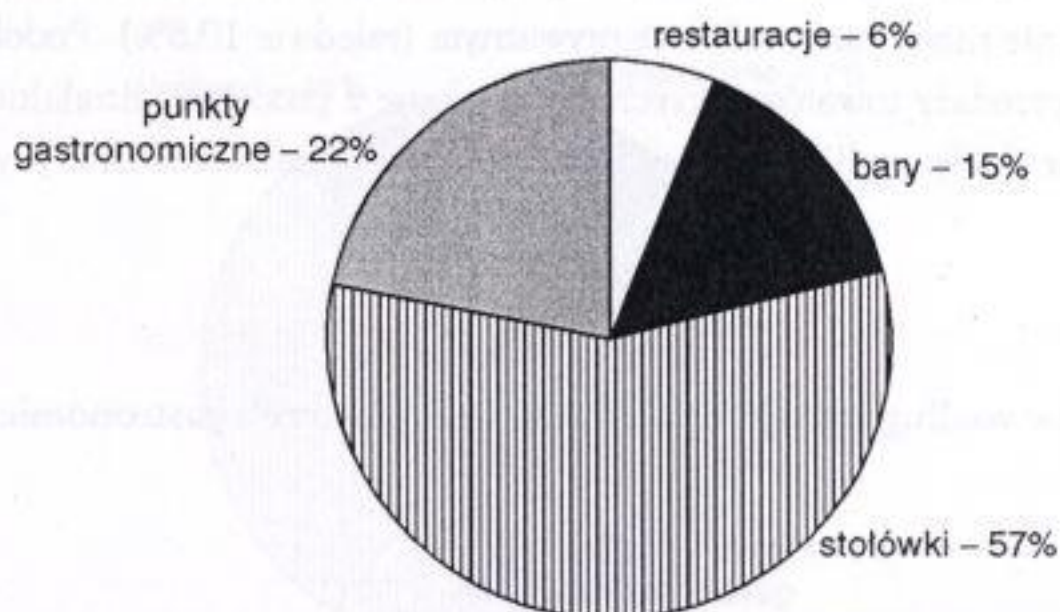
W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano przyrost placówek gastronomicznych. Ogółem odnotowano wzrost o prawie 2,7 tys. (4%) placówek; największy w grupie barów (o 1,3 tys.; 4,3%) i restauracji (prawie o 1 tys.; 3%), nieco mniejszy — stolówek (o 0,6 tys.; 4,1%). W tym samym okresie odnotowano niewielki spadek liczby punktów gastronomicznych.

Rys. 1. Struktura rodzajowa sieci placówek gastronomicznych w Polsce w 1999 roku

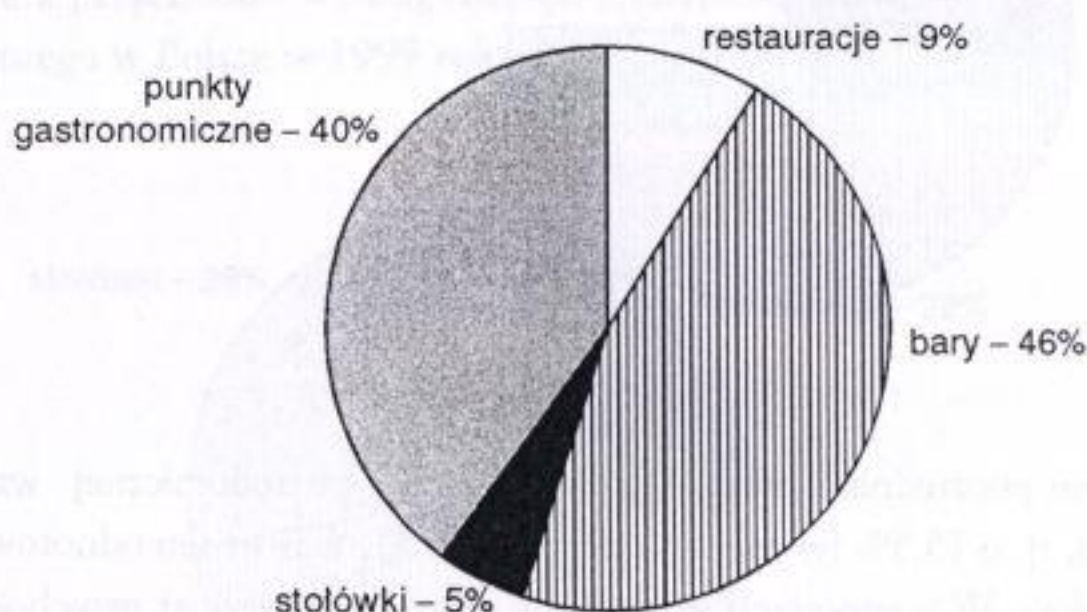

Struktura własnościowa placówek gastronomicznych jest stosunkowo stabilna: w porównaniu z rokiem poprzednim nie odnotowano w tym względzie znaczących zmian. W niewielkim tylko stopniu wzrósł udział sektora prywatnego w grupie stolówek (o 2,6 pkt.) i restauracji (o 0,4 pkt.). Udział barów i punktów gastronomicznych pozostał na tym samym poziomie.

Rys. 2. Struktura rodzajowa sieci placówek gastronomicznych sektora publicznego w Polsce w 1999 roku

Rys. 3. Struktura rodzajowa sieci placówek gastronomicznych sektora prywatnego w Polsce w 1999 roku

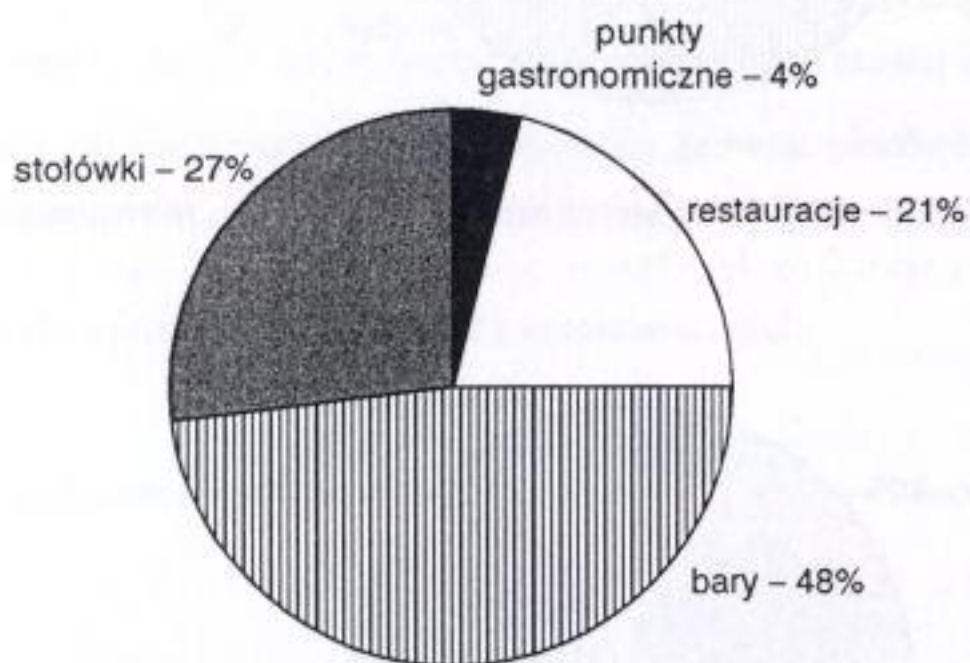
1.3. Wielkość i struktura przychodów

Od 1 stycznia do 31 grudnia 1999 roku przychody z działalności gastronomicznej tych placówek wyniosły około 14,3 mld zł. W kwocie tej blisko 47,5% pochodziło z produkcji gastronomicznej, 27,4% ze sprzedaży napojów alkoholowych, prawie 21,3% ze sprzedaży towarów handlowych (bez napojów alkoholowych); resztę kwoty stanowiły przychody z pozostałej działalności gastronomicznej.

Udział sektora prywatnego w całości przychodów bazy gastronomicznej ukształtował się na poziomie 94,7%, w tym: 97,2% przychodów ze sprzedaży towarów handlowych (bez napojów alkoholowych), 92,1% przychodów z produkcji gastronomicznej, 97,9% przychodów ze sprzedaży napojów alkoholowych i 90,2% przychodów z pozostałej działalności gastronomicznej. Przychody z działalności gastronomicznej sektora prywatnego w 1999 roku osiągnęły poziom około 1 3491,7 mln zł; 46,2% tej kwoty uzyskano z produkcji gastronomicznej, 28,3% ze sprzedaży napojów alkoholowych, 21,8% ze sprzedaży towarów, a zaledwie 3,7% — z pozostałej działalności.

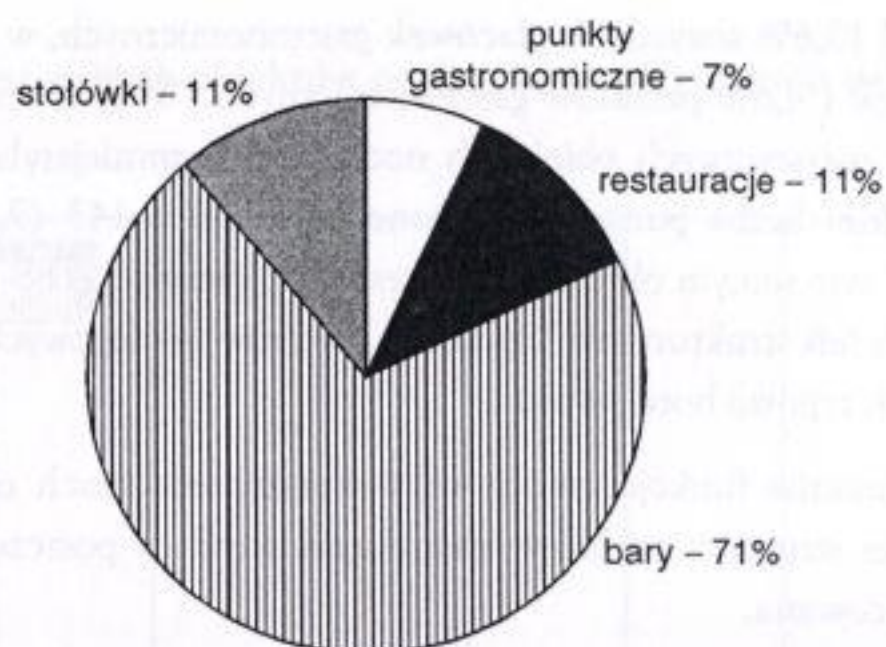
Struktura przychodów sektora publicznego różni się znacznie od struktury sektora prywatnego. W omawianym sektorze największe znaczenie mają również przychody z produkcji gastronomicznej, ale udział ten jest zdecydowanie wyższy, na poziomie 70,7%. Udział przychodów ze sprzedaży napojów alkoholowych jest prawie trzykrotnie niższy niż w sektorze prywatnym (zaledwie 10,8%). Podobnie niski jest udział przychodów z tytułu sprzedaży towarów. Przychody uzyskane z pozostałej działalności gastronomicznej kształtują na poziomie 7,1%, czyli są prawie dwukrotnie wyższe niż w sektorze prywatnym (tab. 4, rys. 4–6).

Rys. 4. Struktura przychodów według rodzaju działalności sieci placówek gastronomicznych w Polsce w 1999 r.

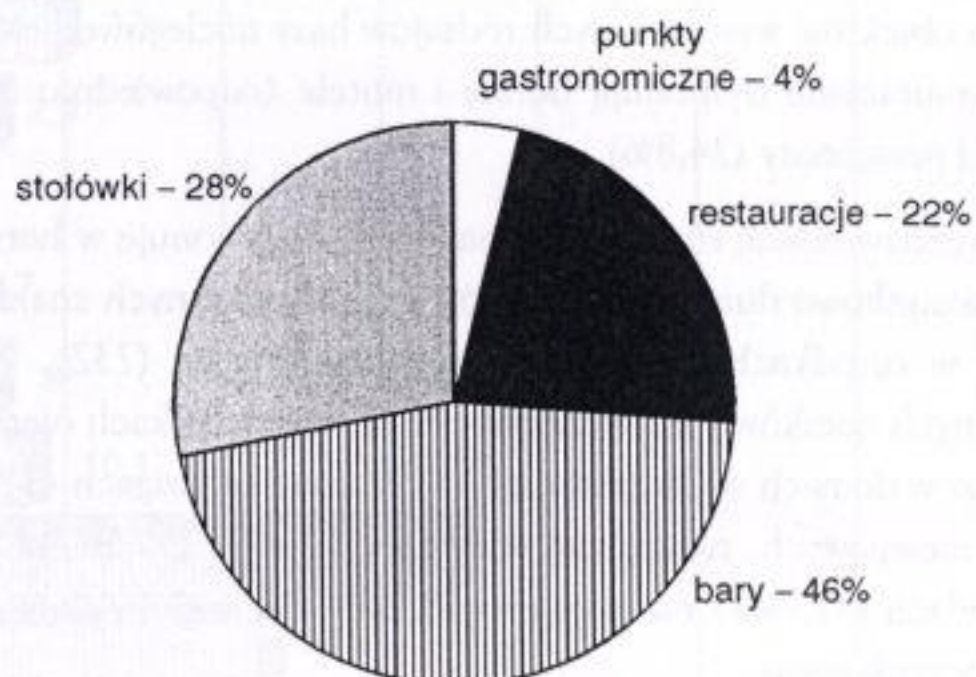

W porównaniu z rokiem poprzednim, przychody z działalności gastronomicznej wzrosły w cenach bieżących o 1 914,8 mln zł, tj. o 15,5% (w cenach stałych o 7,8%). Wzrost ten odnotowano we wszystkich kategoriach przychodów. W wartościach względnych największy przyrost przychodów uzyskano z tzw. pozostałej działalności gastronomicznej (o 29,1%) i ze sprzedaży towarów (21%), najmniejszy zaś — ze sprzedaży napojów alkoholowych (10%). Sektor prywatny, mający podstawowe znaczenie w działalności gastronomicznej, odnotował 15,5% wzrostu ogólnych przychodów, w tym największy z tytułu pozostałej działalności gastronomicznej (o 28,3 %) i ze sprzedaży towarów (21,4%), najmniejszy zaś ze sprzedaży napojów alkoholowych (10,1%). W tym samym okresie wzrost przychodów sektora publicznego wyniósł około 16,2%, w tym ponad 37% z pozostałej działalności gastronomicznej i 17% z produkcji gastronomicznej, a najmniejszy (podobnie jak w sektorze prywatnym) — ze sprzedaży napojów alkoholowych (6,8%).

Rys. 5. Struktura przychodów według rodzaju działalności sieci placówek gastronomicznych sektora publicznego w Polsce w 1999 roku

Rys. 6. Struktura przychodów według rodzaju działalności sieci placówek gastronomicznych sektora prywatnego w Polsce w 1999 roku

2. Baza gastronomiczna w obiektach noclegowych objętych sprawozdawczością KT-1 w 1999 roku

2.1. Wielkość i struktura rodzajowa

Podstawowym celem niniejszego opracowania jest analiza danych o placówkach gastronomicznych w turystycznych obiektach noclegowych na podstawie danych ze sprawozdań KT-1, za okres od października 1998 do września 1999 roku. W porównaniu z innymi blokami informacyjnymi zawartymi w formularzu sprawozdawczym, dział bazy gastronomicznej jest stosunkowo skromny, gdyż uwzględnia tylko placówki gastronomiczne czterech wcześniej wymienionych rodzajów.

Według stanu na 31 lipca 1999 roku w około 13,6 tys. obiektów noclegowych objętych sprawozdawczością GUS funkcjonowało 9 931 zakładów gastronomicznych, w tym 1 831 restauracji, 3 125 barów, 3 658 stołówek oraz 1 317 punktów gastronomicznych⁷. Oznacza to, że w tych obiektach noclegowych szacunkowo znajdowało się ponad 13,6% wszystkich placówek gastronomicznych, w tym 28,5% restauracji, 9,6% barów, 64,8% stołówek i 4,6% punktów gastronomicznych. W porównaniu z rokiem poprzednim baza gastronomiczna w turystycznych obiektach noclegowych zmniejszyła się o 117 (1,2%) zakładów. Zmalała przede wszystkim liczba punktów gastronomicznych: o 143 (9,8%), oraz barów i stołówek: po 31 (po ok. 0,9%). W tym samym okresie liczba restauracji wzrosła o 88 (5%). Zmiany te są przede wszystkim efektem przeobrażeń strukturalnych polskich zasobów noclegowych i wzrostu udziału obiektów noclegowych o funkcjach typowo hotelowych.

Omawiane placówki gastronomiczne funkcjonowały we wszystkich rodzajach obiektów turystycznych. Z tabeli 5 wynika jednak, że struktura zakładów gastronomicznych w poszczególnych rodzajach bazy noclegowej jest bardzo zróżnicowana.

Najwięcej — bo 807 restauracji (44,1%) mają hotele. Stosunkowo dużo restauracji funkcjonuje również w „innych obiektach wykorzystywanych do turystyki” (255, tj. 13,9%), w pokojach gościnnych (134; 7,3%), pensjonatach (124; 6,7%) oraz w motelach i w ośrodkach wczasowych (odpowiednio 109 i 107, tj. po 5,9%). Wśród pozostałych rodzajów obiektów noclegowych pod względem liczby restauracji wyróżniają się również domy wycieczkowe (74) i zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych (62). Pamiętać jednak należy, że liczba obiektów wymienionych rodzajów bazy noclegowej jest bardzo zróżnicowana (tab. 3). Najczęściej restauracjami dysponują hotele i motele (odpowiednio 88,9% i 83,8%) oraz domy wycieczkowe (36,6%) i pensjonaty (24,8%).

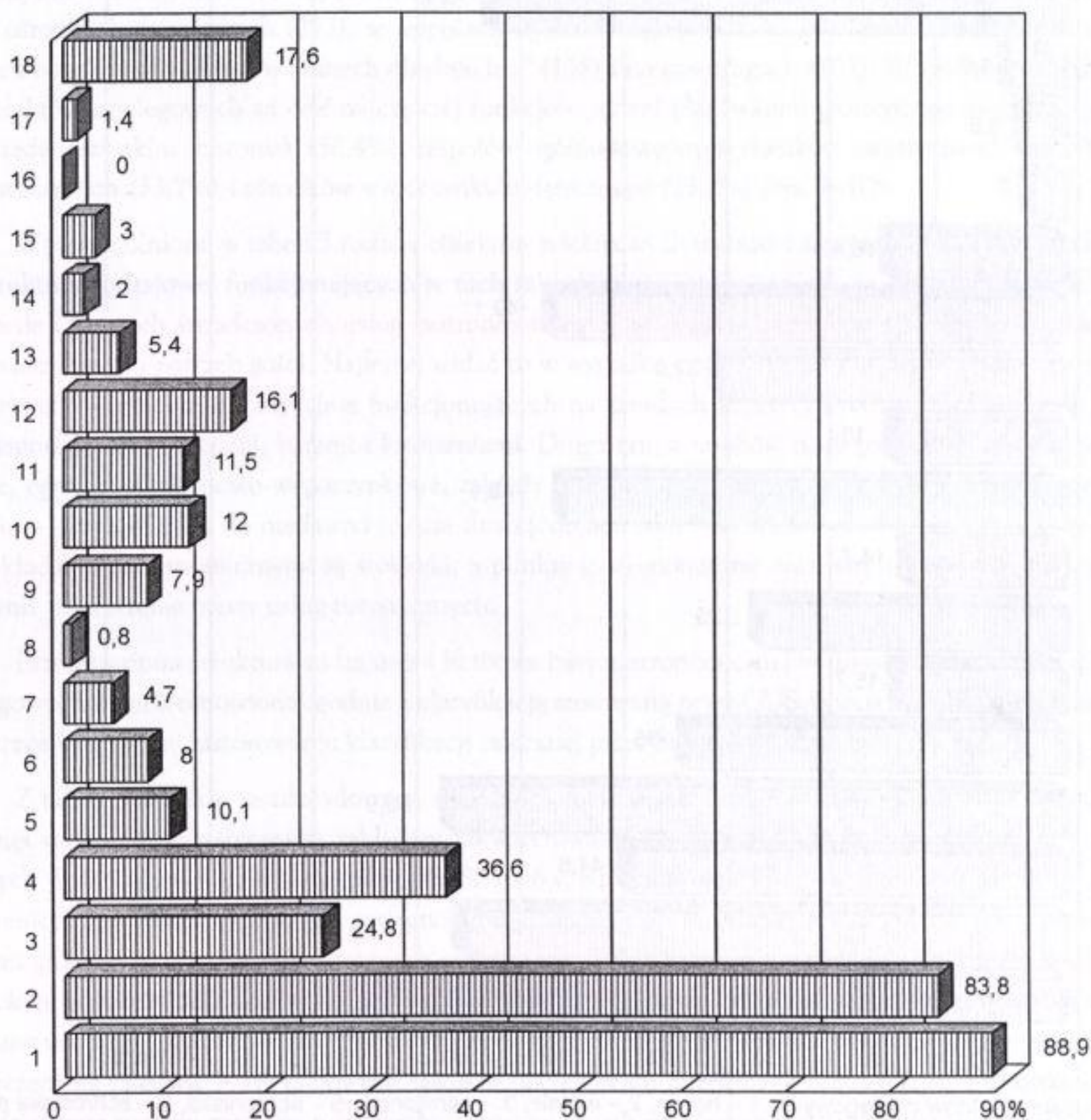
Z 3 125 barów objętych sprawozdawczością statystyczną najwięcej funkcjonuje w hotelach (746) i w ośrodkach wczasowych (665). Stosunkowo dużo tych zakładów gastronomicznych znajduje się również w „innych obiektach...” (288), w ośrodkach szkoleniowo-wypoczynkowych (232), w pensjonatach (208), w zespołach ogólnodostępnych domków turystycznych (176), w jednostkach oferujących noclegi w pokojach gościnnych (157) oraz w domach wycieczkowych (119) i na campingach (110). Funkcjonują one w około 23% obiektów noclegowych, najczęściej w hotelach (w 82,2% obiektów), w domach wycieczkowych (58,9%) i w motelach (57,7%) oraz w co drugim zakładzie uzdrowiskowym, na campingu i w ośrodku szkoleniowo-wypoczynkowym.

Obiekty noclegowe oferują najczęściej usługi żywieniowe w stołówkach. Tego rodzaju zakłady gastronomiczne są pozostałością dawnego modelu obsługi ruchu turystycznego, bazującego na ośrodkach wczasowych lub podobnych rodzajach obiektów, które jeszcze niedawno działały na zasadach niekomercyjnych. Sprawozdawczość statystyczna odnotowała w połowie 1999 roku około 3,67 tys. tego rodzaju zakładów gastronomicznych, czyli niewiele mniej (o ok. 30) niż w roku poprzednim. Najwięcej funkcjonuje ich w ośrodkach wczasowych: 1085, co oznacza, że 47,3% ośrodków wczasowych oferuje usługi żywieniowe w stołówkach. Trzeba pamiętać, że w wielu miejscowościach, zwłaszcza o funkcjach wypoczynkowych, ze stołówki jednego ośrodka wczasowego korzystają goście z innych pobliskich obiektów noclegowych. Poza ośrodkami wczasowymi większa liczba stołówek funkcjonuje w jednostkach oferujących noclegi w pokojach gościnnych (535 stołówek), ośrodkach szkoleniowo-wypoczynkowych (357), w pensjonatach (439), w „innych obiektach...” (337), w ośrodkach kolonijnych (225), w schroniskach

⁷ System OTMC 12, US Kraków 2000.

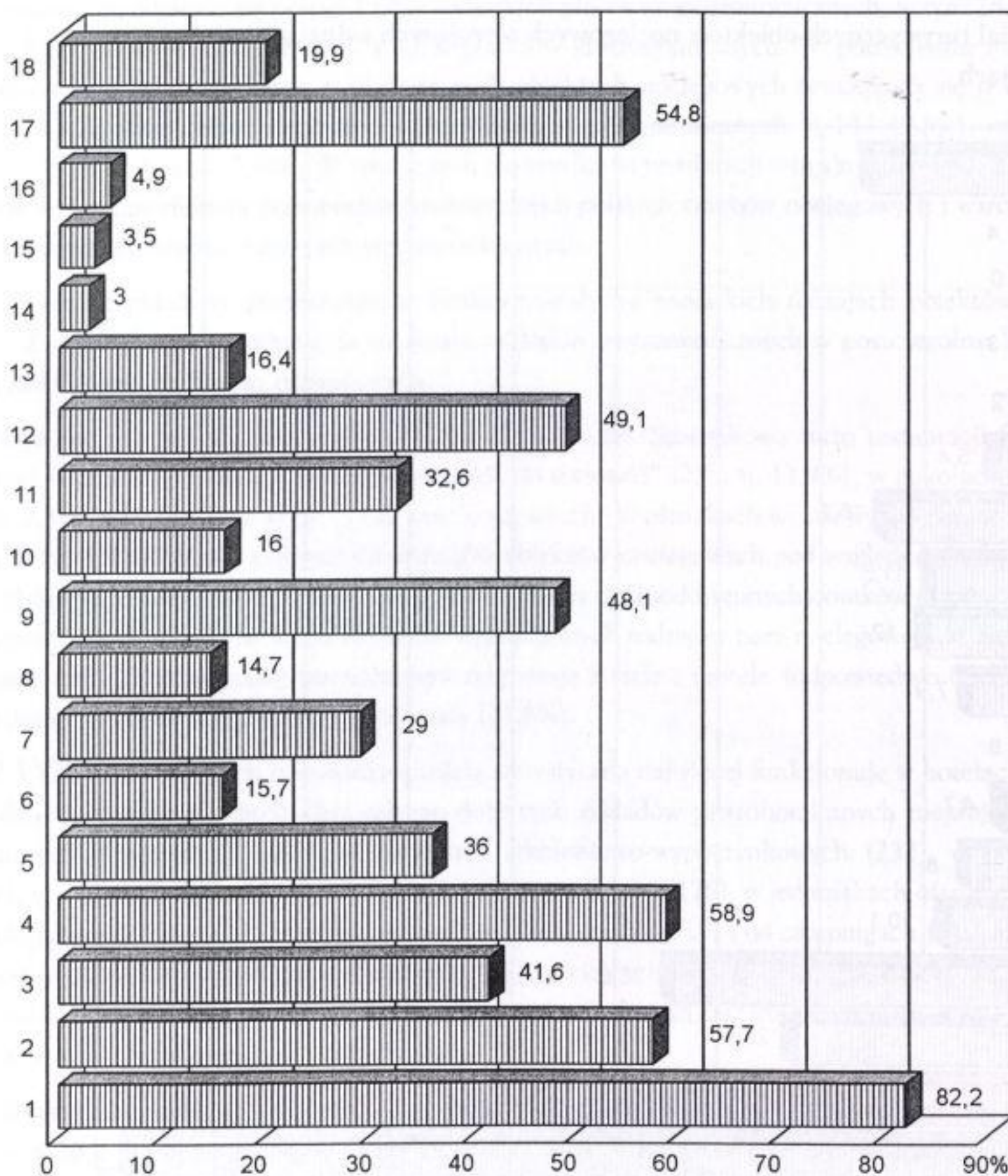
młodzieżowych (179), w zakładach uzdrowiskowych (152) i w kwaterach agroturystycznych (137). Warto zauważyć, że usługi żywieniowe w stołówkach oferują wszystkie zakłady uzdrowiskowe, 85% ośrodków kolonijnych, 75% ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych i prawie 70% pensjonatów.

Rys. 7. Udział turystycznych obiektów noclegowych oferujących usługi gastronomiczne w restauracjach

Rodzaje obiektów noclegowych: 1 – hotele, 2 – motele, 3 – pensjonaty, 5 – schroniska, 6 – schroniska młodzieżowe, 7 – ośrodki wczasowe, 8 – ośrodki kolonijne, 9 – ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, 10 – domy pracy twórczej, 11 – zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych, 12 – campingi, 13 – pola biwakowe, 14 – ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego, 15 – pokoje gościnne, 16 – kwatery agroturystyczne, 17 – zakłady uzdrowiskowe, 18 – inne obiekty wykorzystywane do turystyki

Rys. 8. Udział turystycznych obiektów noclegowych oferujących usługi gastronomiczne w barach

Rodzaje obiektów noclegowych: 1 – hotele, 2 – motele, 3 – pensjonaty, 5 – schroniska, 6 – schroniska młodzieżowe, 7 – ośrodki wczasowe, 8 – ośrodki kolonijne, 9 – ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, 10 – domy pracy twórczej, 11 – zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych, 12 – campingi, 13 – pola biwakowe, 14 – ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego, 15 – pokoje gościnne, 16 – kwatery agroturystyczne, 17 – zakłady uzdrowiskowe, 18 – inne obiekty wykorzystywane do turystyki

Znaczna część tego rodzaju zakładów gastronomicznych wyraźnie podniosła standard wyposażenia oraz zakres i jakość świadczonych usług. Różnią się one jednak zasadniczo sposobem obsługi gości w stosunku do restauracji: oferują najczęściej wyżywienie całodienne, w ustalonych godzinach, bez większej możliwości wyboru asortymentu potraw. Jednak niektóre z nich, zapewne wskutek konkurencji na

tym rynku, w coraz większym stopniu świadczą usługi podobne do restauracyjnych. Niekiedy pełnią już po prostu funkcję restauracji. Sprawozdawczość statystyczna odnotowała w ośrodkach wczasowych 107 restauracji, z czego większość to prawdopodobnie dawne stołówki.

Ważnym uzupełnieniem omówionych rodzajów zakładów są punkty gastronomiczne. Odnotowano ich 1 317, czyli o około 140 mniej niż w roku poprzednim. W większym lub mniejszym stopniu funkcjonują one we wszystkich rodzajach obiektów noclegowych oprócz hoteli i moteli. Najwięcej znajduje się w ośrodkach wczasowych (293), w zespołach ogólnodostępnych domków turystycznych (185), na polach biwakowych (144), w „innych obiektach...” (139) i na campingach (103). W niektórych rodzajach obiektów noclegowych są one najczęściej funkcjonującymi placówkami gastronomicznymi; dotyczy to przede wszystkim schronisk (58,4%), zespołów ogólnodostępnych domków turystycznych (34,3%), pól biwakowych (33,7%) i ośrodków wypoczynku świątecznego (23,2%) (rys. 7–10).

Wyszczególnione w tabeli 5 rodzaje obiektów noclegowych wyraźnie się różnią pod względem liczby i struktury rodzajowej funkcjonujących w nich zakładów gastronomicznych, co świadczy nie tylko o zakresie i formach świadczonych usług gastronomicznych, ale przede wszystkim o zdolności zaspokajania podstawowych potrzeb gości. Najlepiej widać to w wypadku hoteli, moteli i częściowo domów wycieczkowych — obiektów tradycyjnie funkcjonujących na zasadach komercyjnych; one właśnie najczęściej dysponują restauracjami, barami i kawiarniami. Druga grupa zasobów noclegowych to ośrodki wczasowe, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, zakłady uzdrowiskowe, ośrodki kolonijne i domy pracy twórczej — czyli obiekty do niedawna jeszcze funkcjonujące jako baza środowiskowa. Tutaj podstawowymi zakładami gastronomicznymi są stołówki, a punkty gastronomiczne oraz bary i kawiarnie stanowią jedynie rozszerzenie oferty usług turystycznych.

Przedstawiona struktura rodzajowa i liczbowa bazy gastronomicznej w turystycznych obiektach noclegowych została omówiona zgodnie z klasyfikacją stosowaną przez GUS. Nieco inny obraz tych zasobów otrzymujemy przy zastosowaniu klasyfikacji zalecanej przez Światową Organizację Turystyki.

Z tabeli 5 wynika, że zdecydowana większość omawianych zakładów gastronomicznych świadczy usługi w grupie „turystycznych zakładów zakwaterowania zbiorowego”. W tej grupie zasobów noclegowych funkcjonuje 92,7% restauracji, 93,8% barów, 81% stołówek i 91,3% wszystkich punktów gastronomicznych. Pozostałe zakłady gastronomiczne funkcjonują w grupie „pokoi gościnnych i innych”, w tym głównie w samych tylko pokojach gościnnych. Tak więc na tle wszystkich zasobów noclegowych pokoje gościnne i kwatery agroturystyczne odznaczają się stosunkowo dużym udziałem obiektów dysponujących bazą gastronomiczną. Warto przypomnieć, że ujęte w sprawozdawczości pokoje gościnne reprezentują zaledwie 9,3% krajowych zasobów noclegowych mierzonych liczbą miejsc. Stosunkowo duży udział tego rodzaju zasobów noclegowych dysponujących placówkami gastronomicznymi może wynikać z tego, że usługi noclegowe w pokojach gościnnych oferuje ponad 4,5 tys. jednostek gospodarczych, czyli prawie 33,3% wszystkich jednostek turystycznych w kraju.

W grupie „turystycznych zakładów zakwaterowania zbiorowego”, złożonej z „hotelu i innych obiektów hotelarskich”, „obiektów specjalistycznych” oraz „innych obiektów zakwaterowania zbiorowego” występują dość znaczne różnice pod względem liczby i rodzaju placówek gastronomicznych. Pod względem zarówno liczby, jak i udziału obiektów dysponujących restauracjami najkorzystniej wyróżnia się podgrupa „hotelu i innych obiektów hotelarskich”, w której funkcjonuje 1 040 restauracji, czyli około 56,8% wszystkich restauracji w turystycznych obiektach noclegowych, a 61,3% — w „turystycznych

zakładach zakwaterowania zbiorowego". Warto zauważyć, że około 67,6% obiektów tej podgrupy dysponuje restauracjami. „Obiekty hotelarskie” odznaczają się również większym udziałem jednostek dysponujących barami (66,9%). Interpretując te dane liczbowe należy mieć na względzie, że omawiana podgrupa zasobów noclegowych liczy zaledwie 1 538 obiektów (120,5 tys. miejsc noclegowych), co stanowi odpowiednio 11,3% i 15,6% krajowej turystycznej bazy noclegowej.

Z tabel 5 i 6 wynika, że zarówno „obiekty specjalistyczne”, jak „inne obiekty zakwaterowania zbiorowego” różnią się od pozostałych pod względem liczby i rodzaju funkcjonujących obiektów gastronomicznych. Najczęściej usługi gastronomiczne oferowane są tam w stołówkach (2 637 zakładów, a więc ok. 38,9% obiektów tej grupy dysponuje taką placówką gastronomiczną). Jest to zrozumiałe, jeśli weźmie się pod uwagę, że na tę grupę rodzajową składają się głównie obiekty, które jeszcze do niedawna stanowiły bazę wczasowo-wypoczynkową zakładów pracy. Również częściej niż grupa „hotelu i innych obiektów hotelarskich” czy też grupa „pokoju gościnnych” dysponują one punktami gastronomicznymi, będącymi znakomitym uzupełnieniem stołówek czy restauracji.

2.2. Zróżnicowanie bazy gastronomicznej w turystycznych obiektach noclegowych według województw

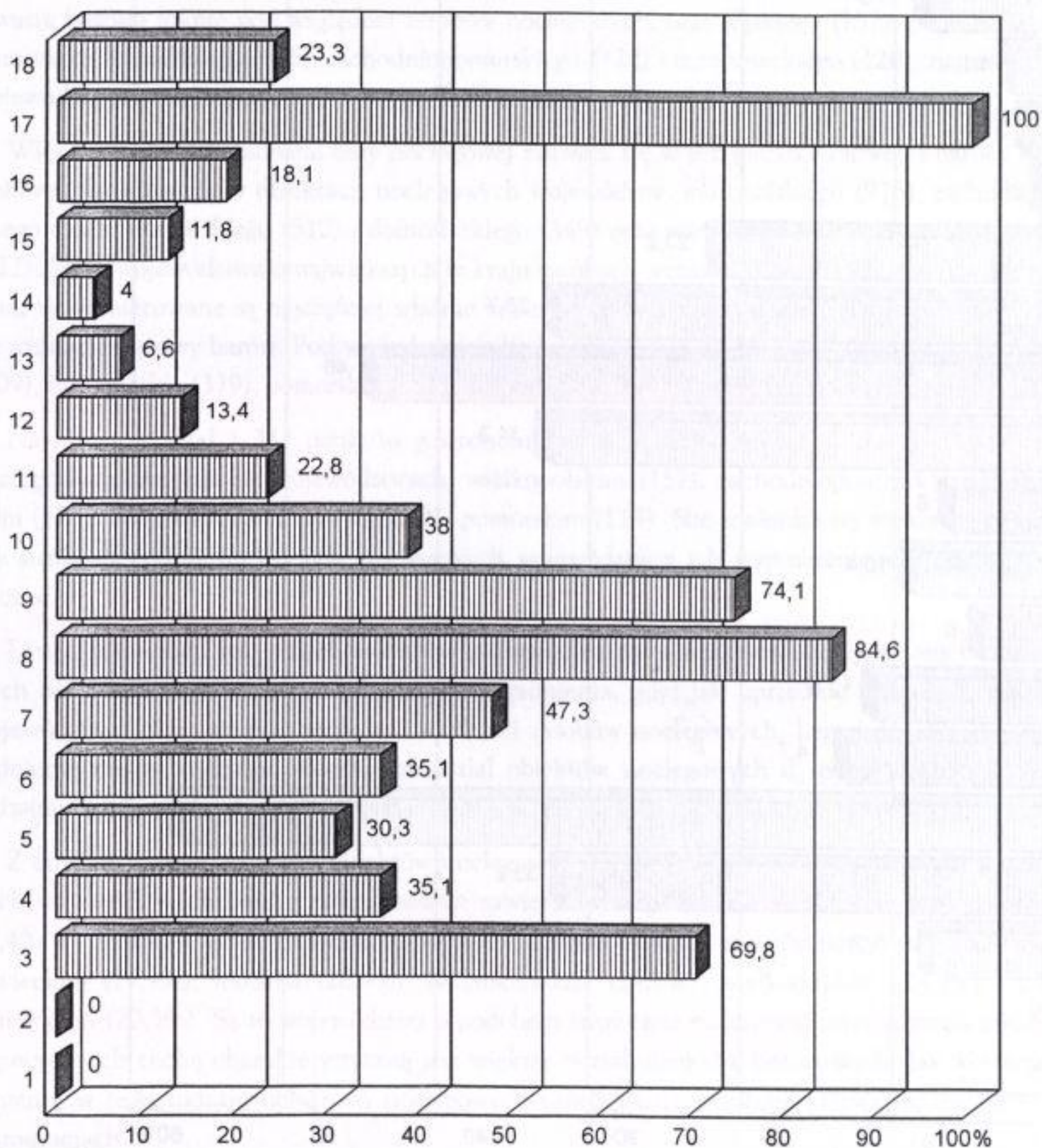
Wielkość i struktura rodzajowa bazy gastronomicznej w poszczególnych województwach jest w dużym stopniu zależna od wielkości i struktury rodzajowej istniejących tam zasobów bazy noclegowej. Z tabeli 4 wynika, że zróżnicowanie wielkości zasobów bazy noclegowej w poszczególnych województwach jest bardzo duże: waha się od około 10,3 tys. miejsc noclegowych w woj. opolskim i 11,2 tys. w woj. świętokrzyskim, do ponad 144,7 tys. w woj. zachodniopomorskim. Poza woj. zachodniopomorskim największe zasoby noclegowe odnotowuje się w województwach: pomorskim (127,8 tys. m.n.), małopolskim (99,4 tys.), dolnośląskim (58 tys.) i warmińsko-mazurskim (55,7 tys.).

Pod względem liczby obiektów noclegowych kolejność omawianych województw jest nieco inna, a rozpiętości są jeszcze większe (tab. 4). Najwięcej obiektów noclegowych odnotowano w woj. małopolskim (2 728), najmniej — w województwach opolskim (144) i świętokrzyskim (177). Poza małopolskim, największą liczbą obiektów noclegowych odznaczają się województwa: pomorskie (2 325), zachodniopomorskie (1 934) i dolnośląskie (1 097). Warto zauważyć, że wysoka lokata małopolskiego i pomorskiego wynika przede wszystkim z dużej liczby jednostek sprawozdawczych oferujących noclegi w pokojach gościnnych.

Najwięcej, bo 1 637 zakładów gastronomicznych funkcjonujących w obiektach noclegowych znajduje się w woj. małopolskim. Pod względem liczby miejsc noclegowych zajmuje ono dopiero trzecią lokatę — po województwach zachodniopomorskim i pomorskim. Ale w odróżnieniu od tamtych, odznacza się ono większą liczbą obiektów turystycznych i większym udziałem całorocznych miejsc noclegowych.

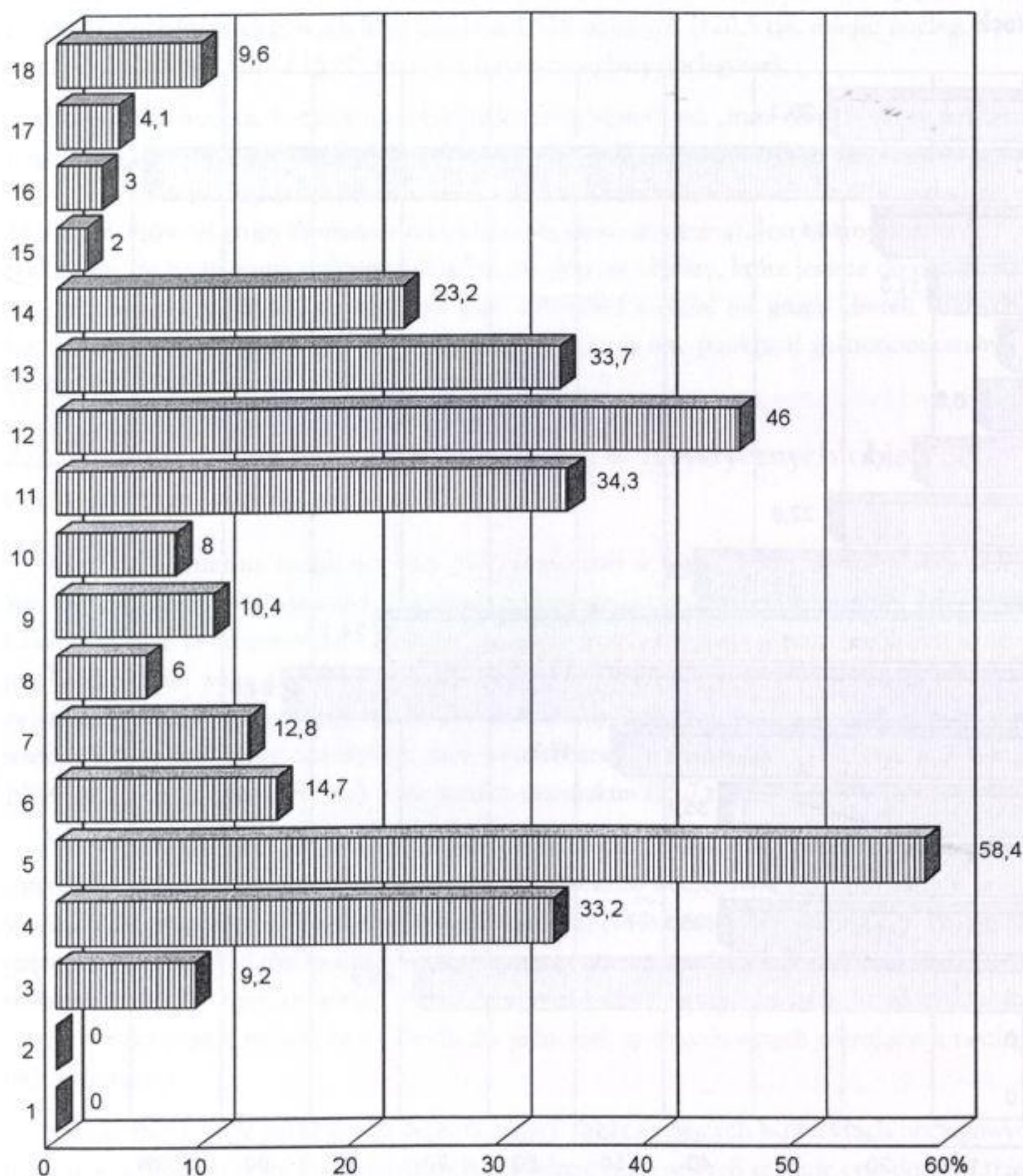
W 1999 roku w obiektach noclegowych województwa małopolskiego funkcjonowało 221 restauracji, 379 barów, 916 stołówek i 121 punktów gastronomicznych. W województwach zachodniopomorskim i pomorskim odnotowano odpowiednio 1 235 i 1 137 zakładów gastronomicznych. Znaczną liczbą zakładów gastronomicznych w obiektach noclegowych odznaczają się również województwa: dolnośląskie (948), śląskie (729), wielkopolskie (722) i warmińsko-mazurskie (644). Najmniej zakładów gastronomicznych funkcjonuje w obiektach turystycznych województw o najmniejszych zasobach noclegowych: opolskiego (172), świętokrzyskiego (174), podlaskiego (237) i łódzkiego (278) (tab. 7).

Rys. 9. Udział turystycznych obiektów noclegowych oferujących usługi gastronomiczne w stołówkach

Rodzaje obiektów noclegowych: 1 – hotele, 2 – motele, 3 – pensjonaty, 5 – schroniska, 6 – schroniska młodzieżowe, 7 – ośrodki wczasowe, 8 – ośrodki kolonijne, 9 – ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, 10 – domy pracy twórczej, 11 – zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych, 12 – campingi, 13 – pola biwakowe, 14 – ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego, 15 – pokoje gościnne, 16 – kwatery agroturystyczne, 17 – zakłady uzdrowiskowe, 18 – inne obiekty wykorzystywane do turystyki

Rys. 10. Udział turystycznych obiektów noclegowych dysponujących punktami gastronomicznymi

Rodzaje obiektów noclegowych: 1 – hotele, 2 – motele, 3 – pensjonaty, 5 – schroniska, 6 – schroniska młodzieżowe, 7 – ośrodki wczasowe, 8 – ośrodki kolonijne, 9 – ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, 10 – domy pracy twórczej, 11 – zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych, 12 – campingi, 13 – pola biwakowe, 14 – ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego, 15 – pokoje gościnne, 16 – kwatery agroturystyczne, 17 – zakłady uzdrowiskowe, 18 – inne obiekty wykorzystywane do turystyki

Nie obserwuje się bezpośredniej zależności między liczbą zakładów gastronomicznych a wielkością zasobów noclegowych. Istotnym czynnikiem jest tu przede wszystkim struktura rodzajowa obiektów

noclegowych, sezonowość ich użytkowania oraz ich funkcje turystyczne. Zagadnienie to warto prześledzić analizując liczbę zakładów gastronomicznych w poszczególnych grupach rodzajowych.

W wartościach bezwzględnych, najwięcej restauracji funkcjonuje w obiektach turystycznych województw: małopolskiego (221), dolnośląskiego (188) i wielkopolskiego (187) — zajmujących trzecią, czwartą i szóstą lokatę pod względem zasobów noclegowych, oraz śląskiego (157), pomorskiego (151), warmińsko-mazurskiego (125), zachodniopomorskiego (122) i mazowieckiego (120); najmniej zaś — w województwach świętokrzyskim (44) i podlaskim (46).

Większy związek z zasobami bazy noclegowej zauważa się w przypadku stołówek i barów. Najwięcej stołówek funkcjonuje w obiektach noclegowych województw: małopolskiego (916), zachodniopomorskiego (560), pomorskiego (510) i dolnośląskiego (349) oraz warmińsko-mazurskiego (236) i śląskiego (222). Są to województwa o największych w kraju zasobach wczasowej bazy noclegowej, w której usługi żywieniowe oferowane są najczęściej właśnie w stołówkach. Podobnie, choć nie identycznie kształtuje się rozkład ilościowy barów. Pod względem ich liczby wyróżniają się województwa: zachodniopomorskie (409), małopolskie (379), pomorskie (351), dolnośląskie (294), śląskie (268) i wielkopolskie (216).

Najwięcej spośród 1 317 punktów gastronomicznych funkcjonujących w turystycznych obiektach noclegowych znajduje się województwach: wielkopolskim (157), zachodniopomorskim (144), pomorskim (125), dolnośląskim (117) i kujawsko-pomorskim (114). Nie stwierdza się większego związku między strukturą rodzajową zasobów noclegowych województw a ich wyposażeniem w punkty gastronomiczne.

Liczba restauracji lub innych zakładów gastronomicznych funkcjonujących w obiektach noclegowych nie odzwierciedla dobrze całokształtu zagadnienia, gdyż jak uprzednio wykazano, poszczególne województwa różnią się pod względem wielkości zasobów noclegowych. Lepiej ilustruje omawiane zagadnienie miara względna, określająca udział obiektów noclegowych dysponujących poszczególnymi rodzajami zakładów gastronomicznych.

Z tabeli 8 wynika, że udział obiektów noclegowych dysponujących restauracjami jest w poszczególnych województwach bardzo zróżnicowany: zawiera się w przedziale od 6,5% w woj. pomorskim do 42,4% w opolskim. Poza opolskim, najwyższe wskaźniki odnotowano również w województwach: mazowieckim (29,9%), łódzkim (28,9%), świętokrzyskim (24,9%), wielkopolskim (24,1%) i kujawsko-pomorskim (20,5%). Są to województwa o podobnej strukturze rodzajowej turystycznych zasobów noclegowych: ich cechą charakterystyczną jest większy udział obiektów hotelarskich. Jak wcześniej wspomniano, w tego rodzaju obiektach noclegowych usługi gastronomiczne przeważnie świadczone są w restauracjach.

Częściej niż gdzie indziej funkcjonują tam również zakłady gastronomiczne ujmowane w grupie „barów”. Tę prawidłowość potwierdzają dane zawarte w tabeli 7. Wynika z nich, że najczęściej tego rodzaju zakłady gastronomiczne znajdują się w obiektach noclegowych województw: opolskiego (41%), kujawsko-pomorskiego (40,2%), łódzkiego (39,5%), śląskiego (36,9%), mazowieckiego (36,3%) i świętokrzyskiego (35,6%). Warto również odnotować, że województwa o największych zasobach noclegowych (określonych zarówno liczbą obiektów, jak miejsc) i o rozwiniętych funkcjach pobytowej turystyki wypoczynkowej, tj. zachodniopomorskie, pomorskie i małopolskie, odznaczają się stosunkowo niskim (6–8%) udziałem obiektów noclegowych dysponujących restauracjami. Z tabeli 8 wynika, że te ostatnie

województwa odznaczają się przeważnie większymi wskaźnikami udziału obiektów noclegowych wyposażonych w stołówki.

Do województw o najwyższym udziale obiektów noclegowych, w których usługi gastronomiczne oferowane są w stołówkach, należą: małopolskie (33,6%), dolnośląskie (31,8%), śląskie (30,5%), zachodniopomorskie (29%) i warmińsko-mazurskie (27,6%). Do województw o najniższym udziale obiektów turystycznych ze stołówkami zaliczają się lubuskie i wielkopolskie (20,1% i 20,8%). Podobnie niski udział obiektów noclegowych oferujących usługi gastronomiczne w stołówkach cechuje woj. pomorskie, o zasobach noclegowych zaliczanych do największych: w stołówki wyposażone jest tam 21,9% obiektów, a — dla porównania — w restauracje zaledwie 6,5%.

Obiekty noclegowe poszczególnych województw różnią się również pod względem wyposażenia w punkty gastronomiczne. Z tabeli 8 wynika, że zaledwie 9,7% obiektów turystycznych w kraju oferuje usługi w tego rodzaju placówkach. Największy ich udział (20–25%) odnotowano w województwach: kujawsko-pomorskim, wielkopolskim i lubuskim, najniższy zaś — w małopolskim, pomorskim, zachodniopomorskim i mazowieckim (poniżej 10%).

IV. Wyposażenie bazy noclegowej w urządzenia sportowo-rekreacyjne

1. Uwagi ogólne

Przewiduje się, że w turystyce coraz bardziej wzrastać będzie zainteresowanie czynnymi formami wypoczynku. Preferowany jest aktywny styl życia, przejawiający się m. in. w dążeniu do rozwoju i utrzymania tężyzny i sprawności fizycznej. Specjaliści od promocji zdrowia i lekarze zwracają uwagę, że prowadzi to do poprawy stanu zdrowotnego społeczeństwa i zmniejsza wydatki państwa na leczenie chorób cywilizacyjnych.

Aktywność fizyczna jest jedną z cech turystyki alternatywnej, która staje się modelem turystyki przyszłości. Jest ona przeciwieństwem turystyki masowej i zakłada ponadto zrównoważony rozwój ekologiczny, ekonomiczny i społeczny regionów recepcyjnych. Aktywność tę zapewniają wszystkie formy turystyki kwalifikowanej (specjalistycznej), choć niektóre z nich wymagają od turystów określonych umiejętności posługiwania się sprzętem i odpowiedniego przygotowania fizycznego. Obejmują one tradycyjnie od lat uprawiane wędrówki piesze nizinne i górskie, wędrówki rowerowe, żeglarstwo, kajakarstwo, wędkarstwo, wspinaczki górskie, speleologię i rozwijającą w ostatnim dziesięcioleciu w naszym kraju turystykę konną. Pojawiły się też nowe możliwości rekreacji, jak windsurfing, survival, wspinaczka skałkowa bez zabezpieczania, bungi jumping (skoki z wysokości na linie), rafting (spływ tratwami pontonowymi po rzekach górskich o wartkim nurcie), valleysurfing (spływ po rzekach górskich w samych kombinezonach). Warto wspomnieć, że do niektórych form rekreacji nie są już niezbędne określone warunki pogodowe. W halach ze sztucznym wiatrem i falami uprawiany jest surfing i windsurfing, także w halach można zjeżdżać na nartach, a w pomieszczeniach istnieją ściany przystosowane do wspinaczki.

Również w Polsce zwiększa się skala możliwości uczestnictwa w aktywnych formach turystyki. Polskie biura podróży oferują m. in. spływy kajakami lub tratwami, rajdy konne i rowerowe lub łączenie tych form rekreacji i uprawianie ich w ramach jednego okresu urlopowo-wakacyjnego w różnych regionach kraju (np. Mazury i Bieszczady). Pojawiły się również oferty tzw. wypoczynku ekstremalnego, który niweluje stresy związane z pracą i codziennym życiem. Niektóre firmy organizują dla swoich pracowników (również kadry kierowniczej) szkolenia integracyjne, polegające na uczestnictwie w zadaniach, grach i zabawach w terenie, które wymagają dużego wysiłku fizycznego i odwagi. Podczas takiego programu, poza aktywnym wypoczynkiem, rozwiązywane są w ramach grupy problemy merytoryczne związane w wykonywanymi zadaniami, jak podejmowanie decyzji w warunkach stresu, wyłanianie lidera grupy czy sztuka negocjacji.

Rekreacja staje się jednym z ważnych elementów spędzania wolnego czasu również w turystyce masowej. Zwłaszcza młodym turystom nie wystarczają już same usługi noclegowe i tradycyjny sposób wypo-

czynku, jak plażowanie i kąpiele. Zwracają oni coraz bardziej uwagę na dodatkowe oferty w postaci wycieczek krajoznawczych i atrakcji rekreacyjnych. Przedstawiane przez właścicieli obiektów noclegowych materiały informacyjne potwierdzają, że uwzględniają oni zmiany w sposobie wypoczynku. Wyposażają obiekty w urządzenia i sprzęt rekreacyjny zapewniający turystom odnowę biologiczną organizmu lub czynne formy wypoczynku.

Wiele nowych form rekreacji i nowych urządzeń pojawiających się na świecie szybko trafia do Polski. Budowane są kompleksy rekreacyjno-sportowe, jak parki wodne; istnieje możliwość pływania na skutrach wodnych, pontonach holowanych przez motorówki; coraz bardziej popularny staje się windsurfing. Narciarze wodni mogą korzystać — na razie tylko w Augustowie — z wyciągu umożliwiającego jazdę na nartach wodnych bez pomocy motorówek. Nad jeziorami funkcjonują wypożyczalnie kajaków i łodzi żaglowych, co umożliwia organizowanie spływów i długodystansowe żeglowanie. W obiektach instalowane są siłownie, sauny i solaria. Powstaje coraz więcej ośrodków jazdy konnej. W nowo budowanych hotelach o wyższym standardzie są już baseny kryte. Oprócz wyposażenia rekreacyjnego obiektów noclegowych, turyści mogą korzystać — zwłaszcza w miejscowościach wypoczynkowych — z ogólnodostępnych urządzeń sportowo-rekreacyjnych i wypożyczalni sprzętu rekreacyjnego.

Poprawę w zakresie wyposażenia w niektóre urządzenia do rekreacji i odnowy biologicznej wymusza także wspomniane rozporządzenie prezesa Rady Ministrów⁸. Zgodnie z nim, w pięciogwiazdkowych hotelach, motelach i pensjonatach oraz hotelach czterogwiazdkowych obowiązującym wyposażeniem jest zespół odnowy biologicznej obejmujący basen, saunę, siłownię i solarium (minimum dwa rodzaje usług). Wyposażenie to jest zalecane w motelach i pensjonatach trzy- i czterogwiazdkowych oraz w hotelach trzygwiazdkowych. Hotele i pensjonaty mające od dwóch do pięciu gwiazdek, w miejscowościach wypoczynkowo-turystycznych i rejonach nie zurbanizowanych o dużych walorach przyrodniczych muszą mieć wypożyczalnie sprzętu rekreacyjnego, a w hotelach i pensjonatach jednogwiazdkowych oferta taka jest zalecana. Obiekty te powinny również zapewniać przechowywanie takiego sprzętu.

Analizowane wyposażenie obiektów noclegowych obejmuje czternaście rodzajów urządzeń. Są to: siłownie, baseny kryte, korty tenisowe, boiska do siatkówki lub koszykówki, mini-golfy, sauny, solaria, bilardy, tenis stołowy, wypożyczalnie sprzętu pływającego, wypożyczalnie rowerów, ścieżki zdrowia, pokoje zabaw dla dzieci, możliwości jazdy konnej. Brakuje wśród nich urządzeń do rekreacji zimowej. Wiadomo jednak, że niektóre obiekty dysponują już własnymi wyciągami narciarskimi. Wymienione urządzenia są zróżnicowane pod względem standardu, atrakcyjności oferowanej rekreacji i kosztów instalacji. Do tych o wyższym standardzie zaliczyć można baseny kryte, korty tenisowe, siłownie. Zróżnicowane są one również funkcjonalnie: część służy do rekreacji fizycznej i poprawy kondycji, inne do odnowy biologicznej, jak sauny czy solaria, a jeszcze inne do rekreacji — rozumianej w sensie ogólnym — jak pokoje zabaw dla dzieci i bilardy.

Należy zdawać sobie sprawę, że nie wszystkie obiekty dysponować będą kompletem urządzeń. W tańszej bazie niekonieczne będzie wyposażenie we własne, drogie inwestycje, np. baseny kryte. Zastąpić je może oferta rekreacji w innych obiektach zlokalizowanych w danej miejscowości. Jednak niektóre campingi (np. w Zamościu) mają własny kryty basen. Na rozwój inwestycji wpływają też inne ograniczenia, np. brak przy obiektach terenów pod budowę boisk czy kortów tenisowych, lokalizacja w miastach lub poza nimi. Również nie w każdej miejscowości powstanie ośrodek jazdy konnej. Brak niektó-

⁸ Op. cit.

rych urządzeń może być spowodowany lokalizacją obiektów poza większymi miejscowościami wypoczynkowymi, ich sezonową działalnością, a więc decyduje opłacalność funkcjonowania obiektów i zainstalowanych w nich urządzeń, zwłaszcza o wyższym standardzie. Należy pamiętać o tych uwarunkowaniach interpretując stopień wyposażenia bazy noclegowej.

Analiza wyposażenia sportowego i rekreacyjnego wykazała, że najpowszechniejsze formy rekreacji proponowane przez polskie obiekty noclegowe to siatkówka lub koszykówka i tenis stołowy. Warto wspomnieć, że boiska do tych gier są zróżnicowane pod względem standardu, ponieważ oprócz urządzonych na dobrym poziomie technicznym boisk w halach i na wolnym powietrzu, spotyka się również — jak zaobserwował autor — nieprzystosowane place do gry w siatkówkę lub koszykówkę, a niekiedy tylko jedną tablicę do gry w koszykówkę. Wymienionych urządzeń jest najwięcej: ma je po około 3,3–3,4 tys. obiektów (tab. 10) i przeważają one ponad dwukrotnie nad następnymi z kolei wypożyczalnią sprzętu pływającego, bilardami i wypożyczalnią rowerów. Najmniej popularny jest mini-golf, a następnie baseny kryte i solaria (tab. 9, rys. 11).

2. Urządzenia sportowo-rekreacyjne w turystycznych zakładach zakwaterowania zbiorowego

W różnych rodzajach zakładów zakwaterowania zbiorowego, do których zalicza się większość obiektów z wyjątkiem pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych, występują na ogół wszystkie urządzenia, choć wyposażenie w nie jest bardzo zróżnicowane. Niekompletną ofertę zarejestrowano tylko w placówkach wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, które nie mają siłowni, basenów krytych i solariów. Basenami krytymi nie dysponują pola biwakowe (co należy uznać za zjawisko raczej normalne); urządzeń do mini-golfa brak w ofercie moteli i schronisk młodzieżowych. Braki te świadczą, że właściciele i użytkownicy tych obiektów nie proponują też turystom korzystania z takich urządzeń w innych placówkach.

Najwięcej prawie każdego rodzaju urządzeń sportowych i rekreacyjnych występuje w ośrodkach wczasowych (tab. 10). Skupiają one 30–40% funkcjonujących w całej bazie noclegowej wypożyczalni sprzętu pływającego, boisk do siatkówki lub koszykówki, bilardów, stołów do ping-ponga i pokoi zabaw dla dzieci oraz blisko 30% wypożyczalni rowerów. Działa tu również ponad 20% wszystkich siłowni, kortów tenisowych, urządzeń do mini golfa, saun i solariów. W hotelach, które z reguły stanowią bazę o wyższym standardzie, znajduje się najwięcej urządzeń oferujących atrakcyjniejsze formy rekreacji i odnowy biologicznej. Skupiają one więcej niż ośrodki wczasowe krytych basenów (27,6%), solariów (35,7%), siłowni (21,9%) i saun (25,2%). Jak już wcześniej wspomniano, są to urządzenia obowiązujące dla niektórych kategorii obiektów hotelarskich.

Liczba wymienionych urządzeń funkcjonujących w pozostałych rodzajach obiektów jest o wiele mniejsza. Wśród nich wyróżnić można ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, „inne obiekty wykorzystywane do turystyki” oraz pensjonaty — gdzie niektórych urządzeń jest więcej niż w pozostałych zakładach zakwaterowania zbiorowego. Mieści się tu ponad 10% wszystkich siłowni, basenów krytych (ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, „inne obiekty...”), kortów tenisowych, saun, bilardów i urządzeń do mini-golfa (ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe). Na tle innych rodzajów obiektów z wyposażeniem turystyczno-rekreacyjnym ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe zapewniają w miarę dobrą ofertę.

Oferta urozmaiconego programu pobytu jest ważna dla każdej grupy obiektów, ale wydaje się zwłaszcza potrzebna w bazie wypoczynkowej, w której turyści zatrzymują się na dłużej, np. w ośrodkach wczasowych, kolonijnych czy szkoleniowo-wypoczynkowych (w wypadku szkoleń pobyt jest znacznie krótszy). Tabela 11 przedstawia udział obiektów wyposażonych w różne urządzenia we wszystkich rodzajach bazy noclegowej. Struktura ta potwierdza, że możliwości rekreacyjne nie są na ogół zbyt urozmaicone, zwłaszcza w największej bazie, jaką są ośrodki wczasowe. Proponują one turystom głównie najpopularniejsze formy rekreacji: siatkówkę, koszykówkę i tenisa stołowego. Urządzenia te ma odpowiednio 46% i 52,7% ośrodków. Dość często spotykanym wyposażeniem są jeszcze bilardy i wypożyczalnie sprzętu pływającego, które znajdują się w ponad 20% obiektów.

Znacznie lepszy niż placówki wczasowe program podstawowych form rekreacji ruchowej zapewniają ośrodki kolonijne: ponad 70% tych obiektów umożliwia grę w siatkówkę i tenisa stołowego. Co piąty (19,2%) oferuje jazdę konną i jest to najwyższy wskaźnik wśród zakładów zakwaterowania zbiorowego, a drugi co do wielkości w całej bazie, po kwaterach agroturystycznych. Więcej niż ośrodki wczasowe boiska do siatkówki mają schroniska młodzieżowe (56,3%), ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe (54,4%) i campingi (53,6%). Lepsze wyposażenie w stoły do ping-ponga występuje w tych samych rodzajach bazy oprócz campingów, a grupę tę uzupełniają zakłady uzdrowiskowe.

Korzystną ofertą na tle innych obiektów odznaczają się ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, które zajmują czołowe pozycje pod względem wyposażenia. Wprawdzie i tutaj najpowszechniej oferowanymi formami rekreacji są: tenis stołowy, siatkówka i koszykówka, ale ponad 20% obiektów ma siłownię, korty tenisowe (najlepsze wyposażenie w całej bazie), sauny, wypożyczalnie sprzętu pływającego lub rowerów.

Warto też zwrócić uwagę na wyposażenie zakładów uzdrowiskowych. Jest ono w niektórych grupach urządzeń lepsze niż ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych i hoteli. Należy jednak pamiętać, że wiele tych urządzeń nie służy celom czysto rekreacyjnym: wykorzystywane są zwłaszcza do rehabilitacji ruchowej pacjentów. Świadczy o tym najlepsze w całej bazie wyposażenie w siłownię (34,9% obiektów), baseny kryte (15,1%), solaria (23,3%), ścieżki zdrowia (27,4%). Ale zakłady uzdrowiskowe zapewniają także inne formy rekreacji; dysponują pozostałymi urządzeniami w sposób porównywalny z innymi rodzajami obiektów; słabe jest tylko wyposażenie w wypożyczalnie sprzętu pływającego i sprzęt do mini-golfa. W bazie tej ujęte są placówki prywatne, ograniczające działalność do odnowy biologicznej i dysponujące przed wszystkim solariami, saunami i siłowniami (fitness).

W hotelach przeważają siłownię, sauny i bilardy, które funkcjonują w ponad 20% obiektów. Po nich idą solaria, stoły do ping-ponga i boiska do siatkówki, znajdujące się w około 16% hoteli. Niewiele hoteli dysponuje basenami krytymi (6,4%), jednak wskaźnik ten odnosi się do całej zbiorowości, nie zaś do poszczególnych kategorii tych placówek. Z porównania liczby 58 basenów z liczbą 36 hoteli pięcio- i czterogwiazdkowych można wnioskować, że baseny (oraz inne urządzenia do odnowy biologicznej) znajdują się także w placówkach niższych kategorii, w których nie są wymagane. Ale okazuje się, że nie wszystkie hotele czterogwiazdkowe (po nowej kategoryzacji) stawiają do dyspozycji gości zestaw wymaganych urządzeń. Niekiedy proponują uboższą ofertę rekreacyjną, na przykład tylko siłownię. Zdarza się to w obiektach zabytkowych, w których przystosowanie pomieszczeń jest niemożliwe bez naruszenia zabytkowego charakteru budynku. Takie odstępstwa dopuszcza cytowane wcześniej rozporządzenie do ustawy o usługach turystycznych.

Pensjonaty są gorzej niż hotele wyposażone w urządzenia o wyższym standardzie, ale mają większą ofertę popularnych form rekreacji: siatkówki lub bilardu, lepsze wyposażenie w wypożyczalnię sprzętu pływającego i rowerów, ścieżki zdrowia i większe możliwości uprawiania jazdy konnej. Obiekty te występują przede wszystkim w miejscowościach położonych na obszarach o walorach przyrodniczych, stąd zapewne bogatsza oferta rekreacji na wolnym powietrzu.

Pozostała baza zakładów zakwaterowania zbiorowego przedstawia słabszą ofertę rekreacyjną. W zespołach ogólnodostępnych domków turystycznych, na campingach, polach biwakowych, w ośrodkach do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego przeważają boiska i tenis stołowy; duży jest udział wypożyczalni sprzętu pływającego. W tych ostatnich oraz w schroniskach, schroniskach młodzieżowych i domach pracy twórczej możliwości rekreacji są niewielkie. Z domów pracy twórczej korzysta specyficzna grupa ludzi, których pobyt bywa kontynuacją ich codziennej pracy — naukowej, dziennikarskiej, literackiej, choć bywają też pobyty wypoczynkowe z rodzinami. Właściciele tych obiektów — prawie wszystkie należą do podmiotów Skarbu Państwa i zakładów państwowych — nie zapewniają twórcom i ich rodzinom możliwości aktywnego spędzenia pobytu.

Warto jeszcze zwrócić uwagę na ofertę rekreacji dla dzieci (tab.11). Wprawdzie mogą one korzystać z większości urządzeń, którymi dysponują obiekty noclegowe, i z ogólnodostępnych lub urządzonych przy niektórych obiektach placów zabaw, ale powinny też mieć możliwości spędzania wolnego czasu na wgrach i zabawach w przystosowanych pomieszczeniach, zwłaszcza podczas niepogody. Pokoje zabaw dla dzieci istnieją w 8,2% turystycznych obiektów noclegowych (w co dwunastym). Nie występują nawet we wszystkich obiektach kolonijnych: ma je zaledwie 38% tych obiektów i jest to najwyższy wskaźnik w całej bazie. Kolejnymi obiektami są zakłady uzdrowiskowe, z których co piąty (21,9%) zorganizował miejsca zabaw. Pamiętajmy, że wskaźnik ten określa wyposażenie wszystkich zakładów, a liczbę pokoi zabaw należy odnieść raczej tylko do sanatoriów dziecięcych. Mniej możliwości zabaw i rozrywek oferują dzieciom pozostałe obiekty: zapewnia je co szósty pensjonat i ośrodek wczasowy, co siódmy ośrodek szkoleniowo-wypoczynkowy oraz co ósmy dom pracy twórczej, camping i kwatera agroturystyczna. W innych placówkach sytuacja przedstawia się pod tym względem jeszcze gorzej.

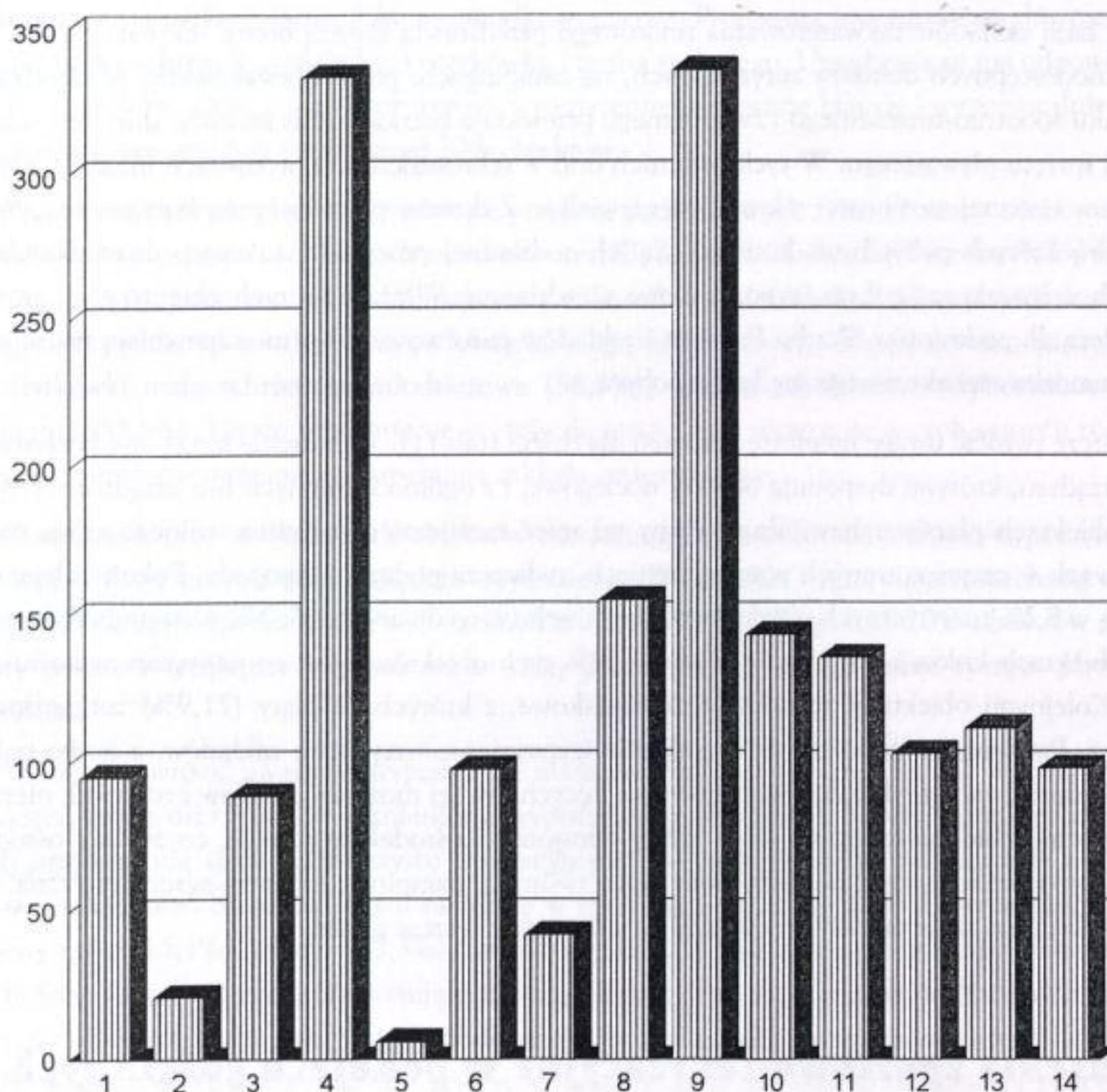
3. Urządzenia sportowo-rekreacyjne w pokojach gościnnych i kwaterach agroturystycznych

W bazie tej lepszą ofertą rekreacyjną charakteryzują się kwatery agroturystyczne. Wprawdzie pokoje gościnne mają więcej urządzeń — oprócz wypożyczalni sprzętu pływającego, rowerów, ścieżek zdrowia i oferty jazdy konnej (tab. 10) — ale w stosunku do wielkości zasobów ich wyposażenie jest gorsze. Najwięcej jest boisk do siatkówki i stołów do ping-ponga, ale pierwszymi dysponuje tylko 4,2%, a drugimi 5,1% obiektów (tab. 11). Urządzenia te ma co szósta i co dziewiąta kwatera agroturystyczna. Jeszcze większe różnice występują w pozostałym wyposażeniu. Kwatery oferują dużo większe możliwości rekreacji konnej, rowerowej, wodnej i na ścieżkach zdrowia. Oferta jazdy konnej (w stosunku do liczby kwater) jest najlepsza w całej bazie noclegowej. Być może stosunkowo dobry program rekreacyjny kwater wynika też z zaliczenia do bazy agroturystycznej nie tylko gospodarstw rolnych, ale także innych obiektów działających na wsi, np. gospodarstw nie zajmujących się już rolnictwem, tylko nastawionych na

obsługę turystów, i obiektów pensjonatowych, które proponują atrakcyjniejsze sposoby spędzenia czasu niż kwatery u rolników.

Rys. 11. Wyposażenie turystycznych obiektów noclegowych w urządzenia sportowo-rekreacyjne w 1999 roku (liczba obiektów)

Rodzaje urządzeń sportowo-rekreacyjnych: 1 – siłownie, 2 – baseny kryte, 3 – korty tenisowe, 4 – boiska do siatkówki lub koszykówki, 5 – mini-golf, 6 – sauny, 7 – solaria, 8 – bilardy, 9 – tenis stołowy, 10 – wypożyczalnie sprzętu pływającego, 11 – wypożyczalnie rowerów, 12 – ścieżki zdrowia, 13 – pokoje zabaw dla dzieci, 14 – możliwości jazdy konnej.

Oprac. Z.T. Werner na podstawie danych GUS.

4. Zmiany wyposażenia bazy noclegowej w urządzenia sportowo-rekreacyjne w latach 1998–1999

W 1999 roku poprawiło się wyposażenie bazy noclegowej w większość urządzeń (tab. 12, rys. 12). Zmiany te wynikają z rozszerzenia programu rekreacyjnego w działających dotychczas obiektach i z przyrostu nowych obiektów z urządzeniami, a zmiany w wyposażeniu w poszczególnych rodzajach obiektów należy wiązać w mniejszym stopniu z likwidacją wyposażenia i ubytkiem zasobów noclegowych (choć i

takie zjawisko występuje), w większym zaś z kategoryzacją i przeseregowaniem obiektów zgodnie ze wspomnianym już wcześniej rozporządzeniem do ustawy o usługach turystycznych. Dotyczy to m.in. obiektów hotelarskich nie spełniających już przed wejściem ustawy określonych warunków i kwalifikowanych dotychczas do pokoi gościnnych. Także właściciele i użytkownicy mogli zrezygnować z umów na korzystanie z urządzeń mieszczących się poza ich obiektami.

Najbardziej rozwojowymi formami aktywnego wypoczynku w latach 1998–1999 były jazda konna i rekreacja rowerowa. Zarejestrowano tu największy przyrost. O 115 obiektów więcej oferuje uprawianie jazdy konnej, a 109 uruchomiło wypożyczalnie rowerów. W 91 placówkach zainstalowano siłownię. Innych urządzeń przybyło mniej, ale istotnie wzrosło wyposażenie w bilardy (77) i sauny (65), a prawie 50 obiektów zwiększyło ofertę relaksu w solariach i rekreacji na ścieżkach zdrowia. Minimalną poprawę zarejestrowano w zakresie basenów krytych i mini-golfa. Poprawa wyposażenia obiektów w urządzenia o wyższym standardzie i coraz większe możliwości uprawiania innych form aktywnego wypoczynku niż siatkówka i tenis stołowy świadczą o pewnej zmianie oferty rekreacyjnej, tym bardziej że liczba boisk i stołów do ping-ponga zmniejszyła się odpowiednio w 31 i 3 obiektach. Największe ich ubytki zarejestrowano w ośrodkach wczasowych i pokojach gościnnych, choć jeszcze w 1998 i 1997 roku ich przyrosty były największe ze wszystkich rejestrowanych urządzeń.

Spośród urządzeń, których liczba zmalała, najwięcej ubyło wypożyczalni sprzętu pływającego. Właściciele lub użytkownicy nie proponują już uprawiania rekreacji wodnej w 98 obiektach, głównie w ośrodkach wczasowych. W placówkach tych wyraźnie zmalała ponadto oferta korzystania z kortów tenisowych, bilardów, ścieżek zdrowia, wypożyczalni rowerów i jazdy konnej. W większości ograniczenia te są największe w całej bazie noclegowej. Zjawisko to należy wiązać ze znacznym zmniejszeniem się bazy ośrodków wczasowych lub z przeseregowaniem ich m.in. do grupy ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych lub „innych obiektów wykorzystywanych do turystyki” (wg ustawy o usługach turystycznych: „innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie”).

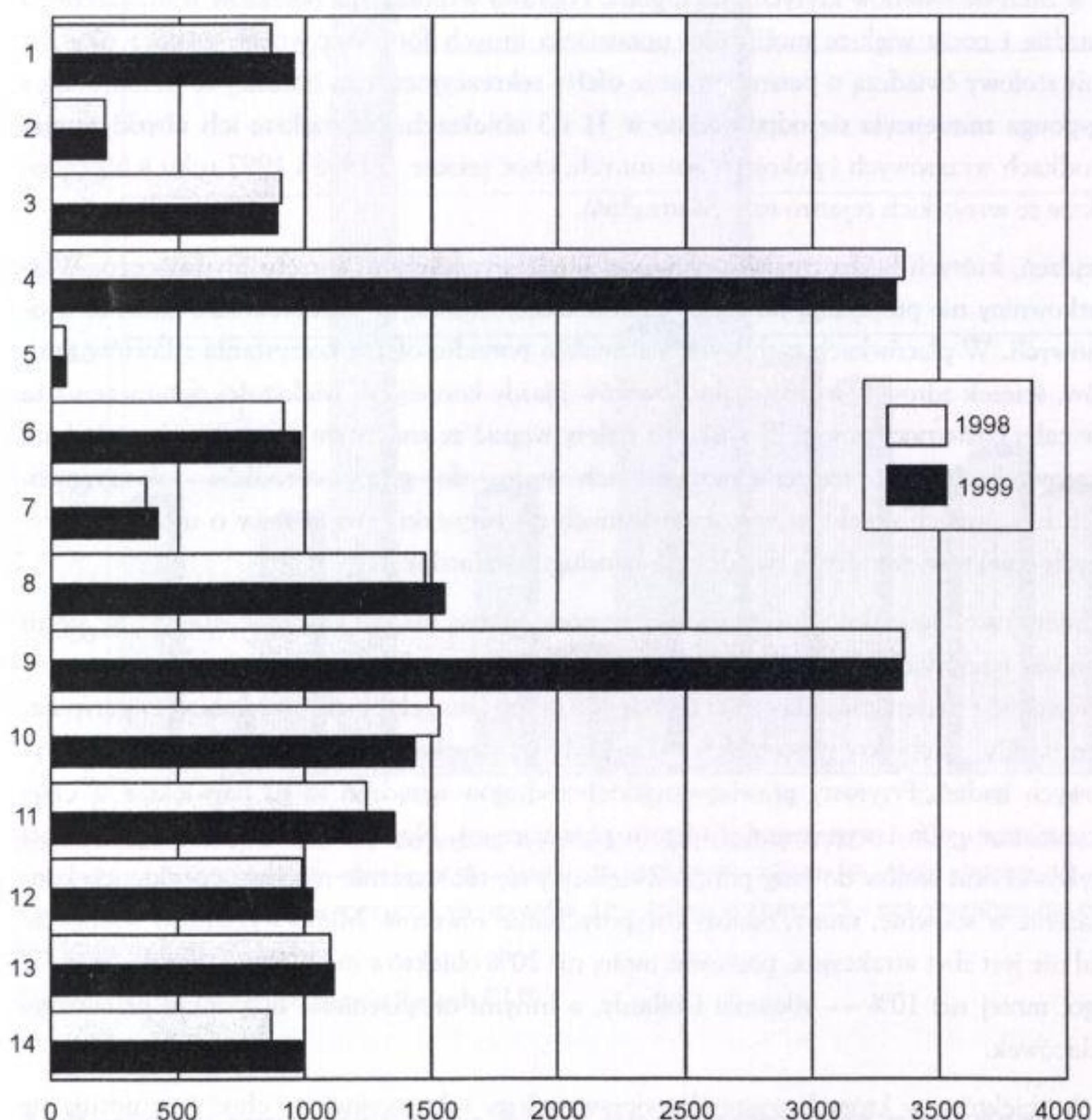
Drugim rodzajem zasobów o dość dużym regresie wyposażenia są pokoje gościnne. Rejestruje się tu spadek liczby prawie wszystkich urządzeń, a wielkość ubytków jest podobna jak w ośrodkach wczasowych. Może to wynikać z zaszeregowania części tej bazy do grupy „innych obiektów...”. Należy przypuszczać, że grupę tę zasilili też obiekty pozostałych rodzajów bazy, ale określenie jej obecnej struktury wymaga szczegółowych badań. Przyrosty prawie wszystkich rodzajów urządzeń są tu największe w całej bazie (z wyjątkiem mini-golfa i wypożyczalni sprzętu pływającego). Najwięcej przybyło boisk do siatkówki lub koszykówki oraz stołów do ping-ponga. Zwiększyły się też znacznie możliwości rekreacji konnej oraz wyposażenie w siłownię, sauny, bilardy i wypożyczalnie rowerów. Mimo wyraźnego wzbogacenia, oferta nadal nie jest zbyt atrakcyjna, ponieważ mniej niż 20% obiektów ma boiska i umożliwia grę w tenisa stołowego, mniej niż 10% — siłownię i bilardy, a innymi urządzeniami dysponuje przeważnie kilka procent placówek.

Z pozostałych obiektów, w których wystąpiła poprawa oferty rekreacyjnej — choć i tu notuje się niewielki regres niektórych rodzajów urządzeń — wymienić należy kwatery agroturystyczne, hotele i ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe. W pierwszych, oprócz większych możliwości uprawiania popularnych form rekreacji (siatkówki i tenisa stołowego), zwiększyła się liczba placówek oferujących sprzęt pływający i rowery, rekreację na ścieżkach zdrowia i jazdę konną. W hotelach najwięcej przybyło bilardów (w 32 obiektach), wypożyczalni rowerów i siłowni (w 29 i 27), a o kilkanaście wzrosła liczba hoteli z saunami i solariami, ścieżkami zdrowia i umożliwiającymi jazdę konną. Jak widać, wzbogaciły się one,

oprócz urządzeń o wyższym standardzie do odnowy biologicznej, także w te służące do rekreacji na powietrzu. W ośrodkach szkoleniowo-wypoczynkowych wzrost liczby urządzeń dotyczy przede wszystkim boisk do siatkówki i koszykówki, saun i bilardów.

W innych rodzajach obiektów widoczna jest niewielka poprawa, zmniejszenie się możliwości rekreacji lub stagnacja w wyposażeniu. W bazie hotelarskiej (motele i pensjonaty) w wielu grupach urządzeń oferta jest mniejsza niż w poprzednim roku, co może być częściowo spowodowane przekwalifikowaniem tych placówek i zaszeregowaniem ich do grupy innych obiektów świadczących usługi hotelarskie.

Rys. 12. Zmiany w wyposażeniu turystycznych obiektów noclegowych w urządzenia sportowo-rekreacyjne w latach 1998–1999 (liczba obiektów)

Rodzaje urządzeń sportowo-rekreacyjnych: 1 – siłownie, 2 – baseny kryte, 3 – korty tenisowe, 4 – boiska do siatkówki lub koszykówki, 5 – mini-golf, 6 – sauny, 7 – solaria, 8 – bilardy, 9 – tenis stołowy, 10 – wypożyczalnie sprzętu pływającego, 11 – wypożyczalnie rowerów, 12 – ścieżki zdrowia, 13 – pokoje zabaw dla dzieci, 14 – możliwości jazdy konnej.

Oprac. Z.T. Werner na podstawie danych GUS.

Brak rozwoju oferty rekreacyjnej jest najbardziej widoczny w tańszej bazie: schroniskach, schroniskach młodzieżowych, na campingach, w obiektach do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego oraz w domach pracy twórczej. Wyposażenie w większość urządzeń pogorszyło się w stosunku do poprzedniego roku albo pozostało na tym samym poziomie. Warto podkreślić, że i dotychczas oferta rekreacyjna w tych obiektach nie była zbyt bogata.

5. Wyposażenie obiektów w urządzenia sportowo-rekreacyjne w województwach

5.1. Wielkość wyposażenia

Wyposażenie w urządzenia sportowo-rekreacyjne jest zazwyczaj odzwierciedleniem atrakcyjności walorów wypoczynkowych i wielkości bazy noclegowej w poszczególnych województwach. Pod tym względem przodują — w kolejności według podaży miejsc noclegowych — województwa: zachodniopomorskie, pomorskie, małopolskie, dolnośląskie, warmińsko-mazurskie, wielkopolskie i śląskie. Wśród nich wyróżnia się zachodniopomorskie (tab. 13, 14), w którym znajduje się najwięcej siłowni, kortów tenisowych, boisk do siatkówki lub koszykówki, solariów (aż 21,4%), bilardów, stołów do ping-ponga; najwięcej obiektów ma też pokoje zabaw dla dzieci (22%). Zachodniopomorskie zajmuje także wysoką pozycję pod względem innych urządzeń.

We wszystkich województwach najliczniej występują boiska do siatkówki lub koszykówki, a w większości — stoły do ping-ponga (tab. 13, 14). Wymienione wcześniej województwa wyróżniają się pod względem liczby obiektów z siłowniami, basenami krytymi, solariami i saunami. Urządzenia te wchodziły w skład zespołów odnowy biologicznej, obowiązujących w wysokostandardowych hotelach i zalecanych w placówkach trzygwiazdkowych. Rozmiary tego wyposażenia wynikają z wielkości bazy hotelowej w tych województwach: w śląskim jest ona największa w Polsce. W regionach tych rejestruje się też większą niż gdzie indziej liczbę urządzeń do rekreacji na powietrzu: wypożyczalni rowerów, ścieżek zdrowia i ofertę rekreacji konnej. Wypożyczalnie sprzętu pływającego występują przede wszystkim w województwach o atrakcyjnych walorach jeziornych: kujawsko-pomorskim, pomorskim, warmińsko-mazurskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim.

Na terenie województw o najmniejszej bazie noclegowej występuje o wiele mniej większości rodzajów urządzeń, także tych najbardziej popularnych, jak boiska do siatkówki i stoły do ping-ponga.

5.2. Struktura wyposażenia

Wskaźnikiem wyposażenia bazy noclegowej w województwach jest udział obiektów z określonymi urządzeniami sportowo-rekreacyjnymi w zasobach noclegowych tych województw. Z danych tych wynika, że wszędzie najpowszechniejszą ofertą jest siatkówka lub koszykówka, a w większości województw — także tenis stołowy (tab. 15). Boiska ma ponad 30% obiektów w województwach: kujawsko-pomorskim, lubuskim, łódzkim, podkarpackim, podlaskim, warmińsko-mazurskim i wielkopolskim, a w pozostałych, z wyjątkiem małopolskiego (14,9%), co najmniej 20% placówek. Stołami do ping-ponga dysponuje po-

nad 30% obiektów w kujawsko-pomorskim, lubuskim, łódzkim, śląskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim oraz ponad 20% w pozostałych województwach, również z wyjątkiem małopolskiego (17,3%). Z innych urządzeń można wyróżnić wypożyczalnie sprzętu pływającego, które udostępniane są w 30% obiektów kujawsko-pomorskiego i warmińsko-mazurskiego oraz w ponad 20% lubuskiego, podlaskiego i wielkopolskiego. W kujawsko-pomorskim, podlaskim i warmińsko-mazurskim dysponuje nimi więcej obiektów niż stołami do ping-ponga.

Możliwości uprawiania pozostałych form rekreacji są już znacznie mniejsze, ponieważ udział obiektów wyposażonych w inne urządzenia nie osiąga 20%. W województwach najlepiej wyposażonych w mniej popularne urządzenia, wielkości bazy noclegowej są znacznie zróżnicowane. Śląskie wyróżnia się pod względem wyposażenia w siłownię (16% obiektów), sauny (17,5%), solaria (6,3%) i bilardy (21,2%). Mieszczą się one nie tylko w hotelach, ale również w ośrodkach wczasowych wybudowanych kiedyś przez bogate śląskie zakłady pracy. Co piąty ośrodek ma siłownię, co czwarty — saunę, co trzeci — bilard. Najwięcej (w stosunku do liczby obiektów), ale tylko niecałe 4% placówek w łódzkim i podkarpackim udostępnia baseny kryte. Co siódmy obiekt w łódzkim, co ósmy w wielkopolskim, opolskim i świętokrzyskim oraz co dziesiąty w lubuskim umożliwiają grę w tenisa ziemnego. W opolskim 2,1% placówek dysponuje urządzeniami do mini-golfa; w innych województwach jest ich minimalna liczba.

Poza województwem śląskim, w którym baza noclegowa jest najlepiej wyposażona w sauny, solaria i bilardy, ta oferta jest wyraźnie mniejsza. Siłownie zainstalowane są w nieco ponad 10% placówek województw: łódzkiego, mazowieckiego i podkarpackiego. Sauny znajdują się w co dziewiątym obiekcie dolnośląskiego i łódzkiego, solaria w 5,9% bazy łódzkiego, 4,7% zachodniopomorskiego, 4,3% i 4,2% dolnośląskiego i mazowieckiego, bilardy zaś oferuje 17,4% placówek opolskiego i nieco ponad 14% dolnośląskiego, lubuskiego i łódzkiego. Z kolei rekreację rowerową umożliwia co piąty-szósty obiekt w warmińsko-mazurskim, kujawsko-pomorskim i podlaskim. Ścieżki zdrowia występują w 14,7% zasobów podkarpackiego i 11,5% łódzkiego. Pod względem możliwości uprawiania rekreacji konnej przoduje woj. podkarpackie, w którym proponuje ją 15,3% placówek; nieco mniej w lubuskim (13,1%), świętokrzyskim (11,3%) i warmińsko-mazurskim (12,9%). Pokoje zabaw dla dzieci zapewnia 12,7% obiektów w zachodniopomorskim; w pozostałych województwach miejsca takie urządzono w mniej niż 10% placówek. Jak widać, w wyposażeniu przodują przede wszystkim województwa o dużej atrakcyjności wypoczynkowej.

Analiza wykazuje, że najliczniej występującym wyposażeniem są boiska do siatkówki lub koszykówki, stoły do ping-ponga i bilardy, a w województwach o walorach wodnych — wypożyczalnie sprzętu pływającego. Wszystkimi innymi urządzeniami i sprzętem dysponuje mniej niż 10% bazy w większości województw, a więc nawet nie co dziesiąty obiekt (tab. 15). Wśród jednostek przestrzennych o dużym potencjale walorów wypoczynkowych, mniejszą ofertą sportowo-rekreacyjną niż pozostałe jednostki o podobnej randze turystycznej charakteryzuje się małopolskie. Wydaje się, że spowodowane jest to m. in. dużym udziałem pokoi gościnnych, które są słabiej wyposażone niż hotele i placówki o charakterze wypoczynkowym i mogą zaniżać ogólne wskaźniki. Mimo że poziom wyposażenia jest generalnie lepszy w województwach o dużym potencjale wypoczynkowym, niektóre jednostki o mniejszej atrakcyjności, a przede wszystkim o mniejszej bazie noclegowej, mają wyposażenie porównywalnej wielkości lub lepsze. Dotyczy to na przykład łódzkiego i świętokrzyskiego w zakresie zagospodarowania w siłownię, korty tenisowe i sauny.

5.3. Zmiany w wyposażeniu obiektów w województwach w latach 1998–1999

W latach 1998–99 w żadnym województwie nie wystąpił wyłącznie rozwój oferty rekreacyjnej (tab. 16). Zmniejszyła się ona co najmniej w zakresie jednego rodzaju urządzeń (małopolskie, podkarpackie i pomorskie), lub kilku rodzajów. Zmiany te obejmują pojedyncze obiekty lub większą ich liczbę. Najwięcej rodzajów urządzeń, w których wystąpił spadek, zarejestrowano w łódzkim (9 rodzajów), śląskim i warmińsko-mazurskim (8) oraz lubuskim i wielkopolskim (7). Najbardziej niekorzystne zmiany zaszły w woj. warmińsko-mazurskim, w którym zmniejszenie własnego wyposażenia lub innych ofert w zakresie kortów tenisowych, boisk do siatkówki, stołów do ping-ponga, wypożyczalni rowerów, ścieżek zdrowia, pokoi zabaw dla dzieci, a szczególnie wypożyczalni sprzętu pływającego, jest największe spośród wszystkich województw.

Zmniejszenie wyposażenia jest zróżnicowane przestrzennie. Najwięcej, bo w 10 województwach (dolnośląskim, lubuskim, łódzkim, mazowieckim, opolskim, podkarpackim, śląskim, świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim i wielkopolskim) zmniejszyła się możliwość korzystania z wypożyczalni sprzętu pływającego. W tych samych jednostkach, oprócz podkarpackiego, zlikwidowano boiska do siatkówki lub koszykówki, w siedmiu zmalała oferta gry w tenisa ziemnego i stołowego oraz ubyło pokoi zabaw dla dzieci, w sześciu mniej jest obiektów udostępniających baseny kryte, urządzenia do mini-golfa i ścieżki zdrowia. Tylko w jednym województwie (opolskim) ubył jeden obiekt z siłownią. Po dwa: śląskie i warmińsko-mazurskie, świętokrzyskie i wielkopolskie, opolskie i wielkopolskie, lubuskie i warmińsko-mazurskie, mają odpowiednio mniej saun, solariów, bilardów i wypożyczalni rowerów. Ubytek tych ostatnich dotyczy tylko dwóch województw, ale w warmińsko-mazurskim osiągnął znaczne rozmiary: wypożyczalniami nie dysponuje tu 26 obiektów. Również zaledwie w trzech województwach zmniejszyły się możliwości rekreacji konnej. Ograniczenia te nie zawsze świadczą o likwidacji urządzeń; ich przyczyną może być rezygnacja z oferty rekreacyjnej w innych obiektach posiadających określone urządzenia.

Jak widać, niekorzystne zmiany w mniejszym stopniu dotyczą zespołów odnowy biologicznej. W większości województw nastąpiła poprawa zagospodarowania w te urządzenia. Rozwój w różnej skali (lub brak zmian) pozostałego wyposażenia zarejestrowano również w większości województw. Szczególnie zauważalne jest wzbogacenie oferty rekreacyjnej w bazie małopolskiego i pomorskiego, ale mimo to poziom wyposażenia nie jest tu jeszcze wysoki, ponieważ większość rodzajów urządzeń istnieje w mniej niż 10% obiektów.

5.4. Wyposażenie obiektów w urządzenia sportowo-rekreacyjne według form własności bazy noclegowej

Większość, bo 9 019, tj. 66,4% obiektów noclegowych należy do sektora niepublicznego: krajowych osób fizycznych, innych krajowych podmiotów prywatnych (spółek) i podmiotów zagranicznych. Mają one jednak zróżnicowane zasoby: odpowiednio 7 652 (56,3%), 1 273 (9,4%) i 94 (0,7%) obiektów. Mniejsza ich liczba, ale większa miejsc noclegowych jest własnością sektora publicznego (Skarb Państwa, państwowe osoby prawne i własność komunalna). Łącznie w placówkach tego sektora mieści się większość urządzeń, w które wyposażona jest polska baza noclegowa (tab. 17, 18, rys.13). Obiekty będące we władaniu podmiotów niepublicznych skupiają tylko większość wypożyczalni rowerów, ścieżek zdrowia, pokoi zabaw dla dzieci i proponują większą ofertę rekreacji konnej.

Najwięcej, bo 12 spośród 14 rodzajów urządzeń funkcjonuje w placówkach krajowych osób fizycznych. Zdecydowanie przewyższają one pozostałe podmioty pod względem stanu posiadania bilardów, wypożyczalni sprzętu pływającego oraz rowerów, ścieżek zdrowia, pokoi zabaw dla dzieci. Ich własnością jest ponad połowa (51,4%) wszystkich obiektów, które oferują jazdę konną (tab. 18). Mniejszą, ale prawie równorzędną liczbą siłowni dysponują placówki Skarbu Państwa, które mają natomiast więcej basenów krytych i razem z obiektami komunalnymi, najwięcej kortów tenisowych.

Ze struktury wyposażenia bazy (tab. 19), tzn. udziału obiektów wyposażonych w urządzenia w bazie ogółem poszczególnych właścicieli, wynika najslabsze zagospodarowanie w zakresie wszystkich form rekreacji bazy krajowych osób fizycznych w porównaniu z zasobami zarówno sektora publicznego, jak i pozostałych podmiotów niepublicznych. Jednak warto przypomnieć, że aż 56,5% zasobów noclegowych osób fizycznych stanowią pokoje gościnne (liczone jako obiekty, nie jako liczba pokoi). Są one słabiej wyposażone niż pozostałe rodzaje bazy, ponieważ część tych zasobów to pokoje w mieszkaniach, gdzie trudno instalować jakikolwiek sprzęt, toteż ich właściciele nastawieni są wyłącznie na obsługę noclegową. Wyposażenie bazy pozostałych właścicieli jest na ogół porównywalne, choć występują różnice w wyposażeniu w niektóre rodzaje urządzeń.

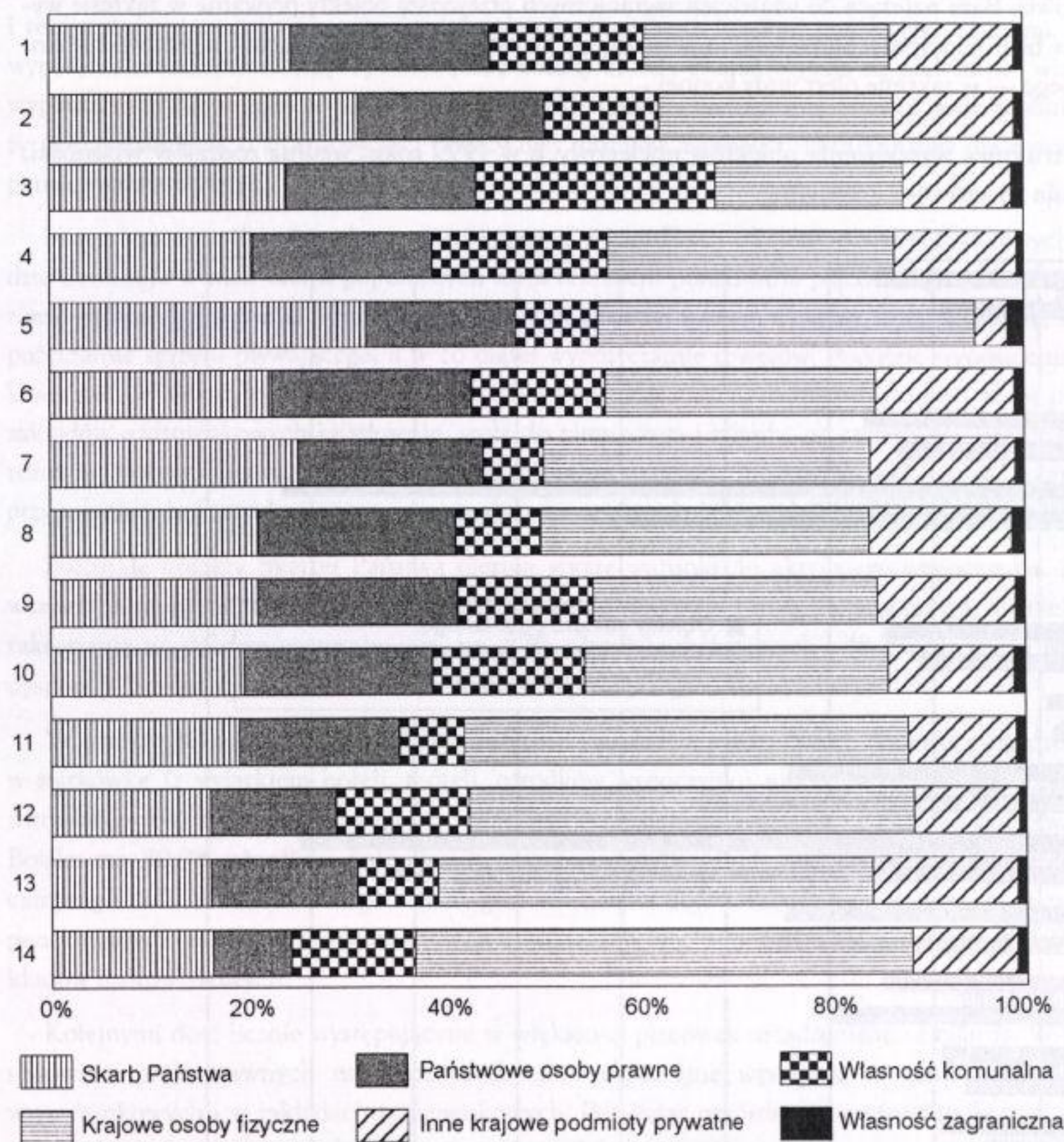
Większe dysproporcje zauważyć można w wyposażeniu w korty tenisowe (najmniejsze w obiektach innych krajowych podmiotów prywatnych), w boiska do siatkówki (najmniejsze w obiektach właścicieli zagranicznych), solaria, bilardy i wypożyczalnie rowerów (najmniejsze w obiektach komunalnych) i w zakresie oferty jazdy konnej (najmniejsza w obiektach państwowych osób prawnych).

W zasobach wszystkich rodzajów właścicieli dominują urządzenia do popularnych form rekreacji: boiska do siatkówki lub koszykówki oraz stoły do ping-ponga (tab. 19). Występują jednak dość duże różnice w wyposażeniu: od 12,9% obiektów będących własnością krajowych osób fizycznych, przy których funkcjonują boiska, do 50,5% obiektów komunalnych. Posiada je 30–40% placówek Skarbu Państwa, państwowych zakładów pracy, spółek prywatnych oraz co czwarta zagraniczna. Podobnie jest z możliwościami gry w tenisa stołowego. Rozpiętości są tu nieco mniejsze: od 12,9% w bazie krajowych osób fizycznych do 43,8% w bazie państwowych zakładów pracy (43,8%). W obiektach innych właścicieli ofertę taką przedstawia ponad 30% placówek. Najkorzystniejsze wskaźniki wyposażenia w pozostałe urządzenia rekreacyjne nie przekraczają 20%.

Ze struktury wyposażenia (tab. 19) wynika, że obiekty podmiotów sektora publicznego (Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych i komunalne) charakteryzują się na ogół wyrównanym wyposażeniem. Wyraźniejsze różnice w tej grupie występują tylko pod względem niektórych urządzeń. W mini-golfa, solaria i wypożyczalnie rowerów najslabiej wyposażone są obiekty komunalne, a placówki zakładów państwowych przedstawiają ubogą ofertę rekreacji konnej. Baza prawie wszystkich podmiotów sektora publicznego jest też ogólnie lepiej wyposażona niż obiekty spółek prywatnych (inne krajowe podmioty prywatne), z wyjątkiem bilardów i wypożyczalni rowerów. W urządzenia te najlepiej wyposażone są placówki właścicieli zagranicznych. Mają one nieco gorsze wyposażenie w porównaniu z bazą niektórych podmiotów sektora publicznego w większość urządzeń, także te o wyższym standardzie, jak baseny kryte, korty tenisowe, sauny, solaria. Baza właścicieli zagranicznych oferuje największe możliwości jazdy konnej (co 9 obiekt) i charakteryzuje się nieco lepszym wyposażeniem niż baza państwowa (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych) w wypożyczalni sprzętu pływającego (co 6 obiekt) i pokoje zabaw dla dzieci (co 8 obiekt). Jest wyraźnie lepiej wyposażona niż placówki spółek prywatnych w korty tenisowe, sprzęt do mini-golfa, wypożyczalnie sprzętu pływającego i rowerów oraz przedstawia

większe możliwości jazdy konnej. Bogatsza niż w bazie komunalnej jest oferta gier w mini-golfa i bilard, odnowy biologicznej w solariach i rekreacji rowerowej.

Rys. 13. Udział urządzeń sportowo-rekreacyjnych w bazie noclegowej według stanu własności w 1999 r.

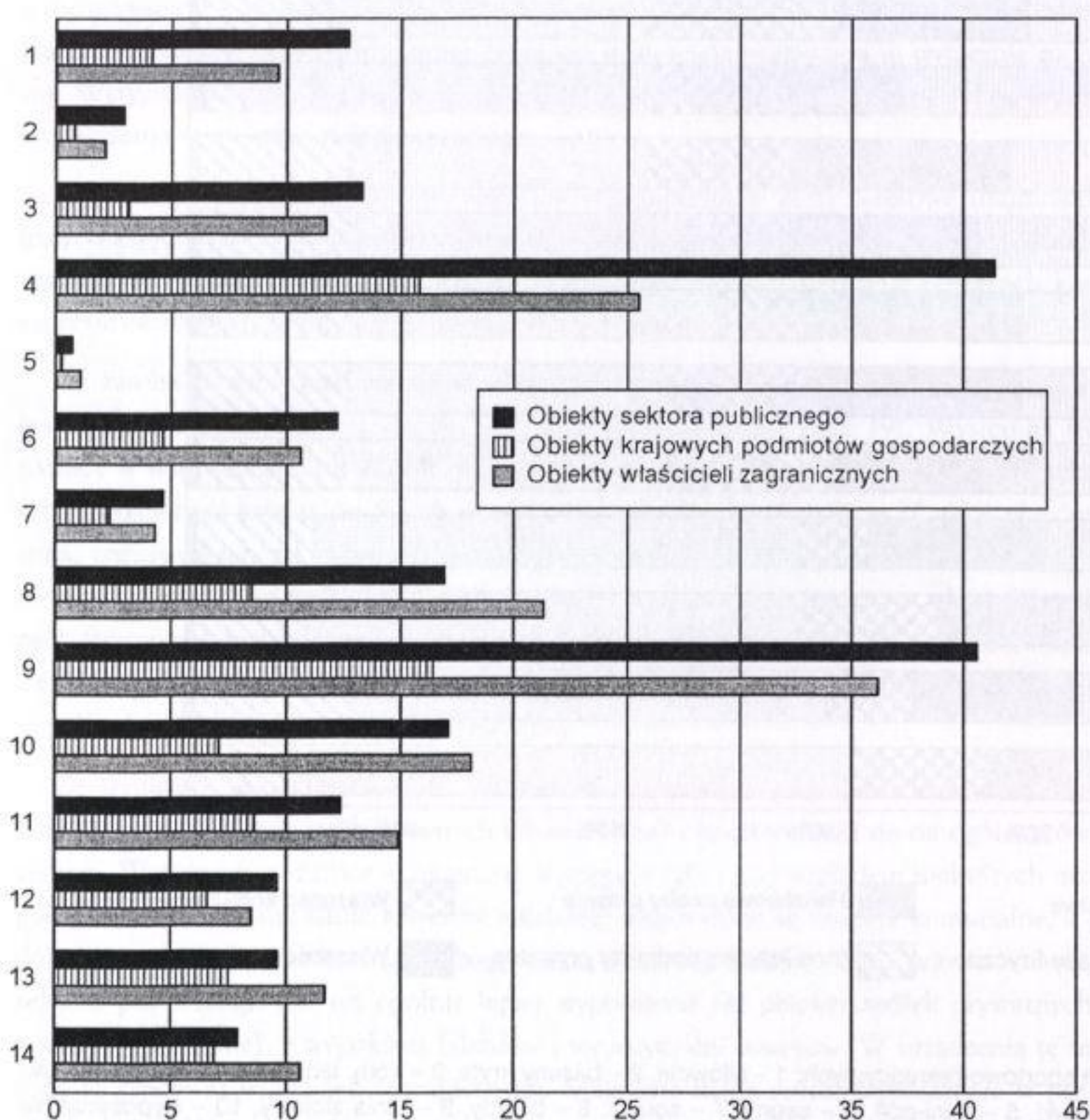

Rodzaje urządzeń sportowo-rekreacyjnych: 1 – siłownie, 2 – baseny kryte, 3 – korty tenisowe, 4 – boiska do siatkówki lub koszykówki, 5 – mini-golf, 6 – sauny, 7 – solaria, 8 – bilardy, 9 – tenis stołowy, 10 – wypożyczalnie sprzętu pływającego, 11 – wypożyczalnie rowerów, 12 – ścieżki zdrowia, 13 – pokoje zabaw dla dzieci, 14 – możliwości jazdy konnej.

Oprac. Z.T. Werner na podstawie danych GUS.

Na rysunku 14 pokazano strukturę wyposażenia bazy według trzech form własności: sektora publicznego, krajowych podmiotów prywatnych i własności zagranicznej. Wielkości obrazujące wyposażenie bazy dwóch pierwszych sektorów są więc wartościami średnimi, w pierwszym przypadku obejmują trzy segmenty własności, w drugim dwa. Mimo tak generalnego ujęcia, widoczne jest lepsze zagospodarowanie obiektów sektora publicznego w siłownie, baseny kryte, korty tenisowe, boiska, sauny, solaria i ścieżki zdrowia. Baza należąca do właścicieli zagranicznych przewyższa obiekty prywatne w zakresie wyposażenia w bilardy, wypożyczalnie sprzętu pływającego i rowerów oraz pokoje zabaw, a placówki sektora publicznego — w zakresie ofert jazdy konnej.

Rys. 14. Struktura wyposażenia obiektów noclegowych w 1999 roku, według rodzajów własności, w urządzenia sportowo-rekreacyjne

Rodzaje urządzeń sportowo-rekreacyjnych: 1 – siłownie, 2 – baseny kryte, 3 – korty tenisowe, 4 – boiska do siatkówki lub koszykówki, 5 – mini-golf, 6 – sauny, 7 – solaria, 8 – bilardy, 9 – tenis stołowy, 10 – wypożyczalnie sprzętu pływającego, 11 – wypożyczalnie rowerów, 12 – ścieżki zdrowia, 13 – pokoje zabaw dla dzieci, 14 – możliwości jazdy konnej.

Oprac. Z.T. Werner na podstawie danych GUS.

Wypożyczenie poszczególnych rodzajów obiektów noclegowych według stanu własności przedstawiono w tabelach 21–26.

W bazie Skarbu Państwa wyróżnić można pensjonaty i ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe: większość urządzeń występuje w ponad 20% tych obiektów. Ponad 30% pensjonatów umożliwia grę w bilard i tenisa stołowego, a co czwarty-piąty dysponuje siłowniami, kortami tenisowymi, saunami, solariami, wypożyczalnią rowerów i proponuje jazdę konną. Hotele charakteryzują się podobnymi wielkościami wyposażenia tylko w zakresie urządzeń służących do odnowy biologicznej: siłowni, saun i solariów. Należy jednak pamiętać o zróżnicowanej podaży obu rodzajów zasobów: Skarb Państwa ma znacznie mniej pensjonatów niż hoteli.

Nieco lepsze możliwości rekreacyjne występują w ośrodkach szkoleniowo-wypoczynkowych. Wprawdzie dominuje w nich oferta popularnych form rekreacji: ponad 50% placówek proponuje siatkówkę i tenisa stołowego, a ponad 30% bilard, ale przy co czwartej istnieją siłownie, korty tenisowe, sauny, wypożyczalnia sprzętu pływającego, a w co piątej wypożyczalnia rowerów. Podobne wyposażenie mają zakłady uzdrowiskowe: przekracza ono 20% tylko w zakresie sześciu rodzajów urządzeń, ale w ponad 30% zakładów uzdrowiskowych są siłownie, stoły do ping-ponga i bilardy, co czwarty ma urządzoną ścieżkę zdrowia i wypożycza rowery, a co piąty ma boiska do siatkówki lub koszykówki, sauny i solaria. Warto przypomnieć, że ta struktura wyposażenia służy raczej do rehabilitacji kuracjuszy niż do rekreacji.

Pozostałe obiekty Skarbu Państwa oferują gorsze warunki do aktywnego wypoczynku. Prawie we wszystkich najliczniejszymi urządzeniami są boiska do siatkówki i stoły do ping-ponga, ale niektóre charakteryzują się dobrym wyposażeniem, np. 87% ośrodków kolonijnych i 48,2% ośrodków wczasowych dysponuje boiskami, a 73,9% i 53,9% stolami do ping-ponga.

W obiektach będących we władaniu instytucji i zakładów państwowych dominują urządzenia do gry w siatkówkę (z wyjątkiem hoteli, moteli, ośrodków wypoczynku sobotnio-niedzielnego i zakładów uzdrowiskowych) i tenisa stołowego (z wyjątkiem tych samych rodzajów obiektów i pól biwakowych). Boiska ma 80,9% ośrodków kolonijnych oraz ponad 50% ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych i campingów. W tenisa stołowego można grać również w 80,9% ośrodków kolonijnych, w ponad 60% pensjonatów i ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych oraz w ponad 50% ośrodków wczasowych i zakładów uzdrowiskowych.

Kolejnymi dość licznie występującymi w większości placówek urządzeniami są bilardy. W bazie państwowych osób prawnych najlepsze możliwości rekreacyjne występują w ośrodkach szkoleniowo-wypoczynkowych i w zakładach uzdrowiskowych. Pomijając omówione wcześniej najliczniej występujące urządzenia, można stwierdzić, że co trzeci ośrodek dysponuje saunami, co czwarty siłowniami, sprzętem wodnym i rowerami. Co najmniej w 30% zakładach uzdrowiskowych funkcjonują siłownie i sauny, w co czwartym solarium, w co piątym wypożyczalnia rowerów, ścieżki zdrowia i pokoje zabaw dla dzieci (w sanatoriach dziecięcych).

Najliczniejsza baza państwowych osób prawnych, a więc ośrodki wczasowe, oferuje mniejsze możliwości rekreacyjne. Poza popularnymi urządzeniami, w co czwartym ośrodku można skorzystać ze sprzętu pływającego, w co szóstym z rowerów i pokoi zabaw dla dzieci. Uprawianie innych form rekreacji jest ograniczone. W pensjonatach państwowych — jest to nieduża baza — wyróżniającymi się urządzeniami

są siłownie i sauny (w co piątym obiekcie). Te same urządzenia i solaria najliczniej występują w hotelach.

W obiektach komunalnych przeważa również oferta tradycyjnych form rekreacji, ponieważ najczęstszym wyposażeniem są tu boiska do siatkówki lub koszykówki i stoły do ping-ponga. Pierwsze znajdują się w ponad 50% hoteli, pensjonatów, domów wycieczkowych, schronisk młodzieżowych, ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych, zespołów ogólnodostępnych domków turystycznych, a nawet w ponad 70% ośrodków kolonijnych. Pod względem wyposażenia w urządzenia odnowy biologicznej wyróżniają się hotele: co drugi ma siłownie i sauny, co siódmy solaria, a co ósmy baseny kryte; 35% hoteli umożliwia grę w tenisa ziemnego.

W bazie prywatnej krajowych osób fizycznych również dominuje najpopularniejsze wyposażenie. Największe zasoby tej bazy to pokoje gościnne, kwatery agroturystyczne, „inne obiekty wykorzystywane do turystyki”, ośrodki wczasowe, hotele i pensjonaty. Zdecydowanie najslabszą ofertę przedstawiają pokoje gościnne; najlepiej wyposażone są w boiska do siatkówki i stoły do ping-ponga, ale ma je mniej niż 5% obiektów. Nieco tylko większe możliwości rekreacji występują w „innych obiektach...”. W kwaterach agroturystycznych przeważają wypożyczalnie rowerów (w co czwartej), jazda konna i ścieżki zdrowia (w co piątej). Podobna struktura wyposażenia występuje w ośrodkach wczasowych i pensjonatach, których zagospodarowanie zapewnia przeważnie rekreację ruchową na wolnym powietrzu. Rekreację tę, w większym stopniu niż hotele sektora publicznego, umożliwiają również hotele prywatne, ale ich wyposażenie w urządzenia odnowy biologicznej jest gorsze niż w obiektach sektora publicznego. Siłownie i solaria występują w co siódmym hotelu, a sauny w co piątym.

Największą bazę spółek prywatnych (inne krajowe osoby prywatne) stanowią ośrodki wczasowe, hotele oraz „inne obiekty...”. Pierwsze (pomijając popularne urządzenia) charakteryzują się słabym wyposażeniem w urządzenia o wyższym standardzie i wyraźnie lepszymi możliwościami w zakresie niektórych form aktywnego wypoczynku, do których zaliczyć można rekreację wodną i rowerową. Wypożyczalnie sprzętu pływającego funkcjonują przy co piątym ośrodku wczasowym, a rowerów przy co ósmym. Z kolei hotele są lepiej wyposażone niż placówki osób fizycznych w urządzenia odnowy biologicznej, ale słabiej niż hotele będące własnością podmiotów sektora publicznego. Najgorsze zagospodarowanie w tej grupie występuje w „innych obiektach...”. Warto jeszcze wymienić wyposażenie w niektóre urządzenia do rekreacji ruchowej (sprzęt pływający, rowery, ścieżki zdrowia) campingów, pól biwakowych, pensjonatów i ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych. Uprawianie rekreacji rowerowej umożliwia co trzeci pensjonat i co czwarty ośrodek, a ścieżki zdrowia ma co piąty pensjonat i co szósty ośrodek. Rekreację wodną proponuje 40,3% ośrodków i 33,3% pól biwakowych. Te trzy formy aktywnego wypoczynku oferuje co siódmy camping. Pensjonaty i ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe są też w miarę dobrze wyposażone w siłownie i sauny (co czwarty, piąty obiekt); co szósty obiekt oferuje jazdę konną.

Obiekty gestorów zagranicznych to głównie hotele i ośrodki wczasowe. W hotelach najliczniej występują bilardy, które znajdują się w co czwartej placówce, a następnie urządzenia odnowy biologicznej: siłownie funkcjonują w co szóstym, a sauny w co piątym hotelu, ale stopień tego wyposażenia jest mniejszy niż w obiektach innych właścicieli. Również w stosunku do wielkości zasobów gorsze jest wyposażenie w solaria, które występują w co dziesiątym hotelu. W ośrodkach wczasowych przeważa oferta rekreacji na wolnym powietrzu, a możliwości korzystania z kortów tenisowych i wypożyczalni sprzętu pływającego są większe niż w ośrodkach wszystkich innych właścicieli. Również dzieci mają zapewnione lepsze warunki do rekreacji.

5.5. Zmiany w wyposażeniu obiektów w urządzenia sportowo-rekreacyjne według form własności

Zmiany w wyposażeniu bazy poszczególnych właścicieli są zróżnicowane pod względem wielkości i struktury. Placówki Skarbu Państwa wyraźnie zmniejszyły ofertę rekreacyjną w zakresie siatkówki, tenisa stołowego, rekreacji wodnej (tab. 20). Zwiększyła się natomiast oferta jazdy konnej i przybyło urządzeń do odnowy biologicznej. W obiektach państwowych osób prawnych (zakłady i instytucje państwowe) znacznie mniejsze są możliwości korzystania z jazdy konnej, gry w tenisa stołowego oraz rekreacji dzieci w pokojach zabaw. Poprawiło się wyposażenie w siłownię i sauny. W bazie komunalnej wyraźnie zmniejszyła się tylko liczba wypożyczalni sprzętu pływającego. W placówkach będących własnością krajowych osób fizycznych poprawiło się wyposażenie we wszystkie rodzaje urządzeń oprócz kortów tenisowych; najwięcej przybyło wypożyczalni sprzętu pływającego. W obiektach spółek prywatnych (innych krajowych osób prywatnych) ubytek objął więcej grup urządzeń: w największym stopniu boiska do siatkówki lub koszykówki, w mniejszym — stoły do ping-ponga, wypożyczalnie sprzętu pływającego i pokoje zabaw dla dzieci. W bazie właścicieli zagranicznych rozwój i ubytek urządzeń są niewielkie.

Zróżnicowane są też zmiany w wyposażeniu poszczególnych rodzajów obiektów. Przedstawiono je również w załącznikach wymienionych w poprzednim akapicie. W bazie Skarbu Państwa i spółek prywatnych największe ubytki urządzeń, przede wszystkim boisk, stołów do ping-ponga, wypożyczalni sprzętu pływającego i rowerów (po kilkadziesiąt obiektów w niektórych rodzajach urządzeń w bazie Skarbu Państwa), zarejestrowano w ośrodkach wczasowych, a w bazie państwowych osób prawnych — w ośrodkach wczasowych i kolonijnych. Z kolei w grupie pokoi gościnnych zmniejszenie wyposażenia wystąpiło zwłaszcza w placówkach komunalnych (jest to jednak niewielka baza) i w zasobach będących własnością osób fizycznych (boiska, bilardy, tenis stołowy, ścieżki zdrowia, pokoje zabaw i sauny).

Jeśli chodzi o zasoby należące do państwowych osób prawnych, najbardziej wzbogaciły ofertę ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe: m. in. boisk, saun, bilardów, wypożyczalni sprzętu pływającego. We wszystkich wymienionych tu formach własności (oprócz zagranicznej) poprawiło się wyposażenie grupy „innych obiektów wykorzystywanych do turystyki” — a najbardziej, we wszystkie rodzaje urządzeń, obiektów należących do krajowych osób fizycznych. Jest to związane ze wspomnianymi wcześniej zmianami w zaszeregowaniu placówek. Trzeba jednak stwierdzić, że poza pokojami gościnnymi, wyposażenie np. hoteli i pensjonatów, które również podlegają kategoryzacji, zmniejszyło się w niewielkim stopniu, a w hotelach prawie wszystkich rodzajów właścicieli zwiększyła się liczba niektórych urządzeń odnowy biologicznej. Być może przeszerogowanie objęło dotychczas małą część tej bazy.

V. Podsumowanie

Analizy wykazały, że na koniec grudnia 1999 roku w Polsce funkcjonowało około 73,1 tys. placówek gastronomicznych, w tym 6,4 tys. restauracji, 32,4 tys. barów, 5,6 tys. stolówek i 28,6 tys. punktów gastronomicznych. Około 95,6% tych placówek należy do sektora prywatnego, w tym 96,9% restauracji, 98,5% barów, 97,5% punktów gastronomicznych i 67,8% stolówek. Odnotowano wzrost liczby wszystkich wymienionych placówek z wyjątkiem punktów gastronomicznych. Przychody z działalności gastronomicznej tych placówek w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 1999 roku wyniosły około 14,3 mld zł, przy czym prawie 95% tej kwoty przypada na sektor prywatny.

W strukturze przychodów około 47,5% pochodzi z działalności gastronomicznej, 27,4% ze sprzedaży napojów alkoholowych, 21% ze sprzedaży towarów handlowych; resztę stanowiły przychody z pozostałej działalności gastronomicznej. W porównaniu z rokiem poprzednim przychody te wzrosły w cenach bieżących o 1,9 mld zł (15,5%), w cenach stałych zaś wzrost ten wyniósł 7,8%. Warto odnotować, że w wartościach względnych największy wzrost przychodu uzyskano z tzw. pozostałej działalności gastronomicznej i ze sprzedaży towarów handlowych (odpowiednio o 29% i 21%), najmniejszy zaś — ze sprzedaży napojów alkoholowych (10%). Ze względu na duży stopień uogólnienia wyników tych badań, w niniejszym opracowaniu przedstawiono je wyłącznie na poziomie agregacji w skali całego kraju.

W opracowaniu wykazano, że według stanu na 31 lipca 1999 roku, w prawie 13,6 tys. obiektów noclegowych objętych sprawozdawczością KT-1 funkcjonowało 9 931 zakładów gastronomicznych, w tym 1 831 restauracji, 3 125 barów, 3 658 stolówek oraz 1 317 tzw. punktów gastronomicznych. Oznacza to, że w turystycznych obiektach noclegowych szacunkowo znajdowało się 13,6% wszystkich placówek gastronomicznych, w tym 28,5% restauracji, 9,6% barów, 64,8% stolówek i 4,6% punktów gastronomicznych. Poszczególne rodzaje obiektów noclegowych wyraźnie się różnią pod względem liczby i struktury rodzajowej funkcjonujących w nich zakładów gastronomicznych, co m.in. świadczy nie tylko o zakresie i formach świadczonych usług gastronomicznych, ale przede wszystkim o zdolności zaspokajania podstawowych potrzeb gości. Najlepiej widać to w przypadku hoteli, moteli i częściowo domów wycieczkowych — obiektów tradycyjnie działających na zasadach komercyjnych, które najczęściej dysponują restauracjami i barami. Druga grupa rodzajowa zasobów noclegowych to ośrodki wczasowe, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, zakłady uzdrowiskowe, ośrodki kolonijne i domy pracy twórczej — czyli obiekty do niedawna jeszcze funkcjonujące jako baza środowiskowa, której podstawowymi zakładami gastronomicznymi są stolówki, a istniejące w nich punkty gastronomiczne oraz bary i kawiarnie stanowią jedynie rozszerzenie oferty omawianych usług turystycznych.

Z analiz wynika, że nie występuje bezpośrednia zależność między liczbą zakładów gastronomicznych a wielkością zasobów noclegowych. W tym wypadku istotnym czynnikiem jest również struktura rodzajowa zasobów noclegowych oraz pełnione przez nie funkcje turystyczne.

Można stwierdzić, że właściciele i gestorzy bazy noclegowej uwzględniają już potrzeby turystów, którzy w większym stopniu niż dawniej chcą aktywnie spędzać czas wolny, także podczas dłuższych pobytów. Oferta rekreacyjna nie spełnia jednak wszystkich oczekiwań, ponieważ generalnie nie jest jeszcze zbyt bogata, choć skala możliwości rekreacyjnych jest różna, tak jak zróżnicowane jest wyposażenie w poszczególne rodzaje urządzeń. Tych od lat popularnych jest więcej, mniej zaś tych o wyższym standardzie. Dominujące propozycje rekreacji w polskiej bazie noclegowej to nadal siatkówka, koszykówka lub tenis stołowy. Nie umniejszając ich wpływu na poprawę kondycji fizycznej człowieka, należy stwierdzić, że wyposażenie w inne rodzaje urządzeń, przynajmniej niektóre, powinno być lepsze. Wydaje się, że istnieją już korzystne warunki do uprawiania rekreacji wodnej, mimo że wypożyczalni sprzętu pływającego zarejestrowano o wiele mniej niż boisk. Wniosek ten wynika z tego, że wskaźniki ilustrują wyposażenie całej bazy, a należałoby je odnieść tylko do obiektów zlokalizowanych nad rzekami i jeziorami.

Stan oferty rekreacyjnej najlepiej wykazuje struktura wyposażenia poszczególnych rodzajów obiektów. Wyposażenie prawie we wszystkie rodzaje urządzeń poza boiskami i stolami do ping-ponga występuje na ogół w kilku lub kilkunastu procentach obiektów, rzadko przekracza 20% lub 30%. Wśród zakładów zakwaterowania zbiorowego najlepsze wyposażenie, przede wszystkim w zespoły odnowy biologicznej, mają zakłady uzdrowiskowe, ale jest to specyficzny rodzaj bazy i urządzenia te wykorzystywane są do celów leczniczych. Poza tym najlepsze zagospodarowanie rejestruje się w hotelach, przede wszystkim wyższych kategorii, ale i one czasami nie dysponują wymaganym minimum usług. Ponadto dobrą ofertę proponują ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, które dorównują hotelom pod względem wyposażenia w urządzenia o wyższym standardzie, a także przewyższają je i większość pozostałych rodzajów bazy zagospodarowaniem w inne urządzenia. Ośrodki wczasowe, największa polska baza, oferują zwłaszcza popularne formy rekreacji; urządzeń do uprawiania innych jej form (poza sprzętem pływającym) jest znacznie mniej.

W 1999 roku, w porównaniu z poprzednim, nastąpiła ogólna poprawa wyposażenia i niewielka zmiana oferty rekreacyjnej. Zwiększyły się możliwości uprawiania rekreacji konnej i rowerowej, przybyło urządzeń do odnowy biologicznej. Zahamowany został rozwój boisk do siatkówki, koszykówki i wypożyczalni sprzętu pływającego. W poszczególnych rodzajach bazy oprócz rozwoju, zarejestrowano też regres niektórych rodzajów wyposażenia. Największy dotknął ośrodki wczasowe i pokoje gościnne, wyraźnie zaś poprawiła się oferta „innych obiektów wykorzystywanych do turystyki”. Część tych zmian można wiązać z przeszerokowaniem obiektów i prowadzoną kategoryzacją bazy.

Także struktura przestrzenna pokazuje, że oferta rekreacyjna jest wprawdzie bogatsza w województwach o dużym potencjale wypoczynkowym (i z dużą bazą noclegową), ale proponowane formy wypoczynku czynnego w czasie pobytu w obiektach noclegowych to przede wszystkim siatkówka, koszykówka i tenis stołowy.

Analizy wyposażenia według struktury własnościowej bazy noclegowej wykazują, że nadal jest ono nieco lepsze, zwłaszcza w urządzenia do odnowy biologicznej, w bazie sektora publicznego niż krajowego i zagranicznego sektora prywatnego, w którym najslabiej zagospodarowane są obiekty należące do osób fizycznych. Jednak w tych ostatnich zwiększyła się liczba prawie wszystkich urządzeń, natomiast baza sektora państwowego i komunalnego zmniejszyła ofertę rekreacyjną. Zmiany te mogą być spowodowane m. in. prywatyzacją tej bazy, a zatem zmianą formy własności.

VI. Załączniki tabelaryczne

Tabela 1

Turystyczna baza noclegowa w 1999 r.

Rodzaje obiektów	Obiekty		Miejsca noclegowe		Miejsca całoroczne	
	Liczba	Zmiany w latach 1998–1999	Liczba	Zmiany w latach 1998–1999	Liczba	Udział w %
Polska	13 592	141	771 592	-20 747	341 376	44,2
A. Turystyczne obiekty zakwaterowania zbiorowego	8 315	424	692 612	-5 484	314 714	45,4
A.1. Hotele i inne obiekty hotelarskie	1 538	-39	120 500	-100	114 530	95,0
1.1. hotele	908	-1	92 044	1 866	90 785	98,6
1.2. motele	130	-5	5 842	-777	5 684	97,3
1.3. pensjonaty	500	-33	22 614	-1 189	18 061	79,9
A.2. Obiekty specjalistyczne	717	-3	78 588	439	60 285	76,7
2.1. schroniska	89	-13	4 326	-842	3 891	89,9
2.2. ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	482	4	48 411	2 112	31 970	66,0
2.3. zakłady uzdrowiskowe	146	6	25 851	-831	24 424	94,5
A.3. Inne obiekty zakwaterowania zbiorowego	6 060	466	493 524	-5 823	139 899	28,3
3.1. domy wycieczkowe	202	-32	14 552	-811	12 411	85,3
3.2. schroniska młodzieżowe	510	-36	23 354	-867	9 463	40,5
3.3. ośrodki wczasowe	2296	-324	207 043	-21 711	62 938	30,4
3.4. ośrodki kolonijne	266	-23	36 116	-7 344	5 998	16,6
3.5. domy pracy twórczej	50	-7	2 223	-115	2 020	90,9
3.6. zesp. ogólnodostępnych domków turystycznych	540	49	34 298	2 322	2 653	7,7
3.7. campingi	224	-26	38 370	-3 618	1 457	3,8
3.8. pola biwakowe	427	6	53 396	-4 351	-	-
3.9. obiekty nocl. w ośr. do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	99	-30	3 997	-726	324	8,1
3.10. inne obiekty wykorzystywane do turystyki	1 446	889	80 175	31 398	42 635	53,2
B. Pokoje gościnne i inne	5 277	-283	78 980	-15 263	26 662	33,8
1. pokoje gościnne	4 522	-430	71 808	-16 926	23 799	33,1
2. kwatery agroturystyczne	755	147	7 172	1 663	2 863	39,9

Opracowanie: Z.T. Werner na podstawie danych GUS, system OTMC 12, US Kraków.

Tabela 2

Zasoby turystycznej bazy noclegowej w województwach w 1999 r.

Województwo	Liczba obiektów		Miejsca noclegowe	
	ogółem	całoroczne	ogółem	całoroczne
Polska — ogółem	13592	5898	771592	341376
Dolnośląskie	1097	913	58050	45774
Kujawsko-pomorskie	453	170	30556	10918
Lubelskie	539	207	26827	9570
Lubuskie	358	174	20812	8089
Łódzkie	253	157	19348	9901
Małopolskie	2728	1547	99373	65900
Mazowieckie	402	249	35424	22350
Opolskie	144	79	10281	4758
Podkarpackie	511	290	24936	12983
Podlaskie	311	133	18305	7755
Pomorskie	2325	390	127831	30789
Śląskie	727	504	43320	32411
Świętokrzyskie	177	97	11241	5535
Warmińsko-mazurskie	856	242	55694	15266
Wielkopolskie	777	310	44873	18271
Zachodniopomorskie	1934	436	144721	41106

Opracowanie: K. Klementowski na podstawie danych GUS, system OTMC 12, US Kraków.

Tabela 3

Ogólna struktura rodzajowa i liczbowa zasobów bazy gastronomicznej w Polsce w 1999 r.

Rodzaje zakładów gastronomicznych	Liczba zakładów gastronomicznych					
	ogółem		sektor własnościowy			
			publiczny		prywatny	
	liczba	1998=100	liczba	1998=100	liczba	1998=100
Ogółem	73099	104,0	3192	103,7	69907	104,0
Restauracje	6425	103,0	196	103,7	6229	103,1
Bary i kawiarnie	32412	104,3	476	103,0	31936	104,4
Stolówki	5646	104,1	1818	104,2	3828	104,1
Punkty gastronomiczne	28616	99,2	702	102,9	27914	99,1

Opracowanie: K. Klementowski na podstawie: Rynek wewnętrzny w 1998 r. Informacje i opracowania statystyczne. GUS Warszawa 1999. Rynek wewnętrzny w 1999 r. Informacje i opracowania statystyczne. GUS Warszawa 2000. Zmiany w latach 1998–1999 — obliczenia własne

Tabela 4

Ogólna wielkość i struktura przychodów bazy gastronomicznej w Polsce
w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 1999 r.

Rodzaje przychodów	Wielkość przychodów w mln zł					
	ogółem		sektor własnościowy			
			publiczny		prywatny	
	liczba	1998=100	liczba	1998=100	liczba	1998=100
Przychody ogółem	14246,8	115,5	755,1	116,2	13491,7	115,5
Przychody ze sprzedaży towarów gastronomicznych (bez alkoholu)	3032,2	121,0	86,3	109,9	2945,9	121,4
Przychody z produkcji gastronomicznej	6767,2	115,5	534,0	117,0	6233,2	115,4
Przychody ze sprzedaży napojów alkoholowych	3906,0	110,0	81,5	106,8	3824,5	110,1
Przychody z pozostałej działalności	541,4	129,1	53,3	137,4	488,1	128,3

Opracowanie: K. Klementowski na podstawie: Rynek wewnętrzny w 1998 r. Informacje i opracowania statystyczne. GUS Warszawa 1999. Rynek wewnętrzny w 1999 r. Informacje i opracowania statystyczne. GUS Warszawa 2000. Zmiany w latach 1998–1999 — obliczenia własne.

Tabela 5

Struktura rodzajowa i liczbowa bazy gastronomicznej w różnego rodzaju turystycznych obiektach noclegowych w Polsce według stanu na 31 lipca 1999 r.

Rodzaje obiektów noclegowych	Liczba obiektów noclegowych	Liczba zakładów gastronomicznych według rodzaju			
		restauracje	bary	stolówki	punkty gastronomiczne
Ogółem	13592	1831	3125	3658	1317
A. Turystyczne obiekty zakwaterowania zbiorowego	8315	1697	2931	2986	1203
A.1. Obiekty hotelarskie	1538	1040	1029	349	46
hotele	908	807	746	0	0
motele	130	109	75	0	0
pensjonaty	500	124	208	349	46
A.2. Obiekty specjalistyczne	717	49	344	536	108
ośr. szkoleniowo-wpoczynkowe	482	38	232	357	50
schroniska	89	9	32	27	52
zakłady uzdrowiskowe	146	2	80	152	6
A.3. Inne obiekty zakwaterowania zbiorowego	6060	608	1558	2101	1049
domy wycieczkowe	202	74	119	71	67
schroniska młodzieżowe	510	41	80	179	75
ośrodki wczasowe	2296	107	665	1085	293
ośrodki kolonijne	266	2	39	225	16
domy pracy twórczej	50	6	8	19	4
zesp. ogólnodost. domków turyst.	540	62	176	123	185
campingi	224	36	110	30	103
pola biwakowe	427	23	70	28	144
ośrodki wypoczynku świątecznego	99	2	3	4	23
inne obiekty	1446	255	288	337	139
B. Pokoje gościnne i inne	5277	134	194	672	114
pokoje gościnne	4522	134	157	535	91
kwatery agroturystyczne	755	0	37	137	23

Opracowanie: K. Klementowski na podstawie danych GUS, system OTMC 12, US Kraków.

Tabela 6

Stopień wyposażenia w zakłady gastronomiczne obiektów turystycznej bazy noclegowej w Polsce w 1999 r. (w układzie rodzajowym)

Rodzaje obiektów noclegowych	Liczba obiektów noclegowych	Udział obiektów z bazą gastronomiczną wg rodzaju			
		restauracje	bary	stołówki	punkty gastronomiczne
Ogółem	13592	13,5	23	26,9	9,7
A. Turystyczne obiekty zakwaterowania zbiorowego	8315	20,4	35,2	35,9	14,5
A.1. Obiekty hotelarskie	1538	67,6	66,9	22,7	3,0
hotele	908	88,9	82,2	0	0
motele	130	83,8	57,7	0	0
pensjonaty	500	24,8	41,6	69,8	9,2
A.2. Obiekty specjalistyczne	717	6,8	48,0	74,7	15,1
ośr. szkoleniowo-wypoczynkowe	482	7,9	48,1	74,1	10,4
schroniska	89	10,1	36	30,3	58,4
zakłady uzdrowiskowe	146	1,4	54,8	104,1	4,1
A.3. Inne obiekty zakwaterowania zbiorowego	6060	10,0	25,7	34,7	17,3
domy wycieczkowe	202	36,6	58,9	35,1	33,2
schroniska młodzieżowe	510	8	15,7	35,1	14,7
ośrodki wczasowe	2296	4,7	29	47,3	12,8
ośrodki kolonijne	266	0,8	14,7	84,6	6
domy pracy twórczej	50	12	16	38	8
zesp. ogólnodost. domków turyst.	540	11,5	32,6	22,8	34,3
campingi	224	16,1	49,1	13,4	46
poła biwakowe	427	5,4	16,4	6,6	33,7
ośr. wypoczynku świątecznego	99	2	3	4	23,2
inne obiekty	1446	17,6	19,9	23,3	9,6
B. Pokoje gościnne i inne	5277	2,5	3,7	12,7	2,2
pokoje gościnne	4522	3	3,5	11,8	2
kwatery agroturystyczne	755	0	4,9	18,1	3

Obliczenia komputerowe

Opracowanie: K. Klementowski na podstawie danych GUS, system OTMC 12, US Kraków.

Tabela 7

Zakłady gastronomiczne w turystycznych obiektach noclegowych według województw

Województwo	Liczba obiektów noclegowych	Liczba obiektów noclegowych z bazą gastronomiczną wg rodzaju			
		restauracje	bary	stołówki	punkty gastronomiczne
Polska — ogółem	13592	1831	3125	3658	1317
Dolnośląskie	1097	188	294	349	117
Kujawsko-pomorskie	453	93	182	98	114
Lubelskie	539	82	132	122	79
Lubuskie	358	71	110	72	70
Łódzkie	253	73	100	62	43
Małopolskie	2728	221	379	916	121
Mazowieckie	402	120	146	88	38
Opolskie	144	61	59	32	20
Podkarpackie	511	90	135	112	64
Podlaskie	311	46	88	70	33
Pomorskie	2325	151	351	510	125
Śląskie	727	157	268	222	82
Świętokrzyskie	177	44	63	47	20
Warmińsko-mazurskie	856	125	193	236	90
Wielkopolskie	777	187	216	162	157
Zachodniopomorskie	1934	122	409	560	144

Opracowanie: K. Klementowski na podstawie danych GUS, system OTMC 12, US Kraków.

Tabela 8

Stopień wyposażenia w zakłady gastronomiczne turystycznych obiektów noclegowych według województw

Województwo	Liczba obiektów noclegowych	Udział obiektów z bazą gastronomiczną wg rodzaju			
		restauracje	bary	stołówki	punkty gastronomiczne
Polska — ogółem	13592	13,5	23	26,9	9,7
Dolnośląskie	1097	17,1	26,8	31,8	10,7
Kujawsko-pomorskie	453	20,5	40,2	21,6	25,2
Lubelskie	539	15,2	24,5	22,6	14,7
Lubuskie	358	19,8	30,7	20,1	19,6
Łódzkie	253	28,9	39,5	24,5	17
Małopolskie	2728	8,1	13,9	33,6	4,4
Mazowieckie	402	29,9	36,3	21,9	9,5
Opolskie	144	42,4	41	22,2	13,9
Podkarpackie	511	17,6	26,4	21,9	12,5
Podlaskie	311	14,8	28,3	22,5	10,6
Pomorskie	2325	6,5	15,1	21,9	5,4
Śląskie	727	21,6	36,9	30,5	11,3
Świętokrzyskie	177	24,9	35,6	26,6	11,3
Warmińsko-mazurskie	856	14,6	22,5	27,6	10,5
Wielkopolskie	777	24,1	27,8	20,8	20,2
Żachodniopomorskie	1934	6,3	21,1	29	7,4

Obliczenia komputerowe.

Opracowanie: K. Klementowski na podstawie danych GUS, system OTMC 12, US Kraków.

Tabela 9
Wyposażenie turystycznych obiektów noclegowych w urządzenia sportowo-rekreacyjne w 1999 r.

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów ogółem	Liczba obiektów wyposażonych w urządzenia sportowo-rekreacyjne													
		Silownie	Base-ny kryte	Korty tenisowe	Boiska do siatkówki lub koszykówki	Mini golf	Sauny	Solaria	Bilardy	Tenis stołowy	Wypożyczalnia sprzętu pływającego	Wypożyczalnia rowerów	Ścieżki zdrowia	Pokoje zabaw dla dzieci	Możliwości jazdy konnej
Polska	13592	954	210	889	3329	59	981	420	1551	3355	1433	1355	1033	1119	985
hotele	908	209	58	103	142	8	247	150	215	148	52	110	81	35	90
motele	130	6	2	7	10	-	13	7	23	9	6	4	8	2	11
pensjonaty	500	64	18	37	131	7	74	37	119	172	54	100	68	75	67
domy wycieczkowe	202	35	1	35	72	2	26	9	36	70	21	19	25	8	24
schroniska	89	4	-	1	24	-	10	1	6	16	2	7	8	0	7
schroniska młodzieżowe	510	45	6	32	287	-	9	2	20	227	10	14	49	37	39
ośrodki wczasowe	2296	199	39	252	1056	16	201	92	494	1210	550	401	201	372	175
ośrodki kolonijne	266	23	2	28	202	2	7	6	50	207	29	42	33	101	51
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	482	109	16	110	262	8	131	25	168	291	135	123	70	65	62
domy pracy twórczej	50	2	1	6	10	1	4	2	4	12	4	7	5	6	3
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	540	29	5	73	247	4	36	2	80	196	180	62	61	51	55
campingi	224	8	1	31	120	1	17	1	37	79	69	29	29	26	26
pola biwakowe	427	7	-	25	116	1	12	1	24	47	93	30	32	11	36
obiekty noclegowe w ośr. do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	99	-	-	8	26	1	1	-	6	24	22	3	2	3	2
pokoje gościnne	4522	36	10	31	190	3	49	16	62	230	57	110	100	137	89
kwatery agroturystyczne	755	10	2	15	137	1	13	1	24	83	87	188	140	95	159
zakłady uzdrowiskowe	146	51	22	17	48	2	39	34	57	78	2	33	40	32	13
inne obiekty wykorzystywane do turystyki	1446	117	27	78	249	2	92	34	126	256	60	73	81	63	76

Uwaga: Obiekty w wierszach nie sumują się, ponieważ obiekt wykazywany jest tyle razy, ile ma rodzajów urządzeń.

Opracowanie: Z.T. Werner na podstawie danych GUS, system OTMC 12, US Kraków.

Tabela 10
Urządzenia sportowo-rekreacyjne w turystycznych obiektach noclegowych w 1999 r.

Rodzaj obiektów	Odsetki obiektów wyposażonych w urządzenia sportowo-rekreacyjne													
	Silownie	Baseny kryte	Korty tenisowe	Boiska do siatkówki lub koszykówki	Mini golf	Sauny	Solaria	Bilardy	Tenis stołowy	Wypożyczalnie sprzętu pływającego	Wypożyczalnie rowerów	Ścieżki zdrowia	Pokoje zabaw dla dzieci	Możliwości jazdy konnej
Polska	100,0 ^{1/}	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
hotele	21,9	27,6	11,6	4,3	13,6	25,2	35,7	13,9	4,4	3,6	8,1	7,8	3,1	9,1
motele	0,6	1,0	0,8	0,3	—	1,3	1,7	1,5	0,3	0,4	0,3	0,8	0,2	1,1
pensjonaty	6,7	8,6	4,2	3,9	11,9	7,5	8,8	7,7	5,1	3,8	7,4	6,6	6,7	6,8
domy wycieczkowe	3,7	0,5	3,9	2,2	3,4	2,7	2,1	2,3	2,1	1,5	1,4	2,4	0,7	2,4
schroniska	0,4	—	0,1	0,7	—	1,0	0,2	0,4	0,5	0,1	0,5	0,8	—	0,7
schroniska młodzieżowe	4,7	2,9	3,6	8,6	—	0,9	0,5	1,3	6,8	0,7	1,0	4,7	3,3	4,0
ośrodki wczasowe	20,9	18,6	28,3	31,7	27,1	20,5	21,9	31,9	36,1	38,4	29,6	19,5	33,2	17,8
ośrodki kolonijne	2,4	1,0	3,1	6,1	3,4	0,7	1,4	3,2	6,2	2,0	3,1	3,2	9,0	5,2
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	11,4	7,6	12,4	7,9	13,6	13,4	6,0	10,8	8,7	9,4	9,1	6,8	5,8	6,3
domy pracy twórczej	0,2	0,5	0,7	0,3	1,7	0,4	0,5	0,3	0,4	0,3	0,5	0,5	0,5	0,3
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	3,0	2,4	8,2	7,4	6,8	3,7	0,5	5,2	5,8	12,6	4,6	5,9	4,6	5,6
campingi	0,8	0,5	3,5	3,6	1,7	1,7	0,2	2,4	2,4	4,8	2,1	2,8	2,3	2,6
pola biwakowe	0,7	—	2,8	3,5	1,7	1,2	0,2	1,5	1,4	6,5	2,2	3,1	1,0	3,7
obiekty noclegowe w ośr. do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	—	—	0,9	0,8	1,7	0,1	—	0,4	0,7	1,5	0,2	0,2	0,3	0,2
pokoje gościnne	3,8	4,8	3,5	5,7	5,1	5,0	3,8	4,0	6,9	4,0	8,1	9,7	12,2	9,0
kwatery agroturystyczne	1,0	1,0	1,7	4,1	1,7	1,3	0,2	1,5	2,5	6,1	13,9	13,6	8,5	16,1
zakłady uzdrowiskowe	5,3	10,5	1,9	1,4	3,4	4,0	8,1	3,7	2,3	0,1	2,4	3,9	2,9	1,3
inne obiekty wykorzystywane do turystyki	12,3	12,9	8,8	7,5	3,4	9,4	8,1	8,1	7,6	4,2	5,4	7,8	5,6	7,7

^{1/} Obliczenia komputerowe.

Opracowanie: Z.T. Werner na podstawie danych GUS, system OTMC 12, US Kraków.

Tabela 11

Struktura wyposażenia turystycznych obiektów noclegowych w urządzenia sportowo-rekreacyjne w 1999 r.

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów ogółem	Odsetek obiektów wyposażonych w urządzenia sportowo-rekreacyjne													
		Siłownia	Base-ny kryte	Korty tenisowe	Boiska do siatkówki lub koszykówki	Mini golf	Sauny	Solaria	Bilardy	Tenis stołowy	Wypożyczalnie sprzętu pływającego	Wypożyczalnie rowerów	Ścieżki zdrowia	Pokoje zabaw dla dzieci	Możliwości jazdy konnej
Polska	13592	7,0	1,5	6,5	24,5	0,4	7,2	3,1	11,4	24,7	10,5	10,0	7,6	8,2	7,2
hotele	908	23,0	6,4	11,3	15,6	0,9	27,2	16,5	23,7	16,3	5,7	12,1	8,9	3,9	9,9
motele	130	4,6	1,5	5,4	7,7	-	10,0	5,4	17,7	6,9	4,6	3,1	6,2	1,5	8,5
pensjonaty	500	12,8	3,6	7,4	26,2	1,4	14,8	7,4	23,8	34,4	10,8	20,0	13,6	15,0	13,4
domy wycieczkowe	202	17,3	0,5	17,3	35,6	1,0	12,9	4,5	17,8	34,7	10,4	9,4	12,4	4,0	11,9
schroniska	89	4,5	-	1,1	27,0	-	11,2	1,1	6,7	18,0	2,2	7,9	9,0	-	7,9
schroniska młodzieżowe	510	8,8	1,2	6,3	56,3	-	1,8	0,4	3,9	44,5	2,0	2,7	9,6	7,3	7,6
ośrodki wczasowe	2296	8,7	1,7	11,0	46,0	0,7	8,8	4,0	21,5	52,7	24,0	17,5	8,8	16,2	7,6
ośrodki kolonijne	266	8,6	0,8	10,5	75,9	0,8	2,6	2,3	18,8	77,8	10,9	15,8	12,4	38,0	19,2
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	482	22,6	3,3	22,8	54,4	1,7	27,2	5,2	34,9	60,4	28,0	25,5	14,5	13,5	12,9
domy pracy twórczej	50	4,0	2,0	12,0	20,0	2,0	8,0	4,0	8,0	24,0	8,0	14,0	10,0	12,0	6,0
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	540	5,4	0,9	13,5	45,7	0,7	6,7	0,4	14,8	36,3	33,3	11,5	11,3	9,4	10,2
campingi	224	3,6	0,4	13,8	53,6	0,4	7,6	0,4	16,5	35,3	30,8	12,9	12,9	11,6	11,6
pola biwakowe	427	1,6	-	5,9	27,2	0,2	2,8	0,2	5,6	11,0	21,8	7,0	7,5	2,6	8,4
obiekty noclegowe w ośr. do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	99	-	-	8,1	26,3	1,0	1,0	-	6,1	24,2	22,2	3,0	2,0	3,0	2,0
pokoje gościnne	4522	0,8	0,2	0,7	4,2	0,1	1,1	0,4	1,4	5,1	1,3	2,4	2,2	3,0	2,0
kwatery agroturystyczne	755	1,3	0,3	2,0	18,1	0,1	1,7	0,1	3,2	11,0	11,5	24,9	18,5	12,6	21,1
zakłady uzdrowiskowe	146	34,9	15,1	11,6	32,9	1,4	26,7	23,3	39,0	53,4	1,4	22,6	27,4	21,9	8,9
inne obiekty wykorzystywane do turystyki	1446	8,1	1,9	5,4	17,2	0,1	6,4	2,4	8,7	17,7	4,1	5,0	5,6	4,4	5,3

Uwaga: Procenty w wierszach nie sumują się do 100, ponieważ obiekt wykazywany jest tyle razy, ile ma rodzajów urządzeń.

Opracowanie: Z.T. Werner na podstawie danych GUS, system OTMC 12, US Kraków.

Tabela 12

Zmiany w wyposażeniu turystycznych obiektów noclegowych w urządzeniach sportowo-rekreacyjnych w latach 1998–1999

Rodzaj obiektów	Zmiany liczby obiektów wyposażonych w urządzenia sportowo-rekreacyjne													
	Siłownie	Baseny kryte	Korty tenisowe	Boiska do siatkówki lub koszykówki	Mini golf	Sauny	Solaria	Bilardy	Tenis stołowy	Wypożyczalnie sprzętu pływającego	Wypożyczalnie rowerów	Ścieżki zdrowia	Pokoje zabaw dla dzieci	Możliwości jazdy konnej
Polska	91	4	-17	-31	5	65	48	77	-3	-98	109	42	14	115
hotele	27	-6	-4	7	2	16	13	32	13	6	29	16	4	11
motele	-2	0	-2	-9	0	0	1	-7	-4	-4	-4	1	-3	3
pensjonaty	3	-3	2	13	2	-6	-2	5	2	4	3	-4	-3	-2
domy wycieczkowe	1	0	-4	2	1	-3	5	-7	1	-4	-1	1	-2	7
schroniska	-1	-1	-1	-3	0	-2	0	0	-5	-1	2	-6	0	-7
schroniska młodzieżowe	11	0	0	-37	-1	1	0	0	5	-3	0	0	9	14
ośrodki wczasowe	0	3	-23	-90	1	0	12	-23	-94	-108	-28	-29	-11	-14
ośrodki kolonijne	2	-3	-3	-29	0	-3	2	3	-17	-6	4	-9	-17	-2
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	4	2	-2	16	1	13	1	13	0	2	5	3	-7	5
domy pracy twórczej	0	1	1	0	1	0	2	-1	1	0	0	1	1	1
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	10	2	0	0	4	8	-1	7	4	-2	6	-5	3	2
campingi	-2	-3	-2	-2	0	1	-3	-4	2	0	5	4	-1	-2
pola biwakowe	-3	0	-2	5	1	1	0	5	-2	1	9	12	3	6
obiekty noclegowe w ośr. do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	-1	0	-1	-4	0	0	0	0	-6	-6	-3	-1	-1	-1
pokoje gościnne	-32	-7	-21	-57	-4	-31	-5	-54	-58	-11	0	-23	-16	5
kwatery agroturystyczne	6	-1	3	37	-5	7	-2	11	21	23	27	28	13	39
zakłady uzdrowiskowe	6	1	-3	5	1	2	3	6	-1	0	-2	6	-1	-1
inne obiekty wykorzystywane do turystyki	62	19	45	115	1	61	22	91	135	11	57	47	43	51

„0” — brak zmian

Opracowanie: Z.T. Werner na podstawie danych GUS, system OTMC 12, US Kraków.

Tabela 13
Wyposażenie w urządzenia sportowo-rekreacyjne turystycznych obiektów noclegowych w województwach w 1999 r.

Województwo	Liczba obiektów ogółem	Liczba obiektów wyposażonych w urządzenia sportowo-rekreacyjne													
		Siłownie	Base-ny kryte	Korty tenisowe	Boiska do siatkówki lub koszykówki	Mini golf	Sauny	Solaria	Bilardy	Tenis stołowy	Wypożyczalnie sprzętu pływającego	Wypożyczalnie rowerów	Ścieżki zdrowia	Pokoje zabaw dla dzieci	Możliwości jazdy konnej
Polska	13592	954	210	889	3329	59	981	420	1551	3355	1433	1355	1033	1119	985
Dolnośląskie	1097	97	22	64	234	5	120	47	156	264	32	93	83	75	84
Kujawsko-pomorskie	453	34	7	39	165	3	30	12	57	146	151	81	49	44	42
Lubelskie	539	26	6	23	143	1	22	9	42	115	67	62	44	36	40
Lubuskie	358	23	3	36	119	2	22	7	52	109	81	51	35	30	47
Łódzkie	253	27	9	37	94	3	27	15	36	79	29	23	29	24	19
Małopolskie	2728	124	38	66	407	4	120	67	196	473	35	122	170	185	133
Mazowieckie	402	43	8	38	101	2	37	17	47	89	34	35	29	23	26
Opolskie	144	10	3	17	43	3	12	4	25	42	25	13	13	11	13
Podkarpackie	511	54	18	38	154	3	47	8	62	124	41	62	75	49	78
Podlaskie	311	15	2	28	96	1	27	3	22	65	82	53	33	25	23
Pomorskie	2325	119	24	120	479	13	113	52	216	495	203	205	98	188	120
Śląskie	727	116	20	71	187	5	127	46	154	242	40	69	70	48	38
Świętokrzyskie	177	16	1	21	52	0	14	4	16	53	22	21	15	12	20
Warmińsko-mazurskie	856	59	13	70	277	3	80	23	114	210	258	161	93	56	110
Wielkopolskie	777	60	11	99	236	4	58	16	102	246	188	104	79	67	79
Zachodniopomorskie	1934	131	25	122	542	7	125	90	254	603	145	200	118	246	113

Uwaga: Obiekty w wierszach nie sumują się, ponieważ obiekt wykazywany jest tyle razy, ile ma rodzajów urządzeń.

Opracowanie: Z.T. Werner na podstawie danych GUS, system OTMC 12, US Kraków.

Tabela 14
Urządzenia sportowo-rekreacyjne w turystycznych obiektach noclegowych w województwach w 1999 r.

Województwo	Odsetki obiektów wyposażonych w urządzenia sportowo-rekreacyjne													
	Siłownie	Baseny kryte	Korty tenisowe	Boiska do siatkówki lub koszykówki	Mini golf	Sauny	Solaria	Bilardy	Tenis stołowy	Wypożyczalnie sprzętu pływającego	Wypożyczalnie rowerów	Ścieżki zdrowia	Pokoje zabaw dla dzieci	Możliwości jazdy konnej
Polska	100,0 ¹⁾	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Dolnośląskie	10,2	10,5	7,2	7,0	8,5	12,2	11,2	10,1	7,9	2,2	6,9	8,0	6,7	8,5
Kujawsko-pomorskie	3,6	3,3	4,4	5,0	5,1	3,1	2,9	3,7	4,4	10,5	6,0	4,7	3,9	4,3
Lubelskie	2,7	2,9	2,6	4,3	1,7	2,2	2,1	2,7	3,4	4,7	4,6	4,3	3,2	4,1
Lubuskie	2,4	1,4	4,0	3,6	3,4	2,2	1,7	3,4	3,2	5,7	3,8	3,4	2,7	4,8
Łódzkie	2,8	4,3	4,2	2,8	5,1	2,8	3,6	2,3	2,4	2,0	1,7	2,8	2,1	1,9
Małopolskie	13,0	18,1	7,4	12,2	6,8	12,2	16,0	12,6	14,1	2,4	9,0	16,5	16,5	13,5
Mazowieckie	4,5	3,8	4,3	3,0	3,4	3,8	4,0	3,0	2,7	2,4	2,6	2,8	2,1	2,6
Opolskie	1,0	1,4	1,9	1,3	5,1	1,2	1,0	1,6	1,3	1,7	1,0	1,3	1,0	1,3
Podkarpackie	5,7	8,6	4,3	4,6	5,1	4,8	1,9	4,0	3,7	2,9	4,6	7,3	4,4	7,9
Podlaskie	1,6	1,0	3,1	2,9	1,7	2,8	0,7	1,4	1,9	5,7	3,9	3,2	2,2	2,3
Pomorskie	12,5	11,4	13,5	14,4	22,0	11,5	12,4	13,9	14,8	14,2	15,1	9,5	16,8	12,2
Śląskie	12,2	9,5	8,0	5,6	8,5	12,9	11,0	9,9	7,2	2,8	5,1	6,8	4,3	3,9
Świętokrzyskie	1,7	0,5	2,4	1,6	0,0	1,4	1,0	1,0	1,6	1,5	1,5	1,5	1,1	2,0
Warmińsko-mazurskie	6,2	6,2	7,9	8,3	5,1	8,2	5,5	7,4	6,3	18,0	11,9	9,0	5,0	11,2
Wielkopolskie	6,3	5,2	11,1	7,1	6,8	5,9	3,8	6,6	7,3	13,1	7,7	7,6	6,0	8,0
Zachodniopomorskie	13,7	11,9	13,7	16,3	11,9	12,7	21,4	16,4	18,0	10,1	14,8	11,4	22,0	11,5

¹ Obliczenia komputerowe.

Opracowanie: Z.T. Werner na podstawie danych GUS, system OTMC 12, US Kraków.

Tabela 15
Struktura wyposażenia w urządzenia sportowo-rekreacyjne turystycznych obiektów noclegowych w województwach w 1999 r.

Województwo	Liczba obiektów ogółem	Odsetki obiektów wyposażonych w urządzenia sportowo-rekreacyjne													
		Siłownie	Base-ny kryte	Korty tenisowe	Boiska do siatkówki lub koszykówki	Mini golf	Sauny	Solaria	Bilardy	Tenis stołowy	Wypożyczalnie sprzętu pływającego	Wypożyczalnie rowerów	Ścieżki zdrowia	Pokoje zabaw dla dzieci	Możliwości jazdy konnej
Polska	13592	7,0	1,5	6,5	24,5	0,4	7,2	3,1	11,4	24,7	10,5	10,0	7,6	8,2	7,2
Dolnośląskie	1097	8,8	2,0	5,8	21,3	0,5	10,9	4,3	14,2	24,1	2,9	8,5	7,6	6,8	7,7
Kujawsko-pomorskie	453	7,5	1,5	8,6	36,4	0,7	6,6	2,6	12,6	32,2	33,3	17,9	10,8	9,7	9,3
Lubelskie	539	4,8	1,1	4,3	26,5	0,2	4,1	1,7	7,8	21,3	12,4	11,5	8,2	6,7	7,4
Lubuskie	358	6,4	0,8	10,1	33,2	0,6	6,1	2,0	14,5	30,4	22,6	14,2	9,8	8,4	13,1
Łódzkie	253	10,7	3,6	14,6	37,2	1,2	10,7	5,9	14,2	31,2	11,5	9,1	11,5	9,5	7,5
Małopolskie	2728	4,5	1,4	2,4	14,9	0,1	4,4	2,5	7,2	17,3	1,3	4,5	6,2	6,8	4,9
Mazowieckie	402	10,7	2,0	9,5	25,1	0,5	9,2	4,2	11,7	22,1	8,5	8,7	7,2	5,7	6,5
Opolskie	144	6,9	2,1	11,8	29,9	2,1	8,3	2,8	17,4	29,2	17,4	9,0	9,0	7,6	9,0
Podkarpackie	511	10,6	3,5	7,4	30,1	0,6	9,2	1,6	12,1	24,3	8,0	12,1	14,7	9,6	15,3
Podlaskie	311	4,8	0,6	9,0	30,9	0,3	8,7	1,0	7,1	20,9	26,4	17,0	10,6	8,0	7,4
Pomorskie	2325	5,1	1,0	5,2	20,6	0,6	4,9	2,2	9,3	21,3	8,7	8,8	4,2	8,1	5,2
Śląskie	727	16,0	2,8	9,8	25,7	0,7	17,5	6,3	21,2	33,3	5,5	9,5	9,6	6,6	5,2
Świętokrzyskie	177	9,0	0,6	11,9	29,4	0,0	7,9	2,3	9,0	29,9	12,4	11,9	8,5	6,8	11,3
Warmińsko-mazurskie	856	6,9	1,5	8,2	32,4	0,4	9,3	2,7	13,3	24,5	30,1	18,8	10,9	6,5	12,9
Wielkopolskie	777	7,7	1,4	12,7	30,4	0,5	7,5	2,1	13,1	31,7	24,2	13,4	10,2	8,6	10,2
Zachodniopomorskie	1934	6,8	1,3	6,3	28,0	0,4	6,5	4,7	13,1	31,2	7,5	10,3	6,1	12,7	5,8

Uwaga: Procenty w wierszach nie sumują się do 100, ponieważ obiekt wykazywany jest tyle razy, ile ma rodzajów urządzeń.
Opracowanie: Z.T. Werner na podstawie danych GUS, system OTMC 12, US Kraków.

Tabela 16

Zmiany w wyposażeniu w urządzenia sportowo-rekreacyjne turystycznych obiektów noclegowych w województwach w latach 1998–1999

Województwo	Zmiany liczby obiektów wyposażonych w urządzenia sportowo-rekreacyjne													
	Silownie	Baseny kryte	Korty tenisowe	Boiska do siatkówki lub koszykówki	Mini golf	Sauny	Solaria	Bilardy	Tenis stołowy	Wypożyczalnie sprzętu pływającego	Wypożyczalnie rowerów	Ścieżki zdrowia	Pokoje zabaw dla dzieci	Możliwości jazdy konnej
Polska	91	4	-17	-31	5	65	48	77	-3	-98	109	42	14	115
Dolnośląskie	14	3	-2	-5	4	2	3	23	8	-5	16	-3	6	5
Kujawsko-pomorskie	1	2	2	8	3	3	0	4	0	5	6	-2	5	-1
Lubelskie	3	-2	0	-9	1	3	2	7	0	4	14	15	2	9
Lubuskie	7	-1	-4	-9	0	3	1	3	-10	-14	-2	1	-2	7
Łódzkie	1	-1	-7	-12	-1	0	4	2	-12	-6	1	-5	-10	-5
Małopolskie	18	5	0	39	-1	22	13	31	55	4	0	12	22	28
Mazowieckie	3	-1	2	-15	-1	0	3	4	-15	-1	3	-4	-5	8
Opolskie	-1	2	3	1	3	2	1	-7	-5	-6	3	3	0	1
Podkarpackie	9	3	5	5	1	7	2	1	7	-4	6	15	2	14
Podlaskie	0	-1	3	-3	-1	3	1	2	1	1	13	1	-1	8
Pomorskie	13	6	5	12	0	7	6	3	7	24	34	10	-4	15
Śląskie	4	-6	-6	-12	1	-1	3	0	-12	-6	11	2	-11	-6
Świętokrzyskie	1	0	1	6	0	3	-1	5	8	-2	5	0	5	5
Warmińsko-mazurskie	1	0	-10	-32	1	-1	1	2	-43	-79	-26	-9	-16	11
Wielkopolskie	11	1	-8	-13	-2	7	-4	-3	-9	-15	12	7	9	4
Zachodniopomorskie	6	-6	-1	8	-3	5	13	0	17	2	13	-1	12	12

„0” — brak zmian

Opracowanie: Z.T. Werner na podstawie danych GUS, system OTMC 12, US Kraków.

Tabela 17
Wyposażenie w urządzenia sportowo-rekreacyjne turystycznych obiektów noclegowych według rodzajów własności w 1999 r.

Rodzaje własności	Liczba obiektów ogółem	Liczba obiektów wyposażonych w urządzenia sportowo-rekreacyjne													
		Siłownie	Base-ny kryte	Korty tenisowe	Boiska do siatkówki lub koszykówki	Mini golf	Sauny	Solaria	Bilardy	Tenis stołowy	Wypożyczalnia sprzętu pływającego	Wypożyczalnia rowerów	Ścieżki zdrowia	Pokoje zabaw dla dzieci	Możliwości jazdy konnej
Polska	13592	954	210	889	3329	59	981	420	1551	3355	1433	1355	1033	1119	985
Skarb Państwa	1831	234	66	214	688	19	221	106	328	707	282	259	167	181	161
Państwowe osoby prawne	1557	194	40	172	609	9	200	79	310	682	274	221	131	167	78
Własność komunalna	1185	152	25	220	598	5	135	26	136	466	224	89	141	91	124
Krajowe osoby fizyczne	7652	243	51	173	988	23	274	142	527	989	450	622	475	502	506
Inne krajowe podmioty prywatne	1273	122	26	99	422	2	141	63	230	477	186	150	111	167	106
Własność zagraniczna	94	9	2	11	24	1	10	4	20	34	17	14	8	11	10

Uwaga: Obiekty w wierszach nie sumują się, ponieważ obiekt wykazywany jest tyle razy, ile ma rodzajów urządzeń.

Opracowanie: Z.T. Werner na podstawie danych GUS, system OTMC 12, US Kraków.

Tabela 18
Urządzenia sportowo-rekreacyjne w turystycznych obiektach noclegowych według rodzajów własności w 1999 r.

Rodzaj obiektów	Odsetki obiektów wyposażonych w urządzenia sportowo-rekreacyjne													
	Silow- nie	Baseny kryte	Korty teniso- we	Boiska do siatkówki lub koszy- kówki	Mini golf	Sauny	Solaria	Bilardy	Tenis sto- łowy	Wypoży- czalnie sprzętu pływając.	Wypo- życalnie rowerów	Ścieżki zdrowia	Pokoje zabaw dla dzieci	Możli- wości jazdy konnej
Polska	100,0 ¹	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Skarb Państwa	24,5	31,4	24,1	20,7	32,2	22,5	25,2	21,1	21,1	19,7	19,1	16,2	16,2	16,3
Państwowe osoby prawne	20,3	19,0	19,3	18,3	15,3	20,4	18,8	20,0	20,3	19,1	16,3	12,7	14,9	7,9
Własność komunalna	15,9	11,9	24,7	18,0	8,5	13,8	6,2	8,8	13,9	15,6	6,6	13,6	8,1	12,6
Krajowe osoby fizyczne	25,5	24,3	19,5	29,7	39,0	27,9	33,8	34,0	29,5	31,4	45,9	46,0	44,9	51,4
Inne krajowe podmioty prywatne	12,8	12,4	11,1	12,7	3,4	14,4	15,0	14,8	14,2	13,0	11,1	10,7	14,9	10,8
Własność zagraniczna	0,9	1,0	1,2	0,7	1,7	1,0	1,0	1,3	1,0	1,2	1,0	0,8	1,0	1,0

¹ Obliczenia komputerowe.

Opracowanie: Z.T. Werner na podstawie danych GUS, system OTMC 12, US Kraków.

Tabela 19

Struktura wyposażenia turystycznych obiektów noclegowych w urządzenia sportowo-rekreacyjne według rodzajów własności w 1999 r.

Rodzaje własności	Liczba obiektów ogółem	Odsetki obiektów wyposażonych w urządzenia sportowo-rekreacyjne													
		Siłownie	Base-ny kryte	Korty tenisowe	Boiska do siatkówki lub koszykówki	Mini golf	Sauny	Solaria	Bilardy	Tenis stołowy	Wypożyczalnie sprzętu pływającego	Wypożyczalnie rowerów	Ścieżki zdrowia	Pokoje zabaw dla dzieci	Możliwości jazdy konnej
Polska	13592	7,0	1,5	6,5	24,5	0,4	7,2	3,1	11,4	24,7	10,5	10,0	7,6	8,2	7,2
Skarb Państwa	1831	12,8	3,6	11,7	37,6	1,0	12,1	5,8	17,9	38,6	15,4	14,1	9,1	9,9	8,8
Państwowe osoby prawne	1557	12,5	2,6	11,0	39,1	0,6	12,8	5,1	19,9	43,8	17,6	14,2	8,4	10,7	5,0
Własność komunalna	1185	12,8	2,1	18,6	50,5	0,4	11,4	2,2	11,5	39,3	18,9	7,5	11,9	7,7	10,5
Krajowe osoby fizyczne	7652	3,2	0,7	2,3	12,9	0,3	3,6	1,9	6,9	12,9	5,9	8,1	6,2	6,6	6,6
Inne krajowe podmioty prywatne	1273	9,6	2,0	7,8	33,2	0,2	11,1	4,9	18,1	37,5	14,6	11,8	8,7	13,1	8,3
Własność zagraniczna	94	9,6	2,1	11,7	25,5	1,1	10,6	4,3	21,3	36,2	18,1	14,9	8,5	11,7	10,6

Uwaga: Procenty w wierszach nie sumują się do 100, ponieważ obiekt wykazywany jest tyle razy, ile ma rodzajów urządzeń.

Opracowanie: Z.T. Werner na podstawie danych GUS, system OTMC 12, US Kraków.

Tabela 20

Zmiany w wyposażeniu turystycznych obiektów noclegowych w urządzeniach sportowo-rekreacyjnych według rodzajów własności w latach 1998–1999

Rodzaj obiektów	Zmiany liczby obiektów wyposażonych w urządzenia sportowo-rekreacyjne													
	Silow- nie	Baseny kryte	Korty teniso- we	Boiska do siatkówki lub koszy- kówki	Mini golf	Sauny	Solaria	Bilardy	Tenis sto- łowy	Wypoży- czalnie sprzętu pływając.	Wypo- życalnie rowerów	Ścieżki zdrowia	Pokoje zabaw dla dzieci	Możli- wości jazdy konnej
Polska	91	4	-17	-31	5	65	48	77	-3	-98	109	42	14	115
Skarb Państwa	29	13	6	-52	7	10	18	15	-52	-79	-7	-8	-16	23
Państwowe osoby prawne	12	-10	-16	-7	-1	25	-1	-4	-32	-3	0	-14	-28	-23
Własność komunalna	13	-4	-1	10	-1	13	-8	-7	43	-28	11	7	14	17
Krajowe osoby fizyczne	39	1	-7	49	3	11	37	77	54	22	113	48	55	89
Inne krajowe podmioty prywatne	-3	5	2	-32	-2	9	7	-6	-19	-12	-8	8	-10	3
Własność zagraniczna	1	-1	-1	1	-1	-3	-5	2	3	2	0	1	-1	6

„0” — brak zmian

Opracowanie: Z.T. Werner na podstawie danych GUS, system OTMC 12, US Kraków.

Tabela 21

Wyposażenie w urządzenia sportowo-rekreacyjne turystycznych obiektów noclegowych Skarbu Państwa w 1999 r.

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów ogółem	Liczba obiektów wyposażonych w urządzenia sportowo-rekreacyjne													
		Siłownie	Base-ny kryte	Korty tenisowe	Boiska do siatkówki lub koszykówki	Mini golf	Sauny	Solaria	Bilardy	Tenis stołowy	Wypożyczalnie sprzętu pływającego	Wypożyczalnie rowerów	Ścieżki zdrowia	Pokoje zabaw dla dzieci	Możliwości jazdy konnej
Polska	1831	234	66	214	688	19	221	106	328	707	282	259	167	181	161
hotele	164	38	17	17	20	3	44	37	32	20	9	12	13	4	13
motele	9	3	2	1	2	-	2	1	3	2	1	1	1	-	1
pensjonaty	34	9	4	10	9	2	10	8	12	12	5	7	3	3	8
domy wycieczkowe	25	3	-	4	12	-	2	1	7	9	3	3	3	2	3
schroniska	12	1	-	-	3	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-
schroniska młodzieżowe	126	15	2	9	60	-	4	2	8	47	3	6	11	10	5
ośrodki wczasowe	558	51	12	69	269	4	61	23	129	301	138	110	44	76	45
ośrodki kolonijne	46	5	-	5	40	1	3	1	11	34	6	8	5	17	7
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	203	47	9	47	105	5	48	13	64	110	45	55	28	23	24
domy pracy twórczej	19	2	1	3	7	1	1	2	3	9	4	5	3	4	2
zespoły ogólnodostępnych domków	90														
turystycznych		5	2	13	34	1	6	1	9	35	29	12	11	8	14
campingi	22	-	-	1	10	-	-	-	1	7	5	2	1	3	-
poła biwakowe	85	1	-	4	15	-	2	-	3	7	13	1	3	3	4
obiekty noclegowe w ośr. do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i															
świętecznego	29	-	-	2	9	1	-	-	2	8	4	2	-	1	1
pokoje gościnne	61	1	-	3	7	-	2	-	2	7	5	7	6	4	8
kwatery agroturystyczne	11	-	-	-	4	-	-	-	-	3	-	4	4	4	5
zakłady uzdrowiskowe	48	15	7	1	9	1	10	9	15	18	-	11	12	5	4
inne obiekty wykorzystywane do turystyki	289	38	10	25	73	-	25	8	26	78	12	13	18	14	17

Uwaga: Obiekty w wierszach nie sumują się, ponieważ obiekt wykazywany jest tyle razy, ile ma rodzajów urządzeń.
Opracowanie: Z.T. Werner na podstawie danych GUS, system OTMC 12, US Kraków.

Tabela 22

Wypożyczenie w urządzeniach sportowo-rekreacyjnych obiektów noclegowych państwowych osób prawnych w 1999 r.

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów ogółem	Liczba obiektów wyposażonych w urządzenia sportowo-rekreacyjne													
		Siłownie	Base-ny kryte	Korty tenisowe	Boiska do siatkówki lub koszykówki	Mini golf	Sauny	Solaria	Bilardy	Tenis stołowy	Wypożyczalnie sprzętu pływającego	Wypożyczalnie rowerów	Ścieżki zdrowia	Pokoje zabaw dla dzieci	Możliwości jazdy konnej
Polska	1557	194	40	172	609	9	200	79	310	682	274	221	131	167	78
hotele	118	32	10	14	15	-	37	22	33	21	5	15	10	2	11
motele	8	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-
pensjonaty	41	9	3	4	18	-	9	3	11	27	2	7	5	8	1
domy wycieczkowe	20	1	-	2	6	-	1	1	2	5	2	2	1	1	2
schroniska	21	1	-	-	6	-	3	1	-	6	-	-	2	-	2
schroniska młodzieżowe	27	3	1	1	12	-	-	-	1	12	2	-	4	-	1
ośrodki wczasowe	625	64	9	82	298	4	61	21	134	350	152	114	56	97	27
ośrodki kolonijne	47	5	1	7	38	-	1	1	7	38	5	7	4	16	6
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	148	38	5	26	79	1	50	7	64	96	42	37	17	16	14
domy pracy twórczej	17	-	-	2	3	-	1	-	1	3	-	2	1	2	1
zespoły ogólnodostępnych domków															
turystycznych	103	3	-	6	48	1	4	-	14	45	31	13	6	6	4
campingi	35	2	1	4	18	-	2	-	8	14	9	1	1	1	-
pola biwakowe	30	-	-	2	9	-	1	-	-	3	6	2	1	-	1
obiekty noclegowe w ośr. do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	34	-	-	1	9	-	-	-	1	7	12	1	-	-	-
pokoje gościnne	34	2	-	2	5	1	3	2	-	5	-	3	3	1	3
kwatery agroturystyczne	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
zakłady uzdrowiskowe	60	22	9	11	20	1	18	17	22	33	1	13	13	13	2
inne obiekty wykorzystywane do turystyki	187	12	1	8	25	1	8	4	10	17	5	4	7	4	2

Uwaga: Obiekty w wierszach nie sumują się, ponieważ obiekt wykazywany jest tyle razy, ile ma rodzajów urządzeń.

Opracowanie: Z.T. Werner na podstawie danych GUS, system OTMC 12, US Kraków.

Tabela 23

Wypożyczenie w urządzeniach sportowo-rekreacyjne komunalnych turystycznych obiektów noclegowych w 1999 r.

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów ogółem	Liczba obiektów wyposażonych w urządzenia sportowo-rekreacyjne											Pokoje zabaw dla dzieci	Ścieżki zdrowia	Wypożyczalnie rowerów	Możliwość jazdy konnej
		Siłownie	Base-ny kryte	Korty tenisowe	Boiska do siatkówki lub koszykówki	Mini golf	Sauny	Solaria	Bilardy	Tenis stołowy	Wypożyczalnie sprzętu pływającego	Wypożyczalnie rowerów				
Polska	1185	152	25	220	598	5	135	26	136	466	224	89	91	141	89	124
hotele	94	45	11	33	52	1	41	13	20	38	8	5	2	8	8	8
motele	3	-	-	-	1	-	-	-	1	1	1	-	1	1	-	-
pensjonaty	14	3	1	4	9	-	3	1	5	7	3	2	2	3	2	2
domy wycieczkowe	52	16	-	23	29	2	11	-	12	27	11	6	1	11	6	8
schroniska	5	-	-	1	2	-	1	-	1	1	1	2	-	1	2	2
schroniska młodzieżowe	298	24	3	20	174	-	3	-	6	143	4	6	22	32	6	19
ośrodki wczasowe	152	6	1	17	54	1	6	3	16	53	40	16	15	10	16	8
ośrodki kolonijne	24	3	-	2	17	-	2	-	1	17	2	2	11	4	2	8
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	27	1	-	11	17	-	8	-	7	15	8	2	2	5	2	4
domy pracy twórczej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	126	8	1	30	72	-	11	-	24	45	55	14	12	20	14	16
campingi	71	3	-	23	45	1	8	-	12	32	30	15	9	14	15	18
poła biwakowe	120	4	-	17	47	-	4	-	14	23	41	13	5	15	5	17
obiekty noclegowe w ośr. do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	11	-	-	3	3	-	1	-	1	2	2	-	-	1	-	1
pokoje gościnne	38	8	1	9	11	-	10	3	-	6	5	1	-	2	-	-
kwatery agroturystyczne	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
zakłady uzdrowiskowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
inne obiekty wykorzystywane do turystyki	149	31	7	27	65	-	26	6	16	56	13	5	9	14	5	13

Uwaga: Obiekty w wierszach nie sumują się, ponieważ obiekt wykazywany jest tyle razy, ile ma rodzajów urządzeń.
 Opracowanie: Z.T. Werner na podstawie danych GUS, system OTMC 12, US Kraków.

Tabela 24

Wypożyczenie w urządzeniach sportowo-rekreacyjnych turystycznych obiektów noclegowych osób fizycznych w 1999 r.

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów ogółem	Liczba obiektów wyposażonych w urządzenia sportowo-rekreacyjne											Pokoje zabaw dla dzieci	Możliwość jazdy konnej
		Siłownia	Base-ny kryte	Korty tenisowe	Boiska do siatkówki lub koszykówki	Mini golf	Sauny	Solaria	Bilardy	Tenis stołowy	Wypożyczalnia sprzętu pływającego	Wypożyczalnia rowerów	Ścieżki zdrowia	
Polska	7652	243	51	173	988	23	274	142	527	989	450	622	475	506
hotele	356	55	12	24	35	3	77	53	89	42	22	55	37	42
motele	99	2	-	6	7	-	7	5	15	6	4	3	5	9
pensjonaty	350	28	8	11	75	5	40	20	70	96	36	66	42	46
domy wycieczkowe	67	7	1	4	14	-	3	2	12	20	3	5	8	9
schroniska	28	2	-	-	8	-	3	-	2	6	-	3	3	2
schroniska młodzieżowe	8	-	-	-	4	-	1	-	1	3	1	1	-	4
ośrodki wczasowe	429	52	10	43	233	6	41	26	116	248	1-8	95	54	62
ośrodki kolonijne	108	9	1	8	79	1	1	4	26	88	13	18	15	20
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	34	10	-	11	24	1	6	2	10	27	13	12	8	9
domy pracy twórczej	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	146	9	2	19	60	2	11	1	22	42	40	17	21	15
campingi	81	2	-	3	38	-	6	-	11	22	23	8	11	7
pola biwakowe	176	2	-	2	40	1	5	1	6	11	28	12	13	13
obiekty noclegowe w ośr. do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	13	-	-	1	4	-	-	-	2	5	2	-	1	-
pokoje gościnne	4324	24	9	15	164	2	33	11	58	204	46	95	87	77
kwatery agroturystyczne	739	10	2	15	132	1	13	1	24	80	87	183	136	152
zakłady uzdrowiskowe	8	3	-	-	3	-	3	2	4	4	-	3	2	-
inne obiekty wykorzystywane do turystyki	685	28	6	11	68	1	24	14	59	85	24	46	32	39

Uwaga: Obiekty w wierszach nie sumują się, ponieważ obiekt wykazywany jest tyle razy, ile ma rodzajów urządzeń.
 Opracowanie: Z.T. Werner na podstawie danych GUS, system OTMC 12, US Kraków.

Tabela 25

Wyposażenie w urządzenia sportowo-rekreacyjne turystycznych obiektów noclegowych innych krajowych podmiotów prywatnych w 1999 r.

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów ogółem	Liczba obiektów wyposażonych w urządzenia sportowo-rekreacyjne													
		Siłownie	Base-ny kryte	Korty tenisowe	Boiska do siatkówki lub koszykówki	Mini golf	Sauny	Solaria	Bilardy	Tenis stołowy	Wypożyczalnie sprzętu pływającego	Wypożyczalnie rowerów	Ścieżki zdrowia	Pokoje zabaw dla dzieci	Możliwości jazdy konnej
Polska	1273	122	26	99	422	2	141	63	230	477	186	150	111	167	106
hotele	147	34	7	13	20	-	42	22	34	23	4	17	11	7	14
motele	10	1	-	-	-	-	3	1	2	-	-	-	1	-	-
pensjonaty	54	13	2	8	19	-	11	5	20	29	7	16	12	13	9
domy wycieczkowe	38	8	-	2	11	-	9	5	3	9	2	3	2	1	2
schroniska	23	-	-	-	5	-	2	-	2	3	1	2	1	-	1
schroniska młodzieżowe	50	3	-	2	37	-	1	-	4	22	-	1	2	4	10
ośrodki wczasowe	499	25	7	32	184	1	30	19	90	237	100	62	34	75	28
ośrodki kolonijne	40	1	-	6	28	-	-	-	5	29	3	7	5	15	10
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	67	12	1	15	36	1	18	2	22	41	27	16	12	18	11
domy pracy twórczej	13	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-
zespoły ogólnodostępnych domków															
turystycznych	72	4	-	5	31	-	4	-	10	27	25	6	3	9	6
campingi	13	1	-	-	7	-	1	1	4	2	2	2	2	2	1
poła biwakowe	15	-	-	-	5	-	-	-	1	3	5	2	-	1	-
obiekty noclegowe w ośr. do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	12	-	-	1	1	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-
pokoje gościnne	61	1	-	2	3	-	1	-	2	8	1	4	2	3	1
kwatery agroturystyczne	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
zakłady uzdrowiskowe	30	11	6	5	16	-	8	6	16	23	1	6	13	13	7
inne obiekty wykorzystywane do turystyki	127	8	3	7	18	-	9	2	15	19	6	5	10	6	5

Uwaga: Obiekty w wierszach nie sumują się, ponieważ obiekt wykazywany jest tyle razy, ile ma rodzajów urządzeń.

Opracowanie: Z.T. Werner na podstawie danych GUS, system OTMC 12, US Kraków.

Tabela 26

Wyposażenie w urządzenia sportowo-rekreacyjne w 1999 r. turystycznych obiektów noclegowych właścicieli zagranicznych

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów ogółem	Liczba obiektów wyposażonych w urządzenia sportowo-rekreacyjne													
		Siłownie	Base-ny kryte	Korty tenisowe	Boiska do siatkówki lub koszykówki	Mini golf	Sauny	Solaria	Bilardy	Tenis stołowy	Wypożyczalnia sprzętu pływającego	Wypożyczalnia rowerów	Ścieżki zdrowia	Pokoje zabaw dla dzieci	Możliwości jazdy konnej
Polska	94	9	2	11	24	1	10	4	20	34	17	14	8	11	10
hotele	29	5	1	2	-	1	6	3	7	4	4	6	2	2	2
motele	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
pensjonaty	7	2	-	-	1	-	1	-	1	1	1	2	3	-	1
domy wycieczkowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
schroniska	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
schroniska młodzieżowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ośrodki czasowe	33	1	-	9	18	-	2	-	9	21	12	4	3	7	5
ośrodki kolonijne	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	3	1	1	-	1	-	1	1	1	2	-	1	-	1	-
domy pracy twórczej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
zespoły ogólnodostępnych domków	3	-	-	-	2	-	-	-	1	2	-	-	-	1	-
turystycznych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
campingi	2	-	-	-	2	-	-	-	1	2	-	1	-	-	-
pola biwakowe	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
obiekty noclegowe w ośr. do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pokoje gościnne	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
kwatery agroturystyczne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
zakłady uzdrowiskowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
inne obiekty wykorzystywane do turystyki	9	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-

Uwaga: Obiekty w wierszach nie sumują się, ponieważ obiekt wykazywany jest tyle razy, ile ma urządzeń.

Opracowanie: Z.T. Werner na podstawie danych GUS.

ISBN 83-88376-25-X